

İLKOKUL BİRİNCİ SINIF

OKULA UYUM PROGRAMI

unicef

2016

1

İLKOKUL BİRİNCİ
SINIF

OKULA UYUM
PROGRAMI

PROGRAMIN YAPISI
ve TEMELLERİ

2

İLKOKUL BİRİNCİ
SINIF

OKULA UYUM
PROGRAMI

YÖNETİCİ
KILAVUZU

3

İLKOKUL BİRİNCİ
SINIF

OKULA UYUM
PROGRAMI

ÖĞRETMEN
KILAVUZU

4

İLKOKUL BİRİNCİ
SINIF

OKULA UYUM
PROGRAMI

REHBERLİK ÖĞRETMENİ
(Okul Psikolojik Danışmanı)
KILAVUZU

5

İLKOKUL BİRİNCİ
SINIF

OKULA UYUM
PROGRAMI

ÖĞRETMEN ETKİNLİK
KİTABI

6

İLKOKUL BİRİNCİ
SINIF

OKULA UYUM
PROGRAMI

VELİ EL KİTABI

7

İLKOKUL BİRİNCİ
SINIF

OKULA UYUM
PROGRAMI

VELİ ETKİNLİK
KİTABI

8

İLKOKUL BİRİNCİ
SINIF

OKULA UYUM
PROGRAMI

DEĞERLENDİRME
KILAVUZU

9

İLKOKUL BİRİNCİ
SINIF

OKULA UYUM
PROGRAMI

KAZANIMLAR

İLKOKUL BİRİNCİ SINIF OKULA UYUM PROGRAMI

PROGRAMIN YAPISI VE TEMELLERİ

2016

GİRİŞ VE GENEL ÇERÇEVE	4
OKULA UYUM PROGRAMI'NIN KURAMSAL TEMELLERİ	6
OKULA UYUM PROGRAMI'NIN GENEL İLKELERİ	10
Çocuğu ve Aileyi Tanıma	10
Çocuğu Merkeze Alma	10
Paydaşlarla İşbirliği Yapma	11
Okula Uyum Programı'nı Özümseme, Uygulama ve Sürdürme	11
Programı Değerlendirme ve Geliştirme	11
OKULA UYUM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI	12
Hazır Çocuk	13
Hazır Aile	14
Hazır Okul	15
OKULA UYUMUN AŞAMALARI	17
Hazırlık	18
Yerleşme	19
Bütünleşme	20
KAYNAKLAR	21

GİRİŞ ve GENEL ÇERÇEVE

Öğrenim yaşamları boyunca tüm çocuklar okul öncesi dönemden başlayarak yeni bir eğitim kademesine geçerken okula uyum gerçeği ile yüzyüze gelirler. Bu geçişlerde çocuklar geride bıraktıkları eğitim kademesinden farklı ortam ve durumlarla karşılaşır ve onlardan bu yeni ortam ve durumlara kısa sürede uyum sağlamaları beklenmektedir. Bu geçiş süreçlerinde çocukların karşılaştığı durumlar; fiziksel ortamlarının değişmesi, eğitim ve öğretim programlarının farklılaşması, öğretmenlerin beklentilerinin değişmesi, akran gruplarının değişmesi ve ailelerin rollerinin ve katılım biçimlerinin farklılaşmasıdır (Margetts, 1999). Okula uyum sürecinin kolay atlatılması genellikle yeni ortamların gerektirdiği bilgi ve becerilerin çocuğun sahip olduğu sosyal-duygusal, davranışsal ve akademik becerilerle uyumuna bağlıdır.

Okula uyumu bireysel boyutta ele aldığımızda, çocuğun gelişim ve öğrenmesini destekleme, okula devamını ve okul başarısını artırma ve yetişkinlikte başarılı bir kariyere sahip olma şansını elde etme gibi katkıları olduğu görülmektedir.

Okula uyum sürecinin nitelikli bir biçimde planlanıp uygulanması, özellikle dezavantajlı gruplar için eğitimde fırsat eşitliği ve kaliteli öğrenme çıktıları elde etme bakımından önemlidir.

Okula uyum hizmetlerinin standart bir program dâhilinde verilmesi hem ülke çapında uygulama birliğini hem de okula uyum etkinliklerini planlayacak öğretmen, yönetici vb. paydaşların süreci daha sağlıklı bir şekilde yürütmesini olanak sağlaması açısından önemlidir. Bu amaç doğrultusunda; yöneticiler, öğretmenler ve veliler için bir program hazırlanması hedeflenmiştir.

Hazırlanan bu Program, eğitim kurumuna yeni başlayan ve daha sonraki kademelere geçiş yapan çocukların yaşaması olası uyum sorunlarını en aza indirmeyi ve okula uyumu desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda; Okula Uyum Programı'nın yanısıra çocuk-aiile-okul üçgenini içine alan materyaller de geliştirilmiş ve üç paydaşın birlikte bu süreci kaliteli bir biçimde nasıl yürütmeleri gerektiğine dair teorik ve uygulamaya yönelik bilgiler ve örnekler sunulmuştur.

Araştırmalar; çocukların okula uyumları ile onların öğrenmeleri, okulu bitirme durumları, akademik ve akademik olmayan başarıları arasında bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır.

OKULA UYUM PROGRAMI'NIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ

Ekolojik Sistemler Kuramı insan davranışlarının içinde yaşadığı çevre ile ilişkilendirilmesi üzerine kurgulanmıştır.

Okula Uyum Programı çocuğu bir bütün olarak ele almakta ve "**Tüm Çocuk Yaklaşımı**"nı benimsemektedir. Tüm Çocuk Yaklaşımı; okula uyumu, çocukların sadece akademik performansını ön plana alan ve bilişsel becerilerin edinimini değil onların duyguları, tutumları ve çevreleriyle olan ilişkilerini de içeren bir süreç olarak tanımlamaktadır. Okula Uyum Programı, aynı zamanda çocukların gelişimsel özelliklerine ve bireysel-kültürel gereksinimlerine uygun hazırlandığı için farklı yer ve durumlarda kullanılabilir olması nedeniyle **esnek**, gerektiğinde

uyumun farklı öğelerini tekrar desteklemeyi teşvik ettiği için de **sarmal** bir programdır. Okula Uyum Programı, çocuğu anlamaya ve ona destek olmaya ilişkin girişimlere geniş bir bakış açısı sunmaktadır. İçice geçmiş sistemlerde çok yönlü etkileşimlerin olduğu ilkesinden hareketle; sistemdeki herhangi bir parçada oluşan bir değişimin diğer parçaları etkileyeceği ve bu değişimin bağımsız olamayacağını ileri sürmektedir. Bu yönüyle, hazırlanan Okula Uyum Programı, Ekolojik Sistemler Kuramı'na (Bronfenbrenner, 1979) dayanmaktadır.

Ekolojik modelde insan davranışlarını etkileyen dört sistemden söz edilmektedir. Bronfenbrenner (1979) bu sistemleri mikrosistem, mezosistem, ekzosistem ve makrosistem olarak adlandırmıştır. Bireyin gelişimi üzerinde en büyük etkiye sahip olan mikrosistem merkeze çocuğu alıp, gelişimi üzerinde en büyük etkiye sahip olan aileyi, okulu ve arkadaş gruplarını kapsarken; mezosistem çocuğun ilişki içerisinde bulunduğu iki veya daha fazla mikrosistem arasındaki etkileşimi içermektedir. Bu sistem-

de aile-okul yönetimi, öğretmen-aile, okul yönetimi-öğretmen vb ilişkiler yer almaktadır. Ekzosistem de mezosistemin bir uzantısı olarak, sadece bireyi değil; onun içinde bulunduğu çevreyi etkileyen hem resmî hem de resmî olmayan sosyal yapılardan oluşmaktadır (Bronfenbrenner, 1979). Bu yapılara örnek olarak; okul yönetimi, il ve ilçe milli eğitim müdürlükleri, okul-aile birlikleri, komşularla olan ilişkiler, yerel yönetim ve ulaşım sistemi verilebilir (Muuss, 2006).

Eğitimsistemi; çocukların, velilerin, eğitimcilerin ve çevredeki diğer unsurların birbirinden bağımsız hareket etmediği bir yapı olup, sürekli olarak politik, ekonomik yapılarla etkileşim hâlinindedir.

Makrosistem ise bir toplumdaki kültürel değerleri, inanç sistemlerini ve yasaları, kişilerin tutumlarını, yaşam biçimlerini, sosyo-ekonomik durumlarını kapsamaktadır (Bronfenbrenner, 1979). Ekolojik modelde, başta birey olmak üzere her bir sistem canlıdır ve değişkendir. Bir başka deyişle; içten dışa veya dıştan içe doğru bir tür kelebek etkisi söz konusudur. Modelin merkezinde bulunan birey sürekli değişmekte ve gelişmektedir. Bu değişim ve gelişim üst sistemleri etkilemekte; statik olmayan üst sistemler de bi-

reyi etkilemektedir. Ekolojik sisteme göre; merkezde bulunan bireyler çevrelerinde bulunan unsurlarla devamlı etkileşimde bulunmakta ve böylece değişim ve gelişim ortaya çıkmaktadır. Sonuç olarak; ekolojik yaklaşıma göre, çocukların öğretmeni ve akranlarıyla olan ilişkileri, velilerin okul ile olan ilişkileri ve yaşadıkları ortamdan başka bir ortama geçişleri okula uyumun önemli öğeleri olarak görülmekte ve dikkate alınmaktadır. Bu kapsamda, temeli çocuk olan Okula Uyum Programı'nın genel ilkeleri özetlenmiştir.

OKULA UYUM PROGRAMI'NIN GENEL İLKELERİ

Çocuğu ve Aileyi Tanıma

Öğretmenlerin çocuğun gelişimsel özelliklerini ve kendine özgü gereksinimlerini tanımları gerekmektedir. Bu nedenle, çocuğa ve ailesine özgü hangi özelliklerin uyumu kolaylaştırıcı veya sınırlandırıcı olabileceğinin tespit edilmesi gerekir. Uyum sürecinde uygulanacak etkinliklerin ailenin ve çocuğun kendine özgü gereksinimlerini karşılayacak şekilde hazırlanması ve uygulanması önemlidir.

Çocuğun yaşadığı aile çevresinin sosyal ve kültürel özellikleri önemlidir.

Çocuğu Merkeze Alma

Uyum sürecinin ve yapılacak etkinliklerin odağında çocuklar olmalıdır.

Öğretmenler etkinlikleri hazırlar ve uygularken "Bu etkinlik, çocukların hangi gereksinimlerini karşılamaktadır?", "Bu etkinlikten sınıftaki hangi çocuklar yarar sağlar?", "Bu etkinlik uygulanırken hangi çocukların yarar sağlaması için özel çaba göstermem gerekir?" gibi soruları kendilerine sürekli sormalı ve yanıtlar doğrultusunda gereken önlemleri almalıdırlar. Öğretmenler, etkinlikleri çocuğun tüm gelişim alanlarını destekleyecek şekilde planlamalı ve çocukların aktif katılımını güdüleyen öğretim yaklaşım ve teknikleriyle yürütmelidir.

Paydaşlarla İş Birliği Yapma

Öğretmenler Okula Uyum Programı'nın uygulanması sırasında çocuğun velisiyle, okul yönetimiyle, diğer öğretmenlerle ve rehberlik öğretmeniyle (okul psikolojik danışmanı) iş birliği hâlinde olmalıdırlar. Veliler, karar alma süreçlerine dâhil edilmeli ve gerektiğinde çocuğunun uyum etkinliklerine aktif katılımları teşvik edilmelidir. Ayrıca, veli uyum sürecini destekleyici kaynaklar, olası

sorunlar ve çözüm yolları konusunda da okul yönetimiyle iletişim hâlinde olmalıdır. Öğretmenler, aynı ve farklı kademedeki öğretmenlerle ve rehberlik öğretmeniyle (okul psikolojik danışmanı) etkinliklerin uygulanması, çocukların gereksinimlerinin karşılanması ve sürecin değerlendirilmesi konularında bilgi ve deneyim alışverişinde bulunmalı ve birbirlerine destek olmalıdırlar.

Okulun tüm çalışanlarının ve velinin, bir bütün olduğu her zaman göz önünde bulundurulmalıdır.

Okula Uyum Programı'nı Özümseme, Uygulama ve Sürdürme

Öğretmenler, Okula Uyum Programı'nı ve programda yer alan etkinlikleri dikkatle incelemeli ve özümsemelidirler. Okula uyumun sürekliliğini dikkate alarak çocukların uyumunu destekleyici uygulamaları dönem boyunca sürdürmelidirler.

Okula Uyum Programı'nı Değerlendirme ve Geliştirme

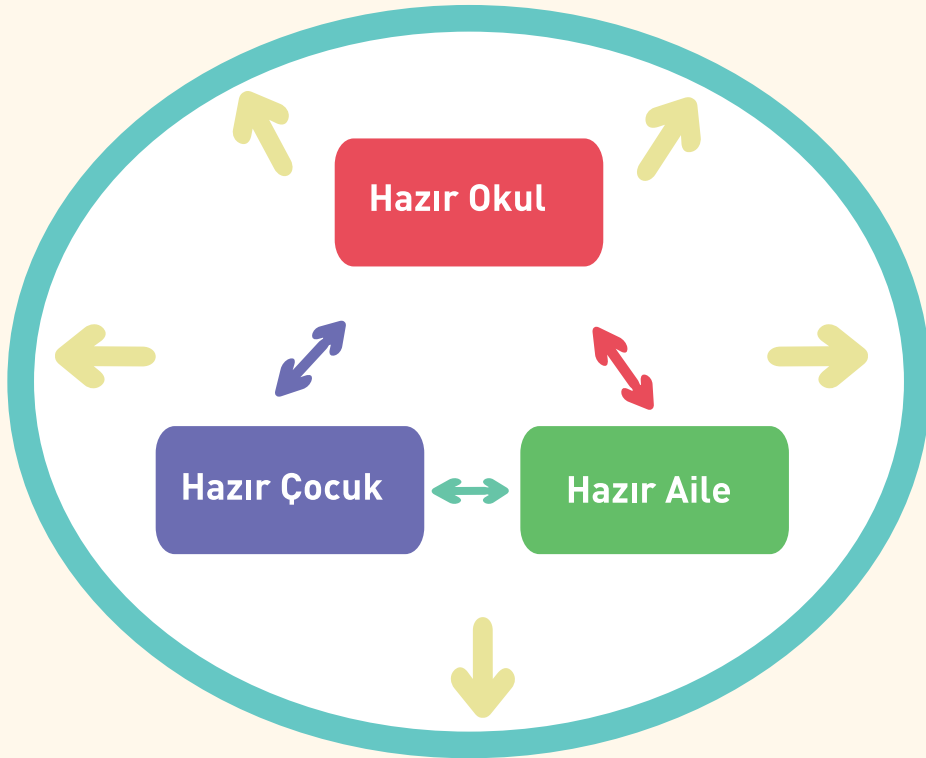
Öğretmenler Okula Uyum Programı'nın uygulanmasına ve etkisine ilişkin sürekli gözlem ve değerlendirme yapmalı, bunları kaydetmeli ve diğer paydaşlarla paylaşmalıdırlar. Gözlem ve değerlendirme sonuçları kaydedilmeli ve bunlar Program'ın uyarlanması ve geliştirilmesi çalışmalarında kullanılmalıdır.

OKULA UYUM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

Çocuğun hazır hâle gelmesi tüm paydaşların hazır olması ve işlevsel bir işbirliğine bağlıdır.

Okula Uyum Programı'nın merkezinde çocuk olmakla birlikte, aile ve okul çocuktan bağımsız düşünülemez. Okula uyumda çocuğun hazır olması, ailenin ve okulun hazır oluşuyla doğrudan etkileşim hâindedir. Bu nedenle, okula uyum tanımlanırken üç boyutta ele alınmıştır:

■ Toplumsal, kültürel, ekonomik boyut

Şekil 1. Okula uyumun boyutları (UNICEF, 2012)

Hazır Çocuk

Hazır ailenin ve hazır okulun işlevsel işbirliği ile çocuk okula hazır hale gelir.

Çocukların öğrenme süreci okula başlamadan önce başlar ve okulla birlikte daha ileriye taşınır. Bu bağlamda çocukların okula uyumu bütüncüdür ve gelişim alanlarının tümü daha sonraki okul başarısı ile bağlantılıdır. Söz konusu alanlar, motor gelişim, sosyal-duyuşsal gelişim, bilişsel gelişim ve dil gelişimidir. Bu alanların gelişimi önemli olduğu kadar birbirleri ile bağlantıları da bir o kadar önemlidir. Araştırmalar, zamanlamalarının hassas ve önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Aynı zamanda, çocukların biyolojik olgunlukları da okula uyumları ile yakından ilişkilidir. Okul öncesi eğitim kurumuna, ilkokula veya ortaokula başlayan çocukların başarısı doğuştan gelen öğrenme becerilerinin geliştirilmesine bağlı olup bu beceriler bir önceki becerilerin ileriye taşınması ile gerçekleşecektir.

Geçiş yaptığı eğitim kademesinde yabancılık çekmeyen, yeni ortama kolayca uyum sağlayan, akranlarıyla iyi ilişkiler geliştiren ve kendisine verilen sorumlulukları yerine getiren çocuk, hazır çocuk olarak ifade edilmektedir. Bu dönemde çocuğun kendini sosyal ve duygusal olarak güvende ve yeterli hissetmesi ve öz güveninin arttırılması önemlidir. Bütün bunlar, çocuğun okula uyumunu kolaylaştırır.

Hazır Aile

Hazır aile; çocuklarının yeni eğitim basamağına geçişlerinde çocuklarının kaygılarını anlayan, bunlara yönelik çözüm bulmaya çalışan, bu süreçte çocuğına destek olan ve bütün paydaşlarla verimli bir ortaklık kuran ailelerdir.

Her yeni eğitim kademesinde çocuklar daha büyük ve daha karışık bir eğitim kurumuna adım atmaktadır. Okul öncesi dönemde bir öğretmeni olan çocuklar, ilkokul ve ortaokulda birden fazla öğretmenle karşılaşmakta ve yeni arkadaşlıklar kurma-

ya çalışmaktadırlar. Bu geçiş döneminde çocukların söylediklerini dinlemek ve hissettiklerini önemsemek gerekir. Böylelikle, çocukların yeni bir eğitim kademesine geçişi daha kolay olacaktır.

Okula hazır ailenin özellikleri aşağıdaki gibi ifade edilir;

- ★ Çocukların gelişim özellikleri hakkında bilgi sahibi olan,
- ★ Çocukların toplumsal uyumu ve akademik başarısı için eğitim kurumlarının önemini farkında olan,
- ★ Çocukların gelişim alanlarını desteklemeye yönelik zengin uyarıcı çevre sunan,
- ★ Çocukların eğitim sürecinde eğitim kurumlarıyla iş birliği hâlinde ve bu kurumlara destek olan,
- ★ Çocuğına öz güveninin artacağı ve özerklik duygusunun gelişeceği demokratik ortamlar sunan ve çocuğıun her yönden gelişimini sağlayan ailedir.

Hazır Okul

Hazır okul, çocukların bir önceki eğitim ortamından yeni eğitim ortamına geçişini kolaylaştıran ve çocuğun gelişim özelliklerine göre ihtiyaçlarına cevap verebilen okuldur. Bununla birlikte toplumsal iş birliğini ve paydaşların aktif katılımını da esas alır. Evden okul öncesi eğitim kurumuna, okul öncesi eğitim kurumundan ilkokula, ilkokuldan ortaokula geçiş, çocuklar için yeni bir ortama alışma, farklı arkadaşlıklar kurma, değişen ders programlarını takip etme gibi güçlükleri içermektedir. Okul ortamının ni-

teligi, çocukların uyumu ile doğru orantılıdır. Çocuklar kendilerini güvende hissedecekleri ortamlarda daha iyi öğrenme gerçekleştireceklerdir. Çocuklara güvenli bir okul ortamı sağlamada en önemli paydaş öğretmenlerdir. Öğretmen ve çocuk arasındaki ilişki çocukların, sosyal-duyuşsal, zihinsel ve fiziksel gelişimleri ve okulun da bu ilişkiyi olumlu yönde desteklemesi açısından önem taşımaktadır.

Hazır okuldan söz edilirken;

- Öğretmenin,
- Eğitim ve öğretim ortamının,
- Eğitim ve öğretim programının hazır olması ifade edilmektedir.

Okulun hazır olması; fiziksel ortam ve insan kaynakları (öğretmen, yönetici, temizlik personeli vb.) yönünden çocuğun eğitimi için hazır olması demektir.

Bu dönemde çocuğu sosyal-duyuşsal olarak destekleyen ve çocuğun gelişim özelliklerini bilerek eğitim ve öğretim programını buna yönelik olarak uygulayan öğretmenler, "Hazır Öğretmen" olarak adlandırılmaktadır. Her kademeye geçişte okulun sahip olduğu koşulların çocuğun gelişimine uygun hale getirilmesi ve buna yönelik politika belirlenmesi önemlidir.

Her eğitim kademesinde çocuğun bütün ihtiyaçlarını karşılayabilecek Okula Uyum Programı'nı da kapsayan eğitim-öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi çocukların uyumunu kolaylaştıracaktır.

Sonuç olarak okulu hazır duruma getirmek için okuldaki tüm çalışanların, okula gelecek çocuklar ve aileler için kendilerini psikolojik yönden hazırlamaları, motive etmeleri güzel bir başlangıç için önemlidir.

OKULA UYUMUN AŞAMALARI

Okula uyum; çocuk, aile ve okulun birlikte çalıştığı devamlılık gösteren ve farklı aşamalarda gerçekleşen, bir süreçtir.

Şekil 2. Okula Uyum Aşamaları

Çocuklar gelişimleri ile öğrenmeleri açısından bireysel farklılıklara sahiptir. Aynı yaşta olan çocuklar arasında bu tarz farklılıkların olması normal bir durumdur. Bu farklılıkların azaltılmasında aileler süreçte en etkin paydaştır. Ailelerin değerleri, sosyo-ekonomik durumu, kendi eğitim tecrübeleri, ailelerin yaşayışlarını etkilediği gibi çocuklarının okula uyumlarının derecesini de etkilemektedir. Aileler bu süreçte çocuklarını okul ortamına veya değişen kademelere hazırlarken, çocuklarıyla okul hakkında konuşmalı, sosyal becerilerini ve temel sorumluluk duygularını geliştirmeye çalışmalıdır.

Araştırmalar; büyük grubun parçası olabilen, konsantrasyon becerisi yüksek, kendi kendine yeterli, sorumluluk alan çocukların okula uyum için daha hazır olduklarını göstermektedir.

Okula hazırlık; okul yıllarındaki akademik başarının yanı sıra uzun vadede akademik ve mesleki başarının öncüsü olarak görülmektedir. Çocukların herhangi bir eğitim kademesine başlarken veya bir üst eğitim kademesine geçerken yaşayabileceği uyum sorunları ve aidiyet hissi geliştirmedeki zorlukları, verilen eğitimin faydalarından etkin bir biçimde yararlanmalarına engel olabilir. Bu süreçte çocukların yeni rutinelere alışmaları önem taşımaktadır.

Okula başlama veya yeni bir kademeye geçiş, çocuklar için olduğu kadar aileler için de önemli bir aşamadır ve aileler bu süreçte birtakım kaygılar yaşayabilirler. Her eğitim kademesine hazırlık aşamasında, aileler çocuğun gideceği okulla ilgili bilgileri çocuklarıyla paylaşmalıdır.

Örneğin; çocuğa ortaokulun ilkokuldan farklı olduğu açıklanmalı, değişen ders sayıları ve farklı öğretmenlerin derslere girecek olması nedeniyle her öğretmenin farklı beklentiler içinde olacağı çocukla paylaşılmalıdır. Hazırlık aşamasında temel sorumluluk ailededir. Bu aşama aile aracılığıyla gerçekleştirileceği için hazır aile kavramıyla ilgilidir. Bir diğer ifadeyle; okul uyumu konusunda ailenin hazır oluşu beraberinde hazırlık aşamasının aile aracılığıyla sağlıklı gerçekleştirilmesini mümkün kılar. Okula hazırlık; okul, aile ve çocuk etkileşimlerinin bir ürünüdür. Başarılı bir geçiş sağlamak için, birbirini

destekleyen bu üç boyutun birlikte çalışması önem taşır (UNICEF, 2012).

Yerleşme aşamasında sorumluluk, ağırlıklı olarak okulun üzerine düşmektedir. Okul ortamının ve öğretmenlerin bu konuda hazırlıklı olmaları bu süreci kolaylaştıracaktır. Okul ortamlarının ve personelinin, çocukların duygusal güvenlerini arttırmaya yönelik olarak yürütecekleri etkinlikler, (örneğin; sınıf kurallarını bilme, sınıfı ve okulu tanıma vb.) çocukların uyumlarını arttıracaktır. Bu etkinlikler kapsamında çocukların okulu ve sınıflarını tanımaları, sınıfta beraber olacağı arkadaşları ile tanışıp zaman geçirmeleri sağlanmalıdır. Ayrıca, çocukların öğretmen(ler) ile tanışıp kaynaşmasını sağlayıcı, okulun programının tanıtımının yapıldığı ve program dışı etkinliklerin tanıtıldığı organizasyonlar yapılmalıdır. Bu süreçte ailelerin; okul yönetimiyle, öğretmenlerle ve ailelerin birbirleriyle kaynaşmasını sağlayacak etkinlikler düzenlenerek ortak bir kültür oluşturulmaya çalışılmalıdır.

Çocukların ve ailelerin okula aidiyet duygularının geliştirilmesi okula uyum için önemli bir araçtır.

Hazırlık ve yerleşme sürecinden sonra bütünleşme süreci başlar. Bu süreçte temel sorumluluk okul ve aileler üzerindedir. Bu aşamada aileler ve okul personeli birlikte çalışarak ilk uyum aşamasını geçen çocukların ve ailelerin okulla bütünleşmelerini sağlayacak çocukların ve ailelerin birbirini tanımaya yönelik, sosyal içerikli, okul içi ve okul dışı etkinlikler gerçekleştirilmelidir. Okula başlama ve yeni bir kademeye geçişten sonraki süreçte; aile desteği, okul başarısı ile yakından ilişkilidir. Bazı durumlarda aileler çocuklara göre daha fazla kaygı gösterebilirler. Bu tür kaygılar; okul ziyaretleri ve görüşmeler gibi

aile etkileşim teknikleri ile azaltılabilir (Evangelou vd., 2008). Çocukların okula uyum sürecinde; motivasyonlarını desteklemek ve birbirleri arasındaki sosyal etkileşimler ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi güçlendirmek dikkat edilmesi gereken öncelikli konulardandır (Demetriou, Goalen ve Rudduck, 2000). Bu bağlamda okula başladıktan sonra geçen süreç içerisinde çocukların yeni ortama alışmalarını hızlandırmak için bir arada bulunup kaynaşmalarını sağlayacak etkinlikler ve bu etkinliklerde ailelerin de yer alması bütünleşme sürecinin hızlanması bakımından önemlidir.

Bütünleşme; yeni bir fiziksel ve sosyal ortama giren çocuğun ilk uyum aşamasını atlattıktan sonra kurum ve arkadaşlarıyla bütünleşmesini sağlayacak sürekliliği olan bir aşamadır.

Kaynaklar

Bronfenbrenner, U. (1979). The ecology of human development: Experiments in nature and design. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Demetriou, H., Goalen, P., Rudduck, J. (2000). Academic Performance, Transfer, Transition and Friendship: Listening to the Student Voice. International Journal of Educational Research 33, 425-441.

Evangelou, M., Taggart, B., Sylva, K., Melhuish, E., Sammons, P., Blatchford, I. (2008). What Makes a Successful Transition from Primary to Secondary School? (Research Report No DCSF-RR019). Effective Pre-school, Primary and Secondary Education 3-14 Project. Institute of Education, University of London.

Margetts, K. (1999). Transition to School: Looking Forward. 10.07.2015 tarihinde <https://extranet.education.unimelb.edu.au/LED/tec/pdf/margetts1.pdf> adresinden erişildi.

Muuss, R. E. (2006). Theories of Adolescence. New York: McGraw-Hill Publishers.

UNICEF (2012). School Readiness: a Conceptual Framework. 10.07.2015 tarihinde [http://www.unicef.org/education/files/Child2Child_ConceptualFramework_FINAL\(1\).pdf](http://www.unicef.org/education/files/Child2Child_ConceptualFramework_FINAL(1).pdf) adresinden erişilmiştir.

İLKOKUL BİRİNCİ SINIF OKULA UYUM PROGRAMI YÖNETİCİ KILAVUZU

2016

GİRİŞ	4
Okula Uyum Programı'nın Uygulanmasında Yöneticilerin Dikkat Edeceği Noktalar	5
Etkinlikler Oluşturulurken Kazanımların Seçilmesi	6
Etkinliklerin Seçimi ve Uygulanması	7
Sürecin Değerlendirilmesi	9
Okula Uyum Sürecinde Yöneticinin Sorumlulukları	10
Okul Tanıma Formu Örneği	12
Örnek Kroki	14

GİRİŞ

Okula uyum kavramı, çocukların yeni ve farklı bir eğitim ortamına geçiş süreçlerini hem tanımlayan hem de bu geçişin hedeflenen sonucu olarak kullanılan bir kavramdır.

Çocuklar yaşamlarının erken dönemlerinden itibaren, yeni ve farklı çevrelere uyum sağlamalarını gerektiren pek çok geçiş yaşamaktadır. Bu geçişlerin belki de en önemlilerinden birisi çocukların eğitim sistemine ilk girişte ve sonrasında farklı eğitim kademelerine adım atarken deneyimledikleri geçişlerdir. Yeni ve farklı bir eğitimsel ortama geçiş, çocukların başa çıkması gereken pek çok durumu da beraberinde getirmektedir. Bu geçiş dönemlerinde çocuklardan; yeni başladıkları eğitim kademesinin akademik beklentilerini karşılayabilmeleri, okulun kurallarının ve öğretmenlerin beklentilerinin farkına varmaları ve akranları tarafından kabul görmeleri beklenmektedir. Bu noktada okula uyum kavramı gündeme gelmektedir.

Çocuklar farklı bir eğitim kademesine başladıklarında genellikle kaygı duyarlar. Çocukların bu kaygıları onların gelişimleri ve akademik başarıları üzerinde olumsuz etkiler yaratabilmekte ve var olan potansiyellerini gerçekleştirmelerini engelleyebilmektedir. Okula uyum problemleri sadece çocukların okulla ilk tanıştığı okul öncesi eğitim kurumlarında değil, çocukların okul öncesi eğitim kurumlarından ilkokula ve ilkokuldan ortaokula geçişlerinde de yaşanabilmektedir. Okula uyum sürecinde; çocuğun tüm gelişim alanları dikkate alınarak yeni girdiği eğitim basamağındaki ortama adapte olması ve bunun sonucunda da ilerideki sosyal ve akademik başarısının artırılması amaçlanmalıdır. Bu amaçla Okula Uyum Programı, sadece bir haftalık süreci değil; bütün bir eğitim öğretim yılını kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

Bu kılavuz Okula Uyum Programı'nın okul yöneticileri tarafından daha iyi anlaşılması ve programın uygulanmasında destek olacak bir biçimde tasarlanmıştır.

Okula Uyum Programı'nın Uygulanmasında Yöneticilerin Dikkat Edeceği Noktalar

Okula uyumun zaman alan bir süreç olduğunu ve bu süreç içinde ailelerin, öğretmenlerin ve yönetimin iş birliği yapması gerektiğini göz önüne alınız.

1. Okula Uyum Programı'nın tümünü dikkatle okuyunuz.

2. Genel ilkelerinin önemi ve gerekliliği konusunda bilgi sahibi olunuz.

3. Okulunuzda neler yapabileceğinizi planlayarak çalışma takvimi hazırlayınız.

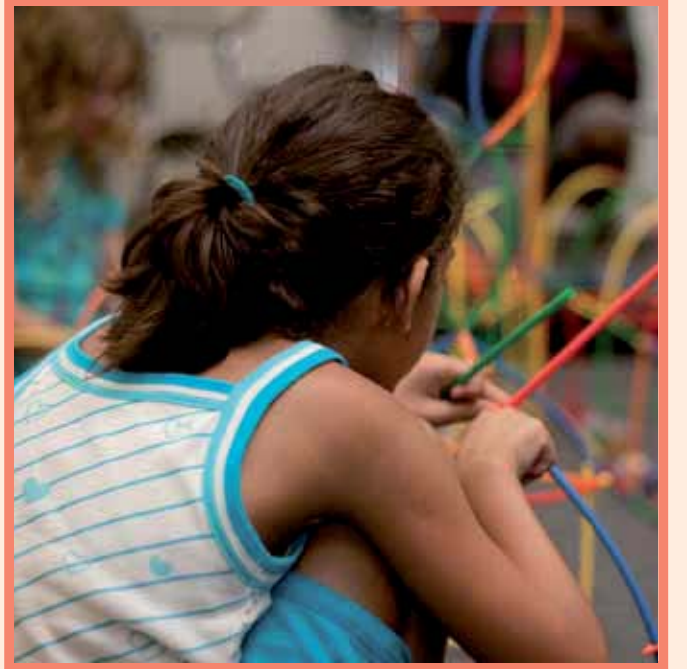
4. Okula Uyum Programı doğrultusunda hazırlanan etkinlikler örnek olarak planlanmıştır. Öğretmenlerin programda örnek olarak hazırlanan etkinlikleri çeşitlendirmesinde, uyarlamasında ve uygulamasında destek olunuz ve bu faaliyetlerin yerine getirilmesini izleyiniz.

5. Okula uyum sürecinde "yöneticilerin sorumlulukları listesi"ni gözden geçiriniz.

Etkinlikler Oluşturulurken Kazanımların Seçilmesi

Kazanımların seçilmesinde çocukların gelişimsel özellikleri, bireysel gereksinimleri ve içinde buldukları çevrenin koşulları göz önünde bulundurulmalıdır.

İlkokula başlayan çocuklara yönelik olarak geliştirilen Okula Uyum Programı; okula hazırlık, okula yerleşme ve okulla bütünleşme süreçlerini kapsayan pek çok kazanım içermektedir. Söz konusu kazanımlar, birinci sınıfta okutulmakta olan; Türkçe, Hayat Bilgisi, Oyun ve Fiziki Etkinlikler ile Görsel Sanatlar derslerine ait öğretim programlarından seçilmiştir. Seçilen bu kazanımlara dayanarak uyuma yönelik etkinlikler hazırlanmıştır. Ancak bu etkinlikler ve kullanılan kazanımlar örnek teşkil etmektedir. Öğretmenler burada yer almayan derslerin öğretim programlarından da kazanım belirleyerek öğrencilerin okula uyumunu sağlayacak nitelikte etkinlikler hazırlayabilirler. Öğrencilerin okula uyumunu etkili bir şekilde desteklemede kazanımların seçimi oldukça önemlidir. Her öğrenci grubu için her kazanım aynı öneme sahip olmayabilir. Bazı kazanımlar okulunuzdaki öğrenciler için diğerlerinden daha öncelikli olabilir. Kazanımların etkinlikler yoluyla öğrencilerin okula uyumunu kolaylaştıracak bilgi, beceri ve tutumların bir ifadesi olduğu unutulmamalıdır. Her öğrencinin okula uyum sağlamak için gereksinim duyduğu bilgi, beceri ve tutumlar farklılık arz edebilir. Bu nedenle kazanımlar öğrencileri merkeze alarak seçilmelidir. Etkinliklere temel olacak kazanımlar seçilirken kazanımlar arasındaki ilişkiler, kazanımların birbiri üstüne inşa edilebilirliği ve sırası mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır.

Etkinliklerin Seçimi ve Uygulanması

İlkokula başlayan çocuklar için hazırlanmış Okula Uyum Programı'nda okula hazırlık, okula yerleşme ve okulla bütünleşme süreçlerini desteklemek üzere tasarlanmış etkinlikler bulunmaktadır.

Okula hazırlanma sürecine yönelik etkinlikler; anne-babaların, çocuklarının okula uyumunu evde desteklemede kullanabilmeleri amacıyla düzenlenmiştir. Okula yerleşme sürecine yönelik etkinlikler; uyum sürecinde çocukların okulun ve sınıfın fiziki ve sosyal yapısını tanımasına, bu yapı içerisindeki rolleri anlamasına, sonraki öğrenmelerine temel oluşturacak bazı bilgi, beceri ve tutumlar kazanmalarına yönelik olarak hazırlanmış etkinliklerdir. Okulla bütünleşme sürecine yönelik etkinlikler ise özellikle uyum sorunu yaşayan çocuklar gözetilerek hazırlanmıştır. Ders yılı boyunca eğitim ve öğretim programı paralelinde yürütülen ve çocukların kendilerini okulun bir parçası olarak benimsemelerini ve onların okulla sosyal ve akademik gelişimini destekleyecek bağlar kurmalarını sağlayacak etkinliklerdir.

Program'da yer alan okula uyum etkinlikleri, çocukların hedeflenen kazanımları başarmasını destekleyecek şekilde tasarlanmış örnek etkinliklerdir. Bu etkinlikler çocukların gelişimsel özelliklerine, bireysel gereksinimlerine ve içinde buldukları çevrenin koşullarına göre uyarlanabilir veya yeni etkinlikler geliştirilmesinde temel olarak kullanılabilir.

Uyum etkinlikleri seçilirken etkinliğin kazanımlarıyla çocukların gereksinimlerinin örtüştüğünden emin olunmalıdır. Okul yöneticisi; öğretmenlere etkinlik seçiminde, uygulamasında, uyarlanmasında veya yeni bir etkinlik oluşturulmasında kendilerine şu soruları sormaları gerektiğini hatırlatmalıdır:

1. Bu etkinlik çocukların hangi gereksinimlerini karşılamaktadır?
2. Bu etkinlik çocukların okula hazırlanmasına, okula yerleşmesine ve uzun vadede okulla bütünleşmesine katkıda bulunmakta mıdır?
3. Bu etkinlikten sınıftaki hangi çocuklar yarar sağlar?
4. Bu etkinlik uygulanırken sınıftaki hangi çocukların yarar sağlaması için özel çaba göstermem gerekir?
5. Bu etkinliği özel gereksinimli çocukların katılımını sağlamak için nasıl uyarlayabilirim?

Veli El Kitabı, ilkokula başlama sürecinde karşılaşılabilecek sorunlar, bu sorunlara yönelik etkili ve pratik çözüm önerileri ve okula uyum sürecinde ailenin verebileceği destekler konusunda örnekler içermektedir.

Okula Uyum Programı kapsamında çocukların okula uyumunu desteklemek için Veli El Kitabı tasarlanmıştır. Bunların yanı sıra, Veli El Kitabı'nda velilerin çocukların okula uyumunu desteklemesine yönelik etkinlik örnekleri de yer almaktadır. Pek çok veli bu tür etkinlikleri evde çocuklarıyla yapmaya yönelik sınırlı deneyime sahip olabilir. Etkinliklerin nasıl seçileceği, uyarlanabileceği ve uygulanabileceği konusunda velilere açıklamalarda bulunmaları velileri bilgilendirmeleri gerektiği öğretmenlere hatırla-

tilmelidir. Velilere çocuklarının okula uyumunda oynadıkları önemli role ilişkin farkındalık kazandırmak ve Veli El Kitabı'nı etkili bir araç olarak kullanmaları konusunda onları teşvik etmek uyum sürecinin başarısına büyük katkı sağlayacaktır. Bu nedenle okul yöneticisi velilere yönelik materyallerin dağıtımını ve bu materyallerin kullanımı konusundaki bilgi ve becerilerin kazandırılması kapsamında yapılacak çalışmaları koordine etmeli ve denetlemelidir.

Sürecin Değerlendirilmesi

Yöneticiler değerlendirme sonuçlarını aileler, rehber öğretmenler ve tüm sınıf öğretmenleriyle paylaşmalıdır.

Yöneticiler Uyum Programı'nın uygulanmasına ve Program'ın çocukların davranış ve tutumları üzerindeki etkisine ilişkin süreci gözlemlemeli, sürecin takibini ve değerlendirilmesini sağlamalıdır. Bu gözlemler Program'ın değerlendirilmesinde kullanılmak üzere kaydedilmeli ve Program güçlü ve sınırlı yönleri açısından değerlendirilmelidir. Gözlem

ve değerlendirme sonuçları sonuçları, aileler, ilköğretimde görevli tüm öğretmenler ve varsa, okul öncesi öğretmenleri ile de paylaşılmalıdır. Yöneticiler, öğretmenlerden gelen etkinlik değerlendirmelerini inceleyerek oluşturduğu yıl sonu raporunu bir sonraki eğitim öğretim yılına aktarmak amacıyla dosyalayıp, mesleki çalışmalar kapsamına almalıdır.

Yöneticiler, öğretmenlerden gelen etkinlik değerlendirmelerini incelerken kendilerine şu soruları sormalıdır:

Okula Uyum Programı kapsamında uygulanan etkinlikler;

1. Öğrencilerin hangi gereksinimlerini karşılamada başarılı oldu?
2. Öğrencilerin okula hazırlanmasına, okula yerleşmesine ve uzun vadede okulla bütünleşmesine katkıda bulundu mu?
3. Hangi öğrencilerin en fazla yararlanmasını sağladı?
4. Hangi öğrencilerin sınırlı düzeyde yararlanmasını sağladı?
5. Uyarlamayla okuldaki özel gereksinimli öğrenciler için uygun hâle getirilebilir mi?

Uyum Sürecinde Yöneticinin Sorumlulukları

Uyum sürecinde okul yöneticisinin süreç öncesi, sırası ve sonrasında gerçekleştirmesi gereken pek çok sorumluluk vardır. Bu sorumlulukların bazıları şunlardır:

1. Öğretmenler kurulunda gündem maddelerine Okula Uyum Programı'nı almak.

2. Okulun mevcut durumuna göre, öğretmenler kurulunda; okul müdürü başkanlığında, müdür yardımcısı, okul rehberlik öğretmeni (psikolojik danışman), okul öncesi, 1. sınıf ve 4. sınıf öğretmenlerinden oluşan; "Okula Uyum Süreci Komisyonu"nu kurmak.

3. Komisyonda yer alan tüm paydaşların görev tanımlarını yapmak, komisyon üyeleri arasında eş güdümü sağlayan etkin bir lider ve koordinatör olarak yer almak.

4. Okula Uyum Programı'nı okulun şartlarına uyarlayarak öncelik verilen kazanımları, uyarlanan ve geliştirilen etkinlikleri ve diğer materyalleri içeren bir "Okula Uyum Programı Dosyası" oluşturulmasını sağlamak.

5. Veli Broşürüne okul tanıtıcı bilgileri ve okul krokisinin yerleştirilmesini sağlamak (Bkz. Ek 1 ve Ek 2).

6. Okula Uyum Programı kapsamında okulda yürütülen etkinlik ve faaliyetlerin uygulanmasını izlemek ve değerlendirmek, Program'ın başarısına ilişkin öğretmenlere dönütler vermek, öğretmenlerden etkinliklerin değerlendirilmesine ilişkin dönüt almak ve her yıl programda gerekli düzenlemelerin yapılmasına önderlik etmek.

7. Okul ve okul dışı kaynakları uyum sürecinin işleyişinde etkin kullanmak.

8. Eğitim ortamlarının çocukların uyumunu kolaylaştıracak şekilde düzenlenmesinde öğretmenlere destek olmak.

9. Öğretmenlerin uyum sürecinde gereksinim duydukları ortam ve materyallerin sağlanmasında etkin rol üstlenmek.

10. Velilere yönelik okulu tanıtıcı (Okula Uyum Programı, okul personeli, öğretim programı, öğrenci takip hizmetleri, iletişim, ulaşım, sosyal etkinlikler, görev dağılımı vb. konuları içeren) toplantı düzenlemek.

11. Çocukların geldikleri ve gidecekleri kademedeki eğitim kurumlarının yöneticileriyle iletişim ve iş birliği içinde olmak. Gelen çocukların ve velilerin özellikleri, gereksinimleri, güçlü ve gelişmeye açık yanları hakkında alt kademedeki eğitim kurumlarının yöneticilerinden bilgi almak. Okuldan mezun olan çocukların ve velilerinin özellikleri, gereksinimleri, güçlü ve gelişmeye açık yanları hakkında üst kademedeki eğitim kurumlarının yöneticilerine bilgi vermek.

12. Veli El Kitabı, Etkinlik Kitabı ve Broşür gibi materyallerin okula kayıt ve uyum haftasında ailelere dağıtımının koordinasyonunu sağlamak.

13. Gerek duyduğu zaman öğretmenlere ve öğrencilere ihtiyaçlarına yönelik anketler uygulamak ve bu anketlerin değerlendirilmesinin takibini yapmak, sonuçları ilgili kişilerle paylaşmak ve sonuçlar doğrultusunda çözümler üretilmesini sağlamak ve denetlemek.

14. Okul web sayfasında uyum süreci ile ilgili bölümleri güncel tutmak.

15. Fiziksel olarak okul ortamının Okula Uyum Programı'na hazır hâle getirilmesini sağlamak.

16. Okula yeni kayıt olan öğrencilerin Okula Uyum Programı'na katılımının sağlanması için gerekli önlemleri almak.

Okul Tanıma Formu Örneği

(Form okul müdürlüğünce okula göre düzenlenmelidir.)

MEB

OKULU

(Okulun adresi yazılacak)

Okulumuzun Vizyonu: (Her okulun kendi eğitim vizyonunu açıklayan metin)

Okulumuzda Kim Kimdir?
(Personelin Adı ve soyadı)

İletişim Bilgileri
(Telefonu ve E-Posta Adresi)

Okul Müdürü

Müdür Yardımcıları

Anasınıfı Öğretmenleri / 1. Sınıf
Öğretmenleri / 5. Sınıf Öğretmenleri

Branş Öğretmenleri

Okul Rehberlik Öğretmeni (Psikolojik
Danışman)

Kütüphane / Kütüphane Sorumlusu

Okul Aile Birliği

Okul Servisi Komisyonu

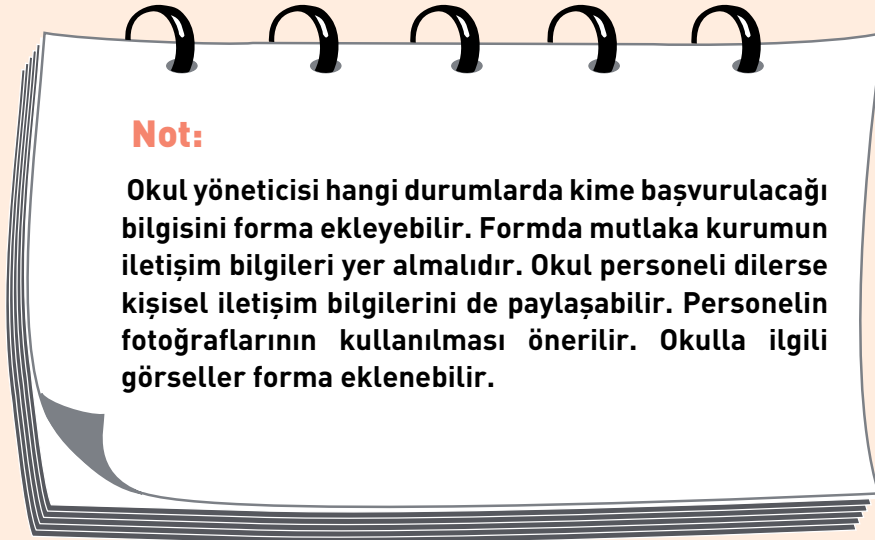
Diğer Personel (hemşire, yardımcı
hizmetli, kantin işletmecisi, vb)

Okulumuzun öğrencilerimizden temel beklentileri nelerdir?
(Her okul en önemli gördüğü beklentileri maddeler hâlinde sıralamalıdır.
Okulun işleyişine yönelik temel okul kuralları gibi.)

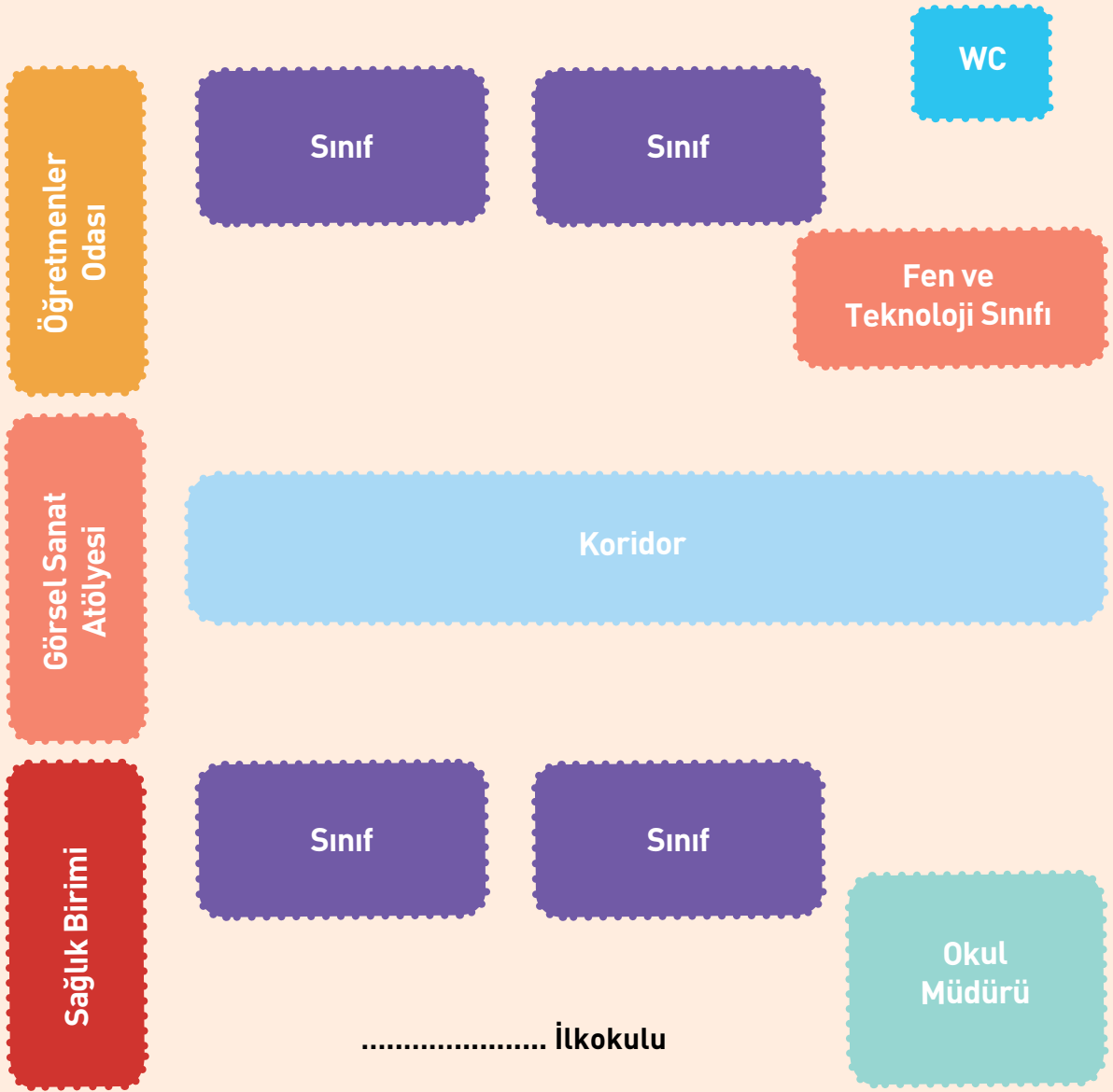
Okulumuzun velilerimizden temel beklentileri nelerdir?
(Her okul, en önemli gördüğü beklentileri maddeler hâlinde sıralamalıdır.)

Örnek Kroki

İLKOKUL BİRİNCİ SINIF OKULA UYUM PROGRAMI ÖĞRETMEN KILAVUZU

unicef

2016

GİRİŞ	4
Okula Uyum Programı'nın Uygulanmasında Dikkat Edilecek Noktalar	6
Okula Uyum Programı'na Başlarken	7
Etkinlikler Oluşturulurken Kazanımların Seçilmesi	8
Etkinliklerin Seçimi ve Uygulanması	9
Etkinliklerin Değerlendirilmesi	11
Okula Uyum Sürecinde Öğretmenlerin Sorumlulukları	12

GİRİŞ

Okula uyum kavramı çocukların yeni ve farklı bir eğitim ortamına geçiş süreçlerini hem tanımlayan hem de bu geçişin hedeflenen sonucu olarak kullanılan bir kavramdır.

Çocuklar yaşamlarının erken dönemlerinden itibaren yeni ve farklı çevrelere uyum sağlamalarını gerektiren pek çok geçiş yaşamaktadır. Bu geçişlerin belki de en önemlilerinden birisi çocukların eğitim sistemine ilk girişte ve sonrasında farklı eğitim kademelerine adım atarken deneyimledikleri geçişlerdir. Yeni ve farklı bir eğitimsel ortama geçiş çocukların başa çıkması gereken pek çok durumu da

beraberinde getirmektedir. Bu geçiş dönemlerinde çocuklardan yeni başladıkları eğitim kademesinin akademik beklentilerini karşılayabilmeleri, okulun ve öğretmenlerin kurallarının ve beklentilerinin farkına varmaları ve akranları tarafından kabul görmeleri beklenmektedir. Bu noktada okula uyum kavramı gündeme gelmektedir.

Okula uyum sürecinde çocuğun tüm gelişim alanları dikkate alınarak, yeni girdiği eğitim basamağındaki ortama adapte olması ve bunun sonucunda da ilerideki sosyal ve akademik başarısının artırılması sağlanmalıdır.

Çocuklar farklı bir eğitim kademesine başladıklarında genellikle kaygı duyarlar. Çocukların bu kaygıları onların gelişimleri ve akademik başarıları üzerinde olumsuz etkiler yaratabilmekte ve var olan potansiyellerini gerçekleştirmelerini engelleyebilmektedir. Okula uyum problemleri sadece çocukların okulla ilk tanıştığı okul öncesi eğitim kurumlarında değil, çocukların okul öncesi eğitim kurumlarından ilkokula ve ilkokuldan ortaokula geçişlerinde de yaşanabilmektedir. Bu amaçla hazırlanan Okula Uyum Programı, sadece bir haftalık süreci değil; bütün bir eğitim öğretim yılını kapsayacak şekilde hazırlanmıştır. Bu kılavuz Okula Uyum Programı'nın öğretmenler tarafından daha iyi anlaşılması ve uygulanmasına destek olacak bir biçimde tasarlanmıştır.

Okula Uyum Programı'nın Uygulanmasında Dikkat Edilecek Noktalar

1. Okula Uyum Programı'nın tümünü dikkatle okuyunuz.

2. Program'ın genel ilkelerinin önem ve gerekliliğini dikkate alarak, bilgi sahibi olunuz.

3. Bu ilkeleri uygulamak için sınıfınızda neler yapabileceğinizi planlayınız.

4. Okula Uyum Programı doğrultusunda hazırlanan etkinlikler örnek olarak planlanmıştır. Sizin bunları çeşitlendirmeniz ve uyarlamanız beklenmektedir.

5. Uyumun zaman alan bir süreç olduğunu ve bu zaman içinde paydaşlarla (veliler, ilkokul öğretmenleri, okul rehber öğretmeni ve yönetim) iş birliği yapılması gerektiğini göz önüne alınız.

Okula Uyum Programı'na Başlarken

1. Uyum Programı'na ilişkin materyalleri gözden geçiriniz.
2. Velilerin, Veli El Kitabı'nı ve gerekli broşürleri edindiğinden emin olunuz.
3. Okula Uyum Programı'nın amacı, bu kapsamda yapılacak uygulamalar ve bu uygulamaların çocuklara sağlayacağı faydalar hakkında velileri bilgilendiriniz.
4. Veli El Kitabı'nın nasıl kullanılması gerektiği konusunda açıklamalar yapınız.
5. İlkokul birinci sınıf gelişim özelliklerine ilişkin "Çocuk İhtiyacını Belirleme Anketi"ni dağıtınız, doldurulan anketi toplayınız. Gerek duyduğunuzda velilerden görüşme yoluyla da bilgi toplayınız ve okul yöneticisine veya ilgili personele anketleri ve görüşme sonuçlarını teslim ediniz.
6. Kazanımlar ve kazanımların edinilmesine hizmet edecek etkinlikleri belirleyiniz, gerekli uyarlamaları yapıp uygulayınız.
7. Sürecin nasıl ilerlediğine ilişkin gözlemler yapınız, notlar alınız ve etkinlikleri değerlendiriniz; raporunuzu okul müdürüne iletiniz.
8. Olası sorunları okul yöneticisiyle, meslektaşlarınızla, okul rehberlik öğretmeni (psikolojik danışman) ve komisyonla paylaşınız. Çözümlere ilişkin fikir alışverişinde bulununuz.

Etkinlikler Oluşturulurken Kazanımların Seçilmesi

Kazanımların seçilmesinde çocukların gelişimsel özellikleri, bireysel gereksinimleri ve içinde buldukları çevrenin koşulları göz önünde bulundurulmalıdır.

İlkokula başlayan çocuklara yönelik olarak geliştirilen Okula Uyum Programı; okula hazırlık, okula yerleşme ve okulla bütünleşme süreçlerini kapsayan pek çok kazanım içermektedir. Okula Uyum Programı çerçevesinde; sözkonusu kazanımlar, ilkokul birinci sınıfta okutulmakta olan Türkçe, Hayat Bilgisi, Oyun ve Fiziki Etkinlikler ile Görsel Sanatlar derslerinin öğretim programından seçilmiştir. Seçilen bu kazanımlara dayanarak uyuma yönelik etkinlikler hazırlanmıştır. Ancak bu etkinlikler ve kullanılan kazanımlar örnek teşkil etmektedir. Öğretmenler burada yer almayan derslerin öğretim programlarından da kazanım belirleyerek, öğrencilerin okula uyumunu sağlayacak nitelikte etkinlikler hazırlayabilirler.

Çocukların okula uyumunu etkili bir şekilde desteklemede kazanımların seçimi oldukça önemlidir. Her öğrenci grubu için her kazanım aynı öneme sahip olmayabilir. Bazı kazanımlar sınıfınızdaki öğrenciler için diğerlerinden daha öncelikli olabilir. Kazanımların, etkinlikler yoluyla öğrencilerin okula uyumunu kolaylaştıracak bilgi, beceri ve tutumların bir ifadesi olduğu unutulmamalıdır. Her öğrencinin okula uyum sağlamak için gereksinim duyduğu bilgi, beceri ve tutumlar farklılık arz edebilir. Bu nedende kazanımlar öğrenciler merkeze alınarak seçilmelidir. Etkinliklere temel olacak kazanımlar seçilirken kazanımlar arasındaki ilişkiler, kazanımların birbiri üstüne inşa edilebilirliği ve sırası mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır.

Etkinliklerin Seçimi ve Uygulanması

Uyum etkinlikleri seçilirken öğretmenler etkinliğin kazanımlarıyla çocukların gereksinimlerinin örtüştüğünden emin olmalıdır.

İlkokul birinci sınıfa başlayan çocuklar için hazırlanmış Okula Uyum Programı'nda okula hazırlık, okula yerleşme ve okulla bütünleşme süreçlerini desteklemek üzere tasarlanmış etkinlikler bulunmaktadır. Okula hazırlanma sürecine yönelik etkinlikler; anne-babaların, çocuklarının okula uyumunu evde desteklemede kullanabilmeleri amacıyla düzenlenmiştir. Okula yerleşme sürecine yönelik etkinlikler; uyum sürecinde çocukların okulun ve sınıfın fiziki ve sosyal yapısını tanımasına, bu yapı içerisindeki rolleri anlamasına, sonraki öğrenmelerine temel oluşturacak bazı bilgi, beceri ve tutumlar kazanmalarına yönelik olarak hazırlanmış etkinliklerdir. Okulla bütünleşme sürecine yönelik etkinlikler ise özellikle uyum sorunu yaşayan çocuklar gözetilerek, ders yılı boyunca eğitim ve öğretim

programı paralelinde yürütülen ve çocukların kendilerini okulun bir parçası olarak benimsemelerini, okulla sosyal ve akademik gelişimini destekleyecek bağlar kurmalarını sağlayacak etkinlikleri kapsamaktadır.

Programda yer alan okula uyum etkinlikleri, çocukların hedeflenen kazanımları başarmasını destekleyecek şekilde tasarlanmış örnek etkinliklerdir. Bu etkinlikler çocukların gelişimsel özelliklerine, bireysel gereksinimlerine ve içinde buldukları çevrenin koşullarına göre uyarlanabilir veya yeni etkinlikler geliştirilmesinde temel olarak kullanılabilir. Öğretmenler etkinlik seçerken, uyarlarken, yeni bir etkinlik oluştururken ve etkinliği uygularken kendilerine şu soruları sormalıdır:

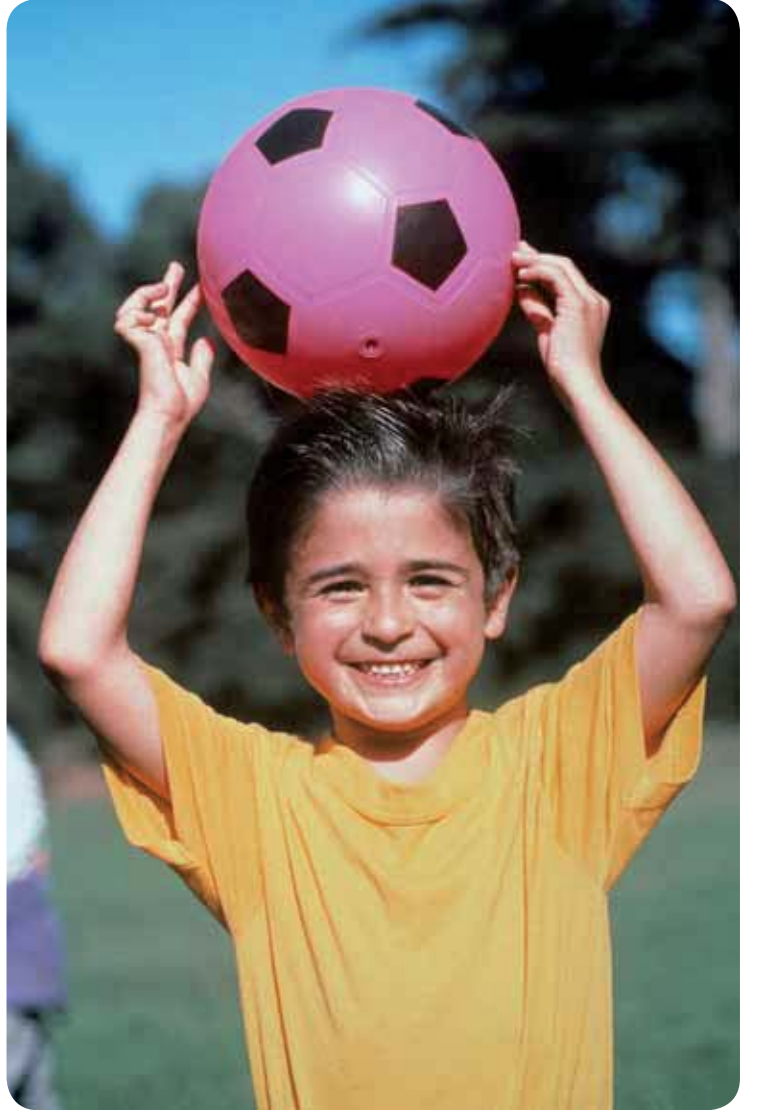

1. Bu etkinlik çocukların hangi gereksinimlerini karşılamaktadır?
2. Bu etkinlik çocukların okula hazırlanmasına, okula yerleşmesine ve uzun vadede okulla bütünleşmesine katkıda bulunmakta mıdır?
3. Bu etkinlikten sınıftaki hangi çocuklar yarar sağlar?
4. Bu etkinlik uygulanırken, sınıfta hangi çocukların yarar sağlaması için özel çaba göstermem gerekir?
5. Bu etkinliği özel gereksinimli çocukların katılımını sağlamak için nasıl uyarlayabilirim?

Velilere çocuklarının okula uyumunda oynadıkları önemli role ilişkin farkındalık kazandırmak ve Veli El Kitabı'nı etkili bir araç olarak kullanmaları konusunda onları teşvik etmek uyum sürecinin başarısına büyük katkı sağlayacaktır.

Okula Uyum Programı kapsamında çocuklarının okula uyumunu desteklemede ailelere yardımcı olacak bir araç olarak Veli El Kitabı tasarlanmıştır. Veli El Kitabı ilkokula geçiş sürecinde karşılaşılabilecek sorunlar, bu sorunlara yönelik etkili ve pratik çözüm önerileri ve okula uyum sürecinde velilerin sergilediği olumlu ve olumsuz tutumlara örnekler içermektedir. Bunların yanı sıra, Veli El Kitabı'nda velilerin çocukların okula uyumunu desteklemesine yönelik etkinlik örnekleri de yer almaktadır. Pek çok veli bu tür etkinlikleri evde çocuklarıyla yapmaya yönelik sınırlı deneyime sahip olabilir. Etkinliklerin nasıl seçileceği, uyarlanacağı ve uygulanacağı konusunda öğretmenlerin velilere rehber olması Okula Uyum Programı'nın başarısı için gereklidir.

Etkinliklerin Değerlendirilmesi

Program güçlü ve sınırlı yönleri açısından değerlendirilmelidir. Yapılan bu değerlendirmeler; yönetici, aile, rehber öğretmen ve diğer sınıf öğretmenleriyle paylaşılmalıdır.

Öğretmenler etkinlikleri değerlendirirken kendilerine şu soruları sormalıdır:

Öğretmenler, Okula Uyum Programı'nın uygulanmasına ve Program'ın çocukların davranış ve tutumları üzerindeki etkisine ilişkin gözlemler yapmalıdır. Bu gözlemler Program'ın değerlendirilmesinde kullanılmak üzere gözlem formları, öğretmen notları gibi benzeri yöntemlerle kayıt altına alınarak okul yönetimine sunulmalıdır. Gözlem ve değerlendirme sonuçları Program'ın uyarlanması ve geliştirilmesi çalışmalarında kullanılmalıdır.

1. Bu etkinlik çocukların hangi gereksinimlerini karşılamada başarılı oldu?
2. Bu etkinlik çocukların okula hazırlanmasına, okula yerleşmesine ve uzun vadede okulla bütünleşmesine katkıda bulundu mu?
3. Bu etkinlikten sınıftaki hangi çocuklar yarar sağladı?
4. Bu etkinlik uygulanırken sınıftaki hangi çocukların yarar sağlaması için özel çaba göstermem gerekti?
5. Bu etkinliği özel gereksinimli çocukların katılımını sağlamak için nasıl uyarladım?

Okula Uyum Sürecinde Öğretmenlerin Sorumlulukları

Uyum sürecinde öğretmenlerin süreç öncesi, süreç sırası ve süreç sonrasında gerçekleştirmeleri gereken pek çok sorumluluk vardır. Bu sorumlulukların bazıları şunlardır:

1. Kendisini, okulunu, okulun çevresini ve varsa okulun web sayfasını tanıtmak, okulda ve okulun çevresinde bulunan olanaklar hakkında velileri ve çocukları bilgilendirmek.

2. Sınıf ortamını, seminer haftasında, komisyon eşgüdümünde çocukların uyumunu kolaylaştıracak ve ilgisini çekecek bir şekilde düzenlemek ve gerekli hazırlıkları yapmak.

3. Velilere ve çocuklara okulun temel kurallarının ve işleyişinin tanıtımına yönelik veli toplantılarında ve sınıf ortamında bilgi vermek.

4. İlkokul birinci sınıf gelişim özelliklerine ilişkin çocuk ihtiyacını belirleme anketini velilere dağıtmak, gerek duyulduğunda velilerle görüşme yapmak, doldurulan listeleri toplamak, anketleri ve görüşme sonuçlarını okul yönetimine teslim etmek.

5. Uyum haftası süresince yapılacak veya yapılmış etkinliklerin amaçları ve çocuklara sağlayacağı veya sağladığı yararlar hakkında velilere açıklama yapmak.

6. Çocuğun velisiyle iletişime geçmek ve çocukla ilgili veliden bilgi almak.

7. Velilerin beklenti ve kaygılarını anlamak.

8. Programdaki rol ve sorumlulukları hakkında velileri bilgilendirmek.

9. Okula uyum sürecinde okul yönetimiyle etkili bir iletişim kurmak ve yönetimin desteğini sağlamak.

10. Çocuklara kendilerini güvende hissedebilecekleri bir öğrenme ortamı sunmak.

11. Okul öncesi öğretmeni ile iletişime geçerek sınıfına oradan gelen çocuklar hakkında bilgi almak.

12. Çocukları okulun ilk günü sıcak, içten ve samimi bir şekilde karşılamak ve çocukların her biriyle ayrı ayrı ilgilenmek.

13. Çocukların birbirleriyle kaynaşmaları ve okula alışmaları için uyum sürecinde onlara oyun, drama ve sportif etkinliklerin ağırlıkta olduğu bir eğitim ortamı sunmak.

14. Okula uyum sürecinin bütünleşme aşamasında velileri sınıf ortamındaki etkinliklere dâhil etmek.

15. Velilerle olan iletişimlerini canlı tutmak ve çocukları hakkında sürekli bilgi alışverişinde bulunmak.

16. Okula Uyum süreciyle ilgili velilere bilgi vermek. Bu süreçte velilerden beklentilerini açıkça ifade etmek.

17. İhtiyaç duyulduğunda okul rehberlik öğretmeni (psikolojik danışman) ile iletişime geçerek çocuğun okula uyum sürecinde yaşadığı sıkıntılar için ondan destek istemek.

18. Eğitim ortamını çocukların yeni eğitim kademesine yumuşak bir geçiş yapmalarını sağlayacak şekilde düzenlemek.

19. Bütün paydaşların (öğretmenler, yönetim ve veliler) uyum sürecine dâhil olduğu bir iletişim biçimi benimsemek. Karşılıklı saygı ve güvene dayalı bir ortam oluşturmak.

20. Çocuğun geçmiş deneyimlerine, evde konuştuğu dile ve ailenin kültürel değerlerine saygı göstermek.

21. Çocuk okula başlamadan önce ya da başladıktan sonra ihtiyaç duyulduğunda çocuğun evine ev ziyaretinde bulunmak.

22. Okula Uyum sürecindeki gözlem ve değerlendirmelerini meslektaşları, okul yönetimi ve veliler ile paylaşmak.

23. Okula Uyum süreci sonrasında uyumun devamlılığı için ne tür çalışmalar yapacağı ile ilgili plan ve program hazırlamak ve bunu meslektaşları, yönetim ve velilerle paylaşmak.

İLKOKUL BİRİNCİ SINIF OKULA UYUM PROGRAMI

REHBERLİK ÖĞRETMENİ
(OKUL PSİKOLOJİK DANIŞMANI)
KILAVUZU

unicef

2016

GİRİŞ	4
Okula Uyum Programı'nın Uygulanmasında Dikkat Edilecek Noktalar	6
Okula Uyum Programı'na Başlarken	7
Etkinlikler Oluşturulurken Kazanımların Seçilmesi	8
Etkinliklerin Seçimi ve Uygulanması	9
Etkinliklerin Değerlendirilmesi	11
Okula Uyum Sürecinde Okul Rehberlik Öğretmenlerinin (Okul Psikolojik Danışmanı) Sorumlulukları	12

GİRİŞ

Okula uyum kavramı çocukların yeni ve farklı bir eğitim ortamına geçiş süreçlerini hem tanımlayan hem de bu geçişin hedeflenen sonucu olarak kullanılan bir kavramdır.

Çocuklar yaşamlarının erken dönemlerinden itibaren yeni ve farklı çevrelere uyum sağlamalarını gerektiren pek çok geçiş yaşamaktadır. Bu geçişlerin belki de en önemlilerinden birisi çocukların eğitim sistemine ilk girişte ve sonrasında farklı eğitim kademelerine adım atarken deneyimledikleri geçişlerdir. Yeni ve farklı bir eğitimsel ortama geçiş çocukların başa çıkması gereken pek çok durumu da

beraberinde getirmektedir. Bu geçiş dönemlerinde, çocuklardan beklenen; yeni başladıkları eğitim kademesinde akademik başarıyı sağlamaları; okulun ve öğretmenlerin kurallarının olduğunun farkına varmaları ve akranları tarafından kabul görmeleri beklenmektedir. Bu noktada okula uyum kavramı gündeme gelmektedir.

Okula uyum sürecinde çocuğun tüm gelişim alanları dikkate alınarak, yeni girdiği eğitim basamağındaki ortama adapte olması ve bunun sonucunda da ilerideki sosyal ve akademik başarısının artırılması sağlanmalıdır.

Çocuklar farklı bir eğitim kademesine başladıklarında genellikle kaygı duyarlar. Çocukların bu kaygıları onların gelişimleri ve akademik başarıları üzerinde olumsuz etkiler yaratabilmekte ve var olan potansiyellerini gerçekleştirmelerini engelleyebilmektedir. Okula uyum problemleri sadece çocukların okulla ilk tanıştığı okul öncesi eğitim kurumlarında değil, çocukların okul öncesi eğitim kurumlarından ilkokula ve ilkokuldan ortaokula geçişlerinde de yaşanabilmektedir. Bu amaçla öğrencilerin okula alışması için Okula Uyum Programının yıl boyunca devam etmesi hedeflenmiştir. Bu kılavuz, Okula Uyum Programı'nın sizler tarafından daha iyi anlaşılması ve uygulanmasına destek sağlayacak biçimde tasarlanmıştır.

Okula Uyum Programı'nın Uygulanmasında Dikkat Edilecek Noktalar

1. Okula Uyum Programı'nın tümünü dikkatle okuyunuz.

2. Program'ın genel ilkelerinin önem ve gerekliliğini dikkate alarak, bilgi sahibi olunuz.

3. Bu ilkeleri uygulamak için okulunuzda neler yapabileceğinizi planlayınız.

4. Okula Uyum Programı doğrultusunda hazırlanan etkinlikler örnek olarak planlanmıştır. Öğretmenlere etkinlikleri çeşitlendirmede ve uyarlamada rehberlik etmeniz beklenmektedir.

5. Uyumun zaman alan bir süreç olduğunu ve bu zaman içinde paydaşlarla (veliler, okul öncesi öğretmeni, sınıf öğretmenleri ve yönetim) iş birliği yapılması gerektiğini göz önüne alınız.

Okula Uyum Programı'na Başlarken

1. Okula Uyum Programı'na ilişkin materyalleri gözden geçiriniz.
2. Velilerin, Veli El Kitabı'nı ve gerekli broşürleri edindiğinden emin olunuz.
3. Okula Uyum Programı'nın amacı, bu kapsamda yapılacak uygulamalar ve bu uygulamaların çocuklara sağlayacağı faydalar hakkında velileri bilgilendiriniz.
4. Veli El Kitabı'nın kullanılması konusunda desteğe gerek duyan velilere destek olunuz ve ayrıntılı açıklamalarda bulununuz.
5. İlkokul birinci sınıf gelişim özelliklerine ilişkin "Çocuk İhtiyacını Belirleme Anketi"nin dağıtıldığından ve uygulandığından emin olunuz. Doldurulan formları çözümleyiniz.
6. Özel gereksinimli ve risk altındaki çocukların uyumlarını kolaylaştıracak müdahâle stratejileri geliştiriniz.
7. Kazanımların ve kazanımların edinilmesine hizmet edecek etkinliklerin belirlenmesinde, gerekli uyarlamaların yapılmasında ve uygulamada öğretmenlere destek sununuz.
8. Sürecin nasıl ilerlediğine ilişkin gözlemler yapınız, notlar alınız ve çocukların psiko-sosyal becerilerine ve uyumlarına ilişkin uygun ölçme araçlarını kullanarak değerlendirmelerde bulununuz.
9. Olası sorunları okul yöneticisiyle, öğretmenlerle ve meslektaşlarınızla paylaşınız. Çözümlere ilişkin fikir alışverişinde bulununuz.

Etkinlikler Oluşturulurken Kazanımların Seçilmesi

Kazanımların seçilmesinde çocukların gelişimsel özellikleri, bireysel gereksinimleri ve içinde buldukları çevrenin koşulları göz önünde bulundurulmalıdır.

Birinci sınıfa başlayan çocuklara yönelik olarak geliştirilen Okula Uyum Programı, her eğitim kademesine uygun belirli sayıda kazanım içermektedir. Okula Uyum Programı çerçevesinde; söz konusu kazanımlar, ilkokul birinci sınıfta okutulmakta olan Türkçe, Hayat Bilgisi, Oyun ve Fiziki Etkinlikler ile Görsel Sanatlar derslerinin öğretim programlarından seçilmiştir. Seçilen bu kazanımlara dayanarak uyuma yönelik etkinlikler hazırlanmıştır. Ancak bu etkinlikler ve kullanılan kazanımlar örnek teşkil etmektedir. Öğretmenler burada yer almayan derslerin öğretim programlarından da kazanım belirleyerek öğrencilerin okula uyumunu sağlayacak nitelikte etkinlikler hazırlayabilirler. Öğrencilerin okula uyumunu etkili

bir şekilde desteklemede kazanımların seçimi oldukça önemlidir. Her çocuk grubu için her kazanım aynı öneme sahip olmayabilir. Bazı kazanımlar okulundaki öğrenciler için diğerlerinden daha öncelikli olabilir. Kazanımların etkinlikler yoluyla öğrencilerin okula uyumunu kolaylaştıracak bilgi, beceri ve tutumların bir ifadesi olduğu unutulmamalıdır. Her öğrencinin okula uyum sağlamak için gereksinim duyduğu bilgi, beceri ve tutumlar farklılık arz edebilir. Bu nedenle kazanımlar öğrencileri merkeze alarak seçilmelidir. Etkinliklere temel olacak kazanımlar seçilirken kazanımlar arasındaki ilişkiler, kazanımların birbiri üstüne inşa edilebilirliği ve sırası mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır.

Etkinliklerin Seçimi ve Uygulanması

Uyum etkinlikleri seçilirken öğretmenler etkinliğin kazanımlarıyla çocukların gereksinimlerinin örtüştüğünden emin olmalıdır.

İlkokul birinci sınıfa başlayan çocuklar için hazırlanmış Okula Uyum Programı'nda okula hazırlık, okula yerleşme ve okulla bütünleşme süreçlerini desteklemek üzere tasarlanmış etkinlikler bulunmaktadır. Okula hazırlanma sürecine yönelik etkinlikler; velilerin, çocuklarının okula uyumunu evde desteklemeye kullanabilmeleri amacıyla düzenlenmiştir. Okula yerleşme sürecine yönelik etkinlikler; uyum sürecinde çocukların okulun ve sınıfın fiziki ve sosyal yapısını tanımasına ve bu yapı içerisindeki rolleri anlamasına, sonraki öğrenmelerine temel oluşturacak bazı bilgi, beceri ve tutumlar kazanmalarına yönelik olarak hazırlanmış etkinliklerdir. Okulla bütünleşme sürecine yönelik etkinlikler ise özellikle uyum sorunu yaşayan çocuklar gözetilerek hazırlanmıştır. Bu etkinlikler, ders yılı boyunca eğitim ve öğretim programı paralelinde yürütülen ve çocukların kendilerini okulun

bir parçası olarak benimsemesi ve okulla sosyal ve akademik gelişimini destekleyecek bağlar kurmasını sağlayacak etkinliklerdir. Programda yer alan okula uyum etkinlikleri çocukların hedeflenen kazanımları başarmasını destekleyecek şekilde tasarlanmış örnek etkinliklerdir. Bu etkinlikler çocukların gelişimsel özelliklerine, bireysel gereksinimlerine ve içinde buldukları çevrenin koşullarına göre uyarlanabilir veya yeni etkinlikler geliştirilmesinde temel olarak kullanılabilir.

Okul Rehberlik Öğretmenleri (Psikolojik Danışman) etkinlik seçerken, uyarlarken, yeni bir etkinlik oluştururken ve etkinliği uygularken sınıf öğretmenlerine destek olmak amacıyla kendilerine şu soruları sormalıdırlar:

1. Bu etkinlik çocukların hangi gereksinimlerini karşılamaktadır?
2. Bu etkinlik çocukların okula hazırlanmasına, okula yerleşmesine ve uzun vadede okulla bütünleşmesine katkıda bulunmakta mıdır?
3. Bu etkinlikten sınıftaki hangi çocuklar yarar sağlar?
4. Bu etkinlik uygulanırken, sınıfta hangi çocukların yarar sağlama için özel çaba göstermem gerekir?
5. Bu etkinliği özel gereksinimli çocukların katılımını sağlamak için nasıl uyarlayabilirim?

Velilere çocuklarının okula uyumunda oynadıkları önemli role ilişkin farkındalık kazandırmak ve Veli El Kitabı'nı etkili bir araç olarak kullanmaları konusunda onları teşvik etmek uyum sürecinin başarısına büyük katkı sağlayacaktır.

Okula Uyum Programı kapsamında, çocuklarının okula uyumunu desteklemede velilere yardımcı olacak bir araç olarak Veli El Kitabı tasarlanmıştır. Veli El Kitabı ilkokula geçiş sürecinde karşılaşılabilecek sorunlar, bu sorunlara yönelik etkili ve pratik çözüm önerileri ve okula uyum sürecinde velilerin verebileceği destekler konusunda örnekler içermektedir. Bunların yanı sıra, Veli El Kitabı'nda, ve-

lilerin çocukların okula uyumunu desteklemesine yönelik etkinlik örnekleri de yer almaktadır. Pek çok veli bu tür etkinlikleri evde çocuklarıyla yapmaya yönelik sınırlı deneyime sahip olabilir. Etkinliklerin nasıl seçileceği, uyarlanacağı ve uygulanacağı konusunda öğretmenlerin velilere rehber olması Okula Uyum Programı'nın başarısı için gereklidir.

Etkinliklerin Değerlendirilmesi

Program güçlü ve sınırlı yönleri açısından değerlendirilmelidir. Yapılan bu değerlendirmeler yönetici, veliler, sınıf öğretmenleri ve rehber öğretmenlerle paylaşılmalıdır.

Okul Rehberlik Öğretmenleri, Okula Uyum Programı'nın uygulanması sürecinde programın çocukların davranış ve tutumları üzerindeki etkisine ilişkin gözlemler yapmalıdır. Bu gözlemler, programın değerlendirilmesinde kullanılmak üzere kaydedilmelidir. Gözlem ve değerlendirme sonuçları programın uyarlanması ve geliştirilmesi çalışmalarında kullanılmalıdır.

Okul Rehberlik Öğretmeni (Psikolojik Danışman) etkinlikleri değerlendirirken kendisine şu soruları sormalıdır:

1. Bu etkinlik çocukların hangi gereksinimlerini karşılamada başarılı oldu?
2. Bu etkinlik çocukların okula hazırlanmasına, okula yerleşmesine ve uzun vadede okulla bütünleşmesine katkıda bulundu mu?
3. Bu etkinlikten okulda hangi çocuklar yarar sağladı?

Bu etkinlik uygulanırken sınıftaki hangi çocukların yarar sağlaması için özel çaba göstermem gerekti?

- Bu etkinliği özel gereksinimli çocukların katılımını sağlamak için nasıl uyarladım?
- 5.

Okula Uyum Sürecinde Okul Rehberlik Öğretmenlerinin (Okul Psikolojik Danışmanı) Sorumlulukları

Uyum sürecinde Okul Rehberlik Öğretmenlerinin (Psikolojik Danışman) süreç öncesi, süreç sırası ve süreç sonrasında gerçekleştirmeleri gereken pek çok sorumluluk vardır. Bu sorumlulukların bazıları şunlardır:

1. Uygun teknikler kullanarak çocukları tanımak.

2. Velilerden ve çocuğu yakından tanıyan diğer yetişkinlerden çocukların ilgi ve gereksinimleri hakkında gerektiğinde veli ziyaretleri yaparak bilgi almak.

3. Eğitim ortamlarının çocukların uyumunu kolaylaştıracak şekilde düzenlenmesinde öğretmenlere destek sunmak.

4. Çocukların gelişimsel özellikleri hakkında çocukla ilgilenen kişilerde farkındalık yaratmak.

5. Çocuklara sosyal ve duygusal alanlarda destek olmak.

6. Okula uyum sürecinde okul yönetimi, veliler, öğretmenler gibi paydaşlarla etkili bir iletişim kurarak rehberlik hizmetleriyle uyum sürecini desteklemek.

7. Okula uyum sürecinde ortaya çıkabilecek tipik sorunlar (okul reddi ve fobisi, akran zorbalığı gibi) karşısında hazırlıklı olmak, velilere, öğretmenlere ve çocuklara yönelik müdahâle programları planlamak, uygulamak ve geliştirmek.

8. Veliler ve öğretmenlerle olan iletişimini canlı tutarak çocuklar hakkında sürekli bilgi alışverişinde bulunmak.

9. Öğretmenlerle iletişime geçerek çocukların okula uyum sürecinde karşılaşılabilecekleri sorunlar için öğretmenlere destek olmak.

10. Çocuğun geçmiş deneyimlerine, evde konuştuğu dile ve ailenin kültürel değerlerine saygı göstermek.

11. Uyum sürecindeki gözlem ve değerlendirme sonuçları hakkında tüm paydaşlarla bilgi alışverişinde bulunmak.

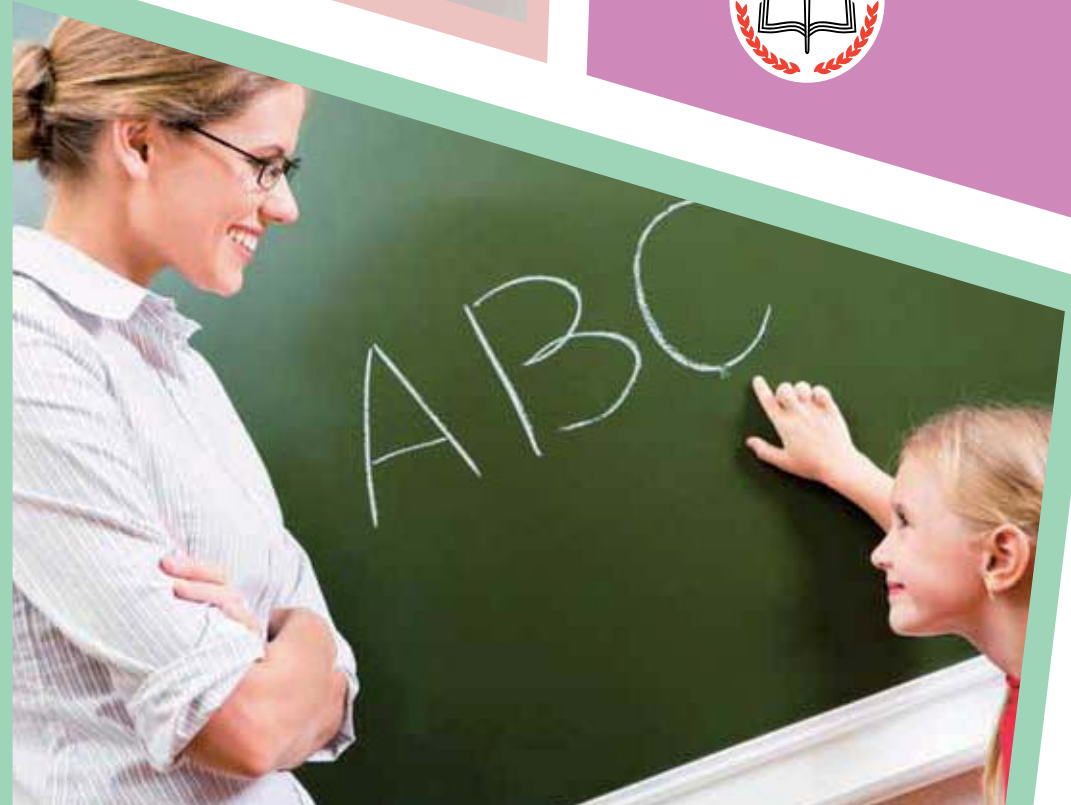
12. Uyum sorunları olan ya da problemleri davranışlar sergileyen çocuklarla ve velileriyle bireysel çalışmalar yapmak.

13. Okuldaki rehberlik hizmetlerini ve bu hizmetleri sunan kişileri tanıtıcı bir broşür hazırlamak ve bu broşürü okula kayıt ve uyum haftası sürecinde velilere dağıtmak.

14. İlkokul birinci sınıf gelişim özelliklerine ilişkin çocuk ihtiyacını belirleme anketlerini, öğretmenlerden toplamak, çözümlenmek, raporlaştırmak ve sonuçları yöneticiler, öğretmenler ve veliler ile gizlilik ilkesine bağlı olarak paylaşmak.

15. Okula Uyum Programı'ndaki etkinliklerin risk altındaki ve özel gereksinimli çocuklara yönelik uyarlanmasında öğretmenlere destek olmak, bu gruptaki çocuklara ve velilere yönelik rehberlik hizmetleri düzenlemek.

16. Çocukların sosyal-duyuşsal becerilerini değerlendirmek, bu becerilerin güçlendirilmesine yönelik psikoeğitimsel müdahâle programları (atılmanlık eğitimi ve sosyal beceriler eğitimi gibi) uygulamak, öğretmenlere ve velilere çocukların sınıfta ve evde sosyal-duyuşsal becerilerini destekleyecek önerilerde bulunmak.

İLKOKUL BİRİNCİ SINIF OKULA UYUM PROGRAMI ÖĞRETMEN ETKİNLİK KİTABI

unicef

2016

Sevgili Öğretmenlerimiz	4
OKULA YERLEŞME ETKİNLİKLERİ	6
Yerleşme 1 “Haydi Tanışalım!”	6
Yerleşme 2 “Sınıf Madalyası”	7
Yerleşme 3 “Hazine Avı”	8
Yerleşme 4 “Balonların Dansı”	10
Yerleşme 5 “Farklarım Var Benim!”	11
Yerleşme 6 “Üstümüzde Ne Vardı?”	12
Yerleşme 7 “Mandala Boyama”	13
Yerleşme 8 “Sen de Katıl, Sen de Oyna!”	14
Yerleşme 9 “Nasıl Dinleriz?”	15
Yerleşme 10 “Okulumu Ulaşım”	16
Yerleşme 11 “Karşılama/Uğurlama Komitesi”	17
OKULLA BÜTÜNLEŞME ETKİNLİKLERİ	18
Bütünleşme 1 “Duygu Sergisi”	18
Bütünleşme 2 “Duygu Köşesi”	19
Bütünleşme 3 “Hem Aynıyız Hem Farklıyız!”	20
Bütünleşme 4 “Bana En Sevdiğin Oyunu Öğret!”	21
Bütünleşme 5 “Rakamlara Şekil Ver!”	22
Bütünleşme 6 “Seçiyoruz!”	23
Bütünleşme 7 “Sınıfımız Bir Sergi”	24
Bütünleşme 8 “Sınıf Gazetesi”	25
Bütünleşme 9 “Grup Ağacı”	26
Bütünleşme 10 “Hikâyemizi Oluşturuyoruz”	27

GİRİŞ

Sevgili Öğretmenlerimiz,

Her yeni başlangıç birtakım uyum sorunlarını da beraberinde getirir. Hangi aşamada olursa olsun başlanılan her yeni öğretim kademesi de uyum zorlukları riskini taşır. Dolayısıyla okul öncesi eğitim kurumundan ilkokula geçişte de çocukların uyum zorlukları yaşamaları doğaldır. Bunun yanı sıra okul öncesi kurumlardan ilkokula geçişle birlikte çocuklar duygusal, bilişsel ve sosyal anlamda yeni bir döneme girmektedirler. Bu yeni dönem birçok uyum zorluğunu da beraberinde getirmektedir. Öğrencinin ilkokula başlarken uyumunu sağlayabilmesinin akademik, sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimini olumlu şekilde sürdürmesinde önemli yeri bulunmaktadır. Bununla birlikte ilkokula uyum, çocuğun tek başına üstesinden gelebileceği bir süreç olarak da ele alınmamaktadır. Bir diğer ifadeyle; uyum süreci öğrenci-veli-öğretmen-yönetici iş birliği ile multidisipliner bir bakış açısını ve sistematik bir şekilde uygulanabilen bir programı gerekli kılmaktadır.

İlkokul birinci sınıf Okula Uyum Programı ile ilkokula yeni başlayan çocukların okula uyum süreçlerinin sistemli bir şekilde desteklenmesi amaçlanmaktadır. Kitapta yer alan etkinlikler, iki boyutta toplanmaktadır. **Okula yerleşme** boyutundaki etkinlikler daha çok çocukların ve ailelerin okula aidiyet duygularının geliştirilmesine odaklanırken; **okulla bütünleşme** etkinliklerinin amacı ise; yeni bir fiziksel ve sosyal ortama giren çocuğun ilk uyum aşamasını atlattıktan sonra, okulla ve arkadaşlarıyla bütünleşmesini sağlayacak bir aşamaya geçişini kolaylaştırmaktır. Bu yönüyle, **okula hazırlık** aşaması ile ilgili olarak aile kitabında yer verilen etkinlikler tamamlayıcı niteliktedir.

Kitapta yer alan bir etkinlik, birden çok kazanıma hizmet edebilmektedir. Burada belirlenen kazanımlar çocuğa sosyal duygusal destek sunacak ve okulu tanınmasını sağlayacak düzeyde olup; öğretmen, grubun ilgi ve ihtiyaçlarına göre yeni kazanımlar çerçevesinde yeni etkinlikler planlayabilecektir. Etkinliklerin bir kısmında çeşitli alternatiflere yer verilerek eğitimciye uygulama kolaylığı sağlanmaya çalışılmıştır. Hazırlanan etkinlikler birebir aynı şekilde uygulama gerektirmeyip sınıfın, çocukların ve öğretmenin ihtiyaçlarına göre uyarlanabilecek aşamalardan oluşmaktadır. Etkinliklerin, yalnızca dönem başında değil, uyum süreci içerisinde öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak belirli zaman aralıkları ile tekrar edilmesi önerilmektedir. Burada amaçlanan öğretmene süreci değerlendirme fırsatı vermek ve bunun yanı sıra grup uyumunun arttırılmasını sağlamaktır.

Okula uyum süreci boyunca öğretmenler tarafından uygun derslerde yapılması önerilen bu etkinlikler ile çocukların ilkokula daha yumuşak bir geçiş yapması hedeflenmektedir.

OKULA
YERLEŞME
ETKİNLİKLERİ

YERLEŞME 1
Haydi Tanışalım!

Araç-Gereç / Ortam

Sınıf ya da okul bahçesi, yumak (ya da küçük yumuşak bir top)

1. Sınıf
Öğrenme Alanı
Oyun

Yaklaşık Süre
20 Dakika

SÜREÇ

- ★ Öğretmen çocuklarla birlikte sınıf içerisinde el ele tutuşup biraz açılarak bir çember oluşturur.
- ★ Elindeki renkli yumakla neler yapabilecekleri hakkında çocukların fikirlerini sorar ve tüm çocuklara söz hakkı vermeye özen gösterir.
- ★ Aldığı cevaplar üzerine çocuklara bu yumak aracılığı ile onlarla tanışabileceklerini söyler.
- ★ İlk olarak yumağı elinde tutan öğretmen kendini tanıtır ve en sevdiği oyunun adını söyler.
- ★ Daha sonra elindeki yumağın ucunu tutarak çemberdeki çocuklardan birine yumağı atar ve onun da kendisini gruba tanıttirmasını ister.
- ★ Yumağın ucunu elinde bulunduran çocuklar bir kez sıra almış oldukları için ip tekrar onlara atılmaz.
- ★ Her bir çocuk kendinden önceki bir arkadaşının adını ve sevdiği oyunu tekrar ettikten sonra kendini tanıtır. Oyun tüm çocuklar kendilerini tanıttirmaya kadar devam eder.

H.B.1.1.1.

Öğretmeniyle ve arkadaşlarıyla tanışır.

T1.1.1.

Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.

T1.1.2.

Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.

T1.1.2.1.

Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.

T1.1.4.

Topluluk önünde konuşur.

DEĞERLENDİRME

Oyun sonunda öğretmen tüm çocukların ismini tekrar eder, arkadaşları arasında ismini hatırlayamadıkları kimse olup olmadığını çocuklara sorar. Akılda kalmayan isimler ya da oyunlar varsa tekrar edilir, alternatif bir tanışma oyunu oynanarak isimlerin kalıcı hâle gelmesi sağlanır.

Araç-Gereç / Ortam

Madalya, sınıf

Yaklaşık Süre
15 Dakika

1. Sınıf Öğrenme Alanı Görsel Okuma

OKULA
YERLEŞME
ETKİNLİKLERİ

YERLEŞME 2
Sınıf Madalyası

SÜREÇ

- ★ Öğrenciler için, okulun ilk günü sınıfa geldiklerinde bulacakları birer madalya hazırlanır.
- ★ Bu madalyanın bir yüzünde sınıflarını temsil eden bir karakter (bitki, hayvan, renk vb.) olabilir, diğer yüzünde ise o çocuğun resmi ve adı olabilir.
- ★ Her çocuk madalyasını boynuna takar ve kendi resminin olduğu tarafı çevirerek, kendini arkadaşlarına tanıtır.
- ★ Sıra ile her çocuk kendini tanıttıktan sonra, çocuklardan madalyaları incelemeleri ve arkadaşları ile kendi madalyaları arasındaki benzerlik-farklılıkları bulmaları istenir.
- ★ Sınıflarını temsil eden ortak karakter üzerinde konuşulur ve sınıf dışına çıkarken bu madalyaları takmaları söylenir.
- ★ Hem çocuğa sınıfa ait olduğunu hissettirir hem de yemekhane gibi kalabalık ortamlarda ilk zamanlarda arkadaşlarını ve sınıflarının toplandığı yeri bilmeyen çocuk için bu madalyalara bakarak arkadaş grubunu bulma fırsatı verilir.

H.B.1.1.1. Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.

T1.1.1. Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.

T1.1.2. Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.

T1.1.2.1. Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.

T1.1.4. Topluluk önünde konuşur.

(Hayat Bilgisi, Türkçe, Oyun ve Fiziki Etkinlik dersleri ile ilgili)

KAZANIMLAR

DEĞERLENDİRME

Her öğrenciden seçtiği üç arkadaşını tanıtmaması istenir. Daha sonra çocuklara, madalyayı boyunlarında taşımalarının onlara ne hissettirdiği ve sınıf dışındayken madalyanın sağladığı kolaylıklar gibi konular hakkında konuşulur.

OKULA YERLEŞME ETKİNLİKLERİ

Araç-Gereç/Ortam

Okul Binası ve içerisindeki farklı birimler. Okul personeli. Binadaki birimlerin yerlerini gösterecek renkli semboller, rüzgârgülü vb. nesnelere, fotoğraf makinesi.

1. Sınıf Öğrenme Alanı Gezi

YERLEŞME 3 Hazine Avı

Yaklaşık Süre
40+40 Dakika

DEĞERLENDİRME

Etkinlik sırasında çekilen fotoğraflar okulun imkânlarına göre çıktı alınıp tah-taya asılarak ya da ekrana yansıtılarak çocuklara gösterilir. Süreç hakkında sohbet edilerek birimler ve personel ile ilgili edinilen bilgiler ve hazine avı oyunu sırasındaki çocukların deneyimleri tartışılarak pekiştirilir.

H.B.1.1.2.

Sınıfının okul içindeki yerini bulur. Yönle ilgili temel kavramlardan; sağında, solunda, önünde, arkasında, altında, üstünde, yanında, karşısında vb. üzerinde durulacaktır.

1.1.3.

Sınıf içerisinde bulunan eğitim-öğretim araç ve gereçleri ile şeref köşesini tanır.

1.1.4.

Okulunun bölümlerini tanır.

Öğrencilere; okulun bölümlerini görerek ve gözlemleyerek tanımaları amacıyla öğretmen eşliğinde okulun idari kısmı, öğretmenler odası, rehberlik servisi, kantin, kütüphane, spor salonu vb. birimleri tanıtılacaktır.

1.1.5.

Okul çalışanlarını tanır.

Öğretmenler, okul müdür yardımcıları, okul müdürü ve diğer hizmetlerde çalışan kişileri tanıma üzerinde durulacaktır.

T1.1.1.

Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.

T1.1.2. Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.

T1.1.2.1.

Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.

T1.1.4.

Topluluk önünde konuşur.

T1.1.5.

Düşüncelerini ve duygularını daha iyi ifade edebilmek için uygun yerlerde çizimler, resimler vb. görselleri kullanır.

T1.2.5.

Metni canlandırarak okur.

T1.2.6.

Düzeyine ve konuya uygun görsel okuma yapar.

SÜREÇ

- ★ Öğretmen okulu ve okuldaki personeli tanıtmak amacıyla belli hedefler seçerek bir "hazine avı" planı hazırlar.
- ★ Öğretmen yönergeler ve okulun planı hakkında bir harita hazırlar. Bu haritada, oyun içerisinde çocukların ihtiyaç duyabileceği ortamlar ve okul personelinin tanıtmak amacıyla hedef ve yönergelere yer verilir.
- ★ Örneğin ilk olarak okul müdürünü tanıtmak için, daha önceden müdür odasına koymuş olduğu bir rüzgârgülünü (ya da başka bir nesne) çocuklara buldurmak üzere onlara rüzgârgülünü tanıttak bir bilmece/soru sorar.
- ★ Daha sonra hep birlikte sınıftan çıkarlar. Rüzgar gülü ve ok işaretlerini takip ederek müdür odasına ulaşırlar.
- ★ Yolda giderken çocukların dikkatini bu sembollere çeker, gidiş yolu hakkında bilgi verir.
- ★ Müdür odasını bulduklarında öğretmen bu odaya nasıl girileceğini açıklar, kapıyı çalma kuralını anlatır; sonra kapıyı çalarak içeri girerler.
- ★ Müdür çocukları karşılar, onlarla tanışır. Okuldaki işlevi hakkında çocuklara somut açıklayıcı bilgiler verir. Öğretmen, rüzgar gülünü çocuklara verir. Rüzgar gülünün arkasındaki notu okur: "Dönebilmem için beni bahçeye çıkarın."
- ★ Tüm sınıf müdür ile vedalaştıktan sonra yönergeye göre bahçeye çıkar, rüzgârda rüzgârgülünün dönüşünü izlerler.
- ★ Öğretmen çocuklara bahçeyi tanıtır, incelemelerine fırsat verir.
- ★ Aynı süreç yeni bilmece ve yeni sembollerle (kağıttan kayık, kuş vb.) diğer okul personeli /bölümleri tanıtılarak devam eder.
- ★ Çocukların en çok kullanabileceği okul tuvaleti ve kantinini de dâhil ederek buralarda görev yapan personel ile tanışma; buraların kullanımı esnasında uymaları gereken kurallar hakkında bilgilendirmelere yer verilir.

DEĞERLENDİRME

Etkinlik sırasında öğretmen süreci fotoğraflayarak, sınıfa döndüklerinde bu fotoğraflar aracılığı ile birimler ve personel hakkında çocuklarla sohbet eder.

ALTERNATİF ETKİNLİK: Okul Dedektifi

Öğretmen çocukları dörder kişilik gruplara ayırır. Her bir grubun okuldaki kantin, müdür odası, rehber öğretmen odası, tuvaletler, revir, okul bahçesi, güvenlik gibi farklı birimlerin yerlerini öğrenmek ve bu birimlere hangi durumlarda nasıl ulaşılacağını bulmak gibi bir görevi olacaktır.

OKULA YERLEŞME ETKİNLİKLERİ

Araç-Gereç / Ortam

Renkli Balonlar/Top, Okul Bahçesi, İhtiyaç duyulursa müzik çalar.

YERLEŞME 4 Balonların Dansı

1. Sınıf
Öğrenme Alanı
Açık Havada Oyun

Yaklaşık Süre
20 Dakika

SÜREÇ

- ★ Öğretmen ve çocuklar okul bahçesine çıkarlar (İmkân varsa, ya da etkinlik sınıfta yapılacaksa öğretmen hareketli bir müzik açar).
- ★ Öğretmen şimdi balonların dans edeceğini ve yere düşmemesi gerektiğini, bunun için çocukların hep birlikte hareket ederek balonu havada tutmalarını söyler.
- ★ Sayışma ile seçilen iki çocukla oyun başlar. Çocuklar balonu birbirlerine atarak oyunu başlatırken; oyuna süreç içine yeni çocuklar ikişerli gruplar halinde eklenir. Çocuklar tek balonla oynarken öğretmen oyuna birkaç balon daha dahil ederek çocuklara balonları yere düşürmemeleri gerektiğini hatırlatır.
- ★ Sınıftaki öğrenci sayısına göre iki grup halinde oynanabileceği gibi birden fazla balon da oyuna dahil edilebilir.
- ★ Çocukların birlik içerisinde hareket etmesinin bu oyun için büyük önem taşıdığına vurgu yapar.

DEĞERLENDİRME

Oyun tamamlandıktan sonra öğretmen çocuklara oyun sırasında kendilerini nasıl hissettiklerini sorar. İsteyen tüm çocuklar soruya yanıt verdikten sonra, balonu yere düşürmemek için uyum içerisinde hareket etmelerinin önemine değinerek sınıf içerisindeki grup uyumunun önemi hakkında konuşurlar.

- O.F.E. 1. Yer değiştirme hareketlerini yapar.
- O.F.E. 2. Dengeleme hareketlerini yapar.
- O.F.E. 3. Ritim ve müzik eşliğinde hareket eder.

Araç-Gereç / Ortam

Ünlü kişilerin resimleri, sınıf

 Yaklaşık Süre
20 Dakika

1. Sınıf Öğrenme Alanı Oyun

OKULA
YERLEŞME
ETKİNLİKLERİ

YERLEŞME 5
Farklarını Var
Benim!

SÜREÇ

- ★ Öğretmen çocuklara oyuncu, şarkıcı, futbolcu gibi ünlü kişilerin resimlerini gösterir ya da adlarını söyler. (Alternatif olarak çocukların sevebileceği yiyecek adları, renkler vb de kullanılabilir).
- ★ Çocuklardan sevdikleri ünlünün adını duyduklarında ayağa kalkmaları, hoşlanmadıkları isimleri duyduklarında oturmaları istenir.
- ★ Oyun bu şekilde bir süre devam ettikten sonra sonlandırılır.
- ★ Öğretmen, aynı ünlülerin (aynı resim ya da yiyeceğin) farklı kişilerde farklı duygulara yol açabileceğine, insanların beğenilerinin birbirinden farklı olabileceğine ve bu farklılıklara rağmen aynı ortamı paylaşmaya devam ettiklerine dikkat çeker.
- ★ Farklılıklara saygının öneminden bahseder.

HB.1.1.14. Bireysel farklılıklara saygı duyar.

T1.1.1. Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.

T1.1.2. Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.

T1.1.2.1. Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.

T1.1.2.2. Konuşmalarında kelimeleri doğru telaffuz eder.

T1.1.2.3. Konu dışına çıkmadan önceden belirlenmiş kurallara uyararak konuşur.

Başkalarını dinleme, konuşmasında uygun hitap ifadeleri kullanma, başkalarının sözünü kesmeme, konuşmanın bitmesini bekleme, akış içinde söz alarak konuşmaya katılma vb.

DEĞERLENDİRME

Çocuklara oyun sırasında kendilerini nasıl hissettikleri sorulur. Arkadaşlarından farklı olmanın onlara ne hissettirdiği sorulur. Kendileri ayakta iken ve otururken neler düşündükleri hakkında sohbet edilir ya da çocuklar gruplara ayrılarak hoşlandıkları şeylerin resimlerini yapmaları istenir ve bu resimler üzerinde konuşurlar.

OKULA YERLEŞME ETKİNLİKLERİ

1. Sınıf Öğrenme Alanı Oyun

YERLEŞME 6 Üstümüzde Ne Vardı?

Araç-Gereç / Ortam

Sınıf, çocukların üzerinde bulunan kıyafet ve aksesuarlar

Yaklaşık Süre

20 Dakika

KAZANIMLAR (Türkçe, dersi ile ilgili)

T.1.1.10

Dinledikleri ve izlediklerinde geçen yönergeleri takip eder ve uygular.

SÜREÇ

- ★ Öğretmen çocuklardan birini saymaca yöntemi ile ebe olarak belirler. Ebe olarak belirlenen çocuk dışarı çıkar.
- ★ Ebe dışarı çıktığında gruptan bir çocuk belirlenir. Sadece ilk çocuk için; belirlenen çocuğu tanımlayacak şekilde, sınıfta kalan çocuklarla sohbet edilir. Ebe sınıfa çağırılır ve belirlenen kişinin kim olduğunu bulmak için üzerindeki giysi ve aksesuarlarla ilgili gruba sorular sorar.
- ★ Sorulara verilen cevaplardan yola çıkarak ebe, belirlenen çocuğun kim olduğunu bulmaya çalışır.

DEĞERLENDİRME

Öğretmen çocuklara etkinlik sırasındaki düşünce ve hislerini sorar. Birbirlerine dikkat etme, gözlem yapma gibi becerilerin gerekliliği hakkında konuşulur. Çocukların etkinlik sürecinde yönergeleri takip ederken yaşadıkları zorluk ve kolaylıklar hakkında sohbet edilir.

Araç-Gereç / Ortam

Mandala figürleri, boya kalem, müzik çalar, sınıf

OKULA
YERLEŞME
ETKİNLİKLERİ

YERLEŞME 7 Mandala Boyama

1. Sınıf
Öğrenme Alanı
Sanat

 Yaklaşık Süre
40 Dakika

SÜREÇ

- ★ Öğretmen yorucu geçen bir günün ardından, eve gitmeden önce çocukları dinlendirmek istediğini söyler. Bunun için, onlardan boya kalemlerini çıkarmalarını ister.
- ★ Daha önceden çocuk sayısı kadar hazırlamış olduğu mandala figürlerini çocuklara dağıtır. Bir tanesini de tahtaya asar ve çocuklara görmüş oldukları dairesel figürü dıştan içe ya da içten dışa olacak şekilde ancak sıralamasını hiç bozmadan boyayabileceklerini söyler.
- ★ Rahatlatıcı bir müzik eşliğinde çocukların boyaması için ortam oluşturur.

O.F.E.3.

Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.

T1.1.1.

Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.

T1.1.2.

Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.

T1.1.2.1.

Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.

T1.1.2.2.

Konuşmalarında kelimeleri doğru telaffuz eder.

T1.1.2.3.

Konu dışına çıkmadan önceden belirlenmiş kurallara uyarak konuşur.

(Türkçe, Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersleri ile ilgili)

KAZANIMLAR

DEĞERLENDİRME

Çocuklara boyama yaparken neler düşündüklerini, neler hissettiklerini ve çalan müzikle ilgili fikirlerini sorar. İçten dışa ya da dıştan içe boyama yaparken zorlandıkları noktaların neler olduğu konuşulur.

OKULA YERLEŞME ETKİNLİKLERİ

YERLEŞME 8

Sen de Katıl, Sen de Oyna!

Araç-Gereç / Ortam

Sınıf

1. Sınıf
Öğrenme Alanı
Birey grup ilişkisi

Yaklaşık Süre
30 Dakika

SÜREÇ

- ★ Çocuklardan biri ebe olarak seçilir ve dışarı çıkar.
- ★ Sınıfta kalan çocuklar küçük gruplar hâlinde resim yapma, hikâye anlatma, sohbet etme gibi şeyler yapabilirler. Ancak herkes bunu belirlenen temel bir hareket (elleri ovuşturma, şarkı söyleme, somurtma vb) ile yapar.
- ★ Ebe sınıfa geri geldiğinde bu hareketi duyguyu tahmin etmeye çalışır.

Bu etkinlik birkaç kez tekrarlandıktan sonra öğretmen çocuklara, arkadaşlarının sürdürdükleri oyun ya da etkinliklere katılmak için en uygun yolların neler olabileceğini; devam eden bir oyun ya da etkinliğe katılmak istediklerinde bunun için en uygun zamanın ne zaman olabileceğini sorar.

- ★ Daha sonra, bir oyun ya da etkinliğe katılmalarını engelleyecek düşüncelerin neler olabileceği tartışılır. Bir etkinliğe katılmak için en uygun yolların neler olabileceği tartışılır.

H.B.1.1.13.

Sınıf ve okul içi etkinliklerde görev alır.

T1.1.1.

Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.

T1.1.2.

Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.

T1.1.2.1.

Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.

T1.1.2.2.

Konuşmalarında kelimeleri doğru telaffuz eder.

T1.1.2.3.

Konu dışına çıkmadan önceden belirlenmiş kurallara uyarak konuşur.

O.F.E.10.

Oyunu belirlenen kurallara göre oynar.

O.F.E.11.

Oyunda kullanılan basit stratejileri/taktikleri tanımlar.

ALTERNATİF

Öğretmen yüksek sesle düşünerek bir senaryo üretebilir. "Teneffüstesiniz ve arkadaşlarınız sek sek oynuyor. Siz de onlara katılmak istediniz. Ne yapabilirsiniz?" Yukarıda cevapları tartışılan sorular dâhilinde bu senaryoya uygun yanıtlar bulunur, tartışılır. Öğretmen ihtiyaç duyarsa sınıfı gruplara bölerek bu senaryo canlandırılabilir (Çetin, Bilbay ve Kaymak, 2002'den uyarlandı).

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme bir canlandırma çalışması eşliğinde yapılabilir. Öğretmen bir senaryo üretir. Sınıflı gruplara ayırır. Her bir grup bir çocuğun diğer arkadaşlarının oyununa katılma anını canlandırır. Ancak öğretmen her gruptan yeni gelen kişiyi oyna kabul etme, reddetme ya da dışlama gibi farklı yönergeler verir. Her bir durumda uygun davranışların neler olabileceği canlandırmaların bitiminde tartışılır.

Araç-Gereç / Ortam

Sınıf

Yaklaşık Süre
20 Dakika

OKULA
YERLEŞME
ETKİNLİKLERİ

1. Sınıf
Öğrenme Alanı
Dil ve İletişim

YERLEŞME 9
Nasıl Dinleriz?

SÜREÇ

- ★ Çocuklar ikili eş olur. Sırt sırta vererek otururlar.
- ★ Eşlerden biri diğerine sevdiği bir oyunu ya da başından geçen bir olayı anlatır. Diğer arkadaşının anlattıklarını dinler. Bu sırada dinleyen kişinin herhangi bir ses çıkarmaması ya da anlatan kişiye bakmaması söylenir.
- ★ Daha sonra eşler bu kez karşılıklı otururlar. Karşılıklı sohbetin bitiminde eşlere, her iki durumda neleri farklı yaptıkları; neler hissettikleri sorulur.
- ★ Öğretmen, konuşan kişiyi görmediğimiz zaman iletişimin eksik kaldığını anlatır.
- ★ Buna benzer deneyimlerini birbirleri ile paylaşır; jest ve mimiklerle, baş ile onaylayarak, soru sorarak karşıdaki insanı dikkatli dinlemenin yolları tartışılır (Cüceloğlu, 1993'ten uyarlanmıştır).

DEĞERLENDİRME

Çocuklara her iki durumda kendilerini nasıl hissettikleri, onları rahatlatan ya da rahatsız eden şeyin ne olduğu sorularak onlarla sohbet edilir. Birbirlerini dinlerken zorlandıkları noktalar hakkında konuşulur. Öğretmen, çocuklara jest, mimik ve beden dilinin iletişimdeki önemi ile ilgili sorular sorar.

H.B.1.1.12.

Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.

T1.1.1.

Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.

T1.1.14.

Konuşmacının sözlü olmayan (jest, mimik ve beden dilivb.) mesajlarını anlar.

T1.1.2.

Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.

T1.1.2.1.

Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.

T1.1.2.2.

Konuşmalarında kelimeleri doğru telaffuz eder.

T1.1.2.3.

Konu dışına çıkmadan önceden belirlenmiş kurallara uyararak konuşur.

Başkalarını dinleme, konuşmasında uygun hitap ifadeleri kullanma, başkalarının sözünü kesmeme, konuşmanın bitmesini bekleme, akış içinde söz alarak konuşmaya katılma vb.

O.F.E.8.

Verilen bir dizi hareketi, temel hareket beceri gruplarından (yer değiştirme, dengeleme, nesne kontrolü) uygun olanla ilişkilendirir.

OKULA YERLEŞME ETKİNLİKLERİ

YERLEŞME 10 Okulumu Ulaşım

Araç-Gereç / Ortam
Sınıf, artık materyaller, makas,
boya, yapıştırıcı.

1. Sınıf
Öğrenme Alanı
Dil ve İletişim, Sanat

Yaklaşık Süre
40 Dakika

SÜREÇ

- ★ Öğretmen, çocuklarla ulaşım hakkında konuşur ve ulaşım araçları hakkında sohbet ederler.
- ★ Daha sonra çocuklara evlerinden okula gelirken hangi ulaşım aracını kullandıklarını sorar.
- ★ Ardından, daha önceden hazırlamış olduğu ulaşım aracı resimlerini bir fon kartonunun alt kısmına aynı hizada yapıştırır. Fon kartonunu uygun bir yere asar ve çocuklara grafik oluşturacaklarını söyler.
- ★ Her ulaşım aracı için farklı bir kâğıt rengi belirlenir. Çocuklardan, hangi ulaşım aracını kullandıklarının cevabını alan öğretmen, o ulaşım aracı resminin üzerine renkli bir kâğıt yapıştırır.
- ★ Tüm çocukların cevabını aldıktan ve renkli kâğıtları yapıştırdıktan sonra hep birlikte sınıfta en çok kullanılan ulaşım aracının hangisi olduğu ve neden bunun tercih edildiği hakkında sohbet edilir.
- ★ Diğer ulaşım araçlarını kullanan çocukların fikirleri de alındıktan sonra; başka hangi ulaşım araçları olduğu hakkında konuşulur.
- ★ Öğretmen, bu sohbetin ardından çocukları dört gruba ayırır (sınıf mevcuduna göre bu sayı değişebilir) ve onlara artık materyaller sağlar. Ek olarak, boya, makas ve yapıştırıcı vererek çocuklardan kendi ulaşım araçlarını oluşturmalarını ister.

DEĞERLENDİRME

Çocuklar oluşturdukları aracı bir fuar alanındaymış gibi arkadaşlarına anlatırlar. Araçların hangi malzemelerden yapıldığı ve bu araçlar kullanılırken hangi güvenlik kurallarına uymaları gerektiği hakkında konuşulur.

T1.1.1.1.

Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.

T1.1.2.

Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.

T1.1.2.1.

Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.

T1.1.2.3.

Konu dışına çıkmadan önceden belirlenmiş kurallara uyarak konuşur.

H.B. 1.1.7.

Okula gidiş ve gelişlerde güvenlik kurallarına uyar.

G.S. 1.1.2.

Görsel Sanat çalışmalarında farklı materyal, malzeme, gereç ve teknikleri kullanır.

Araç-Gereç / Ortam

Sınıf

OKULA
YERLEŞME
ETKİNLİKLERİ

1. Sınıf
Öğrenme Alanı
Drama

YERLEŞME 11
Karşılama/
Uğurlama Komitesi

Yaklaşık Süre

15 Dakika

SÜREÇ

- ★ Öğretmen okulun ilk birkaç gününden sonra, sınıftaki çocukları karşılama ya da uğurlama komitesi olarak iki gruba ayırır.
- ★ Bu çocuklar sabah sınıfta bulunan velileri sınıftan uğurlamak ve akşam çocuklarını almak üzere gelen velileri karşılamakla görevli olurlar.
- ★ Uyum haftası süresince sınıfta bulunan veliler bir süre sonra çocukların yönlendirmesi ile sınıf dışına alınır ve çıkış saatinden önce yine çocuklar tarafından sınıfa davet edilir.
- ★ Çocuklar bu sırada gerekli karşılama ve uğurlama ifadelerini kullanmaları için bilgilendirilir.
- ★ Aynı zamanda ailelere de çocuklara uygun cevaplar vermeleri yönünde önceden rehberlik edilir.

DEĞERLENDİRME

Her gün bir önceki günün karşılama ve uğurlama komitesinin neler yaşadığı ve kimlerle karşılaştıkları hakkında konuşulur. Bir kişiyi karşılarlarken ya da uğurlarken nelere dikkat edileceği ile ilgili sohbet edilir. Karşılama ve uğurlama komitesinde yer alan çocukların neler hissettikleri sorulur.

H.B.1.1.12.

Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.

T1.1.1.

Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.

T1.1.2.

Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.

T1.1.2.1.

Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.

T1.1.2.2.

Konuşmalarında kelimeleri doğru telaffuz eder.

T1.1.2.3.

Konu dışına çıkmadan önceden belirlenmiş kurallara uyararak konuşur.

Başkalarını dinleme, konuşmasında uygun hitap ifadeleri kullanma, başkalarının sözünü kesmeme, konuşmanın bitmesini bekleme, akış içinde söz alarak konuşmaya katılma vb.

OKULLA BÜTÜNLEŞME ETKİNLİKLERİ

1. Sınıf
Öğrenme Alanı
Sanat

BÜTÜNLEŞME 1
Duygu Sergisi

Araç-Gereç / Ortam
Boya, kâğıt, sınıf

Yaklaşık Süre
30 Dakika

SÜREÇ

- ★ Öğretmen çocuklara, üzüntü, mutluluk, öfke ve şaşkınlık olmak üzere dört temel duygudan bahseder.
- ★ Hangi durumlarda bu duyguları hissettiğimiz ve bunları hissedince neler yaptığımız hakkında sohbet edilir.
- ★ Daha sonra çocuklara bu duyguları gösteren yüz ifadelerinden birini seçerek onun resmini yapmaları söylenir.
- ★ Çocuklar boya kalemleri ve kâğıtları kullanarak istedikleri resimleri yaparlar.
- ★ Ardından sınıfta dört köşe belirlenir. Bunlar sırasıyla mutluluk, üzüntü, öfke ve şaşkınlık köşeleri olur ve yapılan resimler bu köşelere asılarak sınıf içerisinde bir duygu sergisi oluşturulur.
- ★ Çocuklarla sıra ile niçin bu yüz ifadesini seçtikleri hakkında sohbet edilir.

H.B.1.1.12.

Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.

T1.1.1.

Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.

T1.1.2. Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.

T1.1.2.1.

Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.

T1.1.2.2.

Konuşmalarında kelimeleri doğru telaffuz eder.

T1.1.4.

Topluluk önünde konuşur.

DEĞERLENDİRME

Öğretmen çocuklara hangi duygu ifadesinin resmini yaparken eğlenip hangisinde zorlandıklarını sorar. Ardından, duygular hakkında sohbet edilir ve en çok hangi duygu ve duyguları onlara hissettikleri sorulur. Bu duyguları hangi durumlarda hissettikleri sorularak, onların cevapları dinlenir.

Araç-Gereç / Ortam

Sınıf

Yaklaşık Süre

25 Dakika

OKULLA
BÜTÜNLEŞME
ETKİNLİKLERİ

1. Sınıf
Öğrenme Alanı
Hareket, Oyun

BÜTÜNLEŞME 2
Duygu Köşesi

SÜREÇ

- ★ Bütünleştirme-1 etkinliği bittikten sonra her duyguyu temsilen o köşede bir resim duvarda bırakılır.
- ★ Öğretmen hangi köşenin adını söylerse çocuklar o köşeye geçer ve öğretmenin istediği hareketi o duyguyu yansıtarak yaparlar.
- ★ Örneğin; öğretmen öğrencilere önce köşenin ismini söyler, sonra zıplamalarını ister. O köşeye geçen çocuklar köşedeki duyguya göre; öfkeyle, şaşkınlıkla, üzüntüyle ya da mutlulukla zıplarlar. Aynı durum farklı köşelerde ağlamak, dans etmek, ağaçtan elma toplamak gibi farklı davranışların farklı duygularla bütünleştirilmesi ile devam eder.

DEĞERLENDİRME

Öğretmen etkinlik bitiminde çocuklara ne hissettiklerini sorar. En çok hangi köşede eğlendiklerini/zorlandıklarını/yorulduklarını sorar.

H.B.1.1.12. Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.

T1.1.1.

Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.

T1.1.2.

Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.

T1.1.2.1.

Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.

T1.1.2.2.

Konuşmalarında kelimeleri doğru telaffuz eder.

T1.1.4.

Topluluk önünde konuşur.

O.F.E.24.

Oyun ve fiziki etkinlikler sırasında çeşitli iletişim becerileri gösterir.

(Hayat Bilgisi, Türkçe, Oyun ve Fiziki Etkinlik dersleri ile ilgili)

KAZANIMLAR

OKULLA BÜTÜNLEŞME ETKİNLİKLERİ

BÜTÜNLEŞME 3
Hem Aynıyız Hem
Farklıyız!

1. Sınıf
Öğrenme Alanı
Farklılıklara Saygı

Yaklaşık Süre
15 Dakika

Araç-Gereç / Ortam

Biri yeşil biri kırmızı iki adet elma, bıçak. Farklı etnik gruplardan çocukları gösteren resim ya da fotoğraflar.

SÜREÇ

- ★ Öğretmen sınıfa getirdiği iki adet elmayı çocuklara göstererek bunlarla neler yapabilecekleri hakkında sohbet eder.
- ★ Çocukların cevaplarını dinledikten sonra iki elmanın farklı renklere sahip olduğuna dikkat çeker.
- ★ Daha sonra elmaları bıçak yardımıyla ortadan ikiye bölerek her iki elmanın da içlerinin aslında benzer olduklarını vurgular.
- ★ Bununla paralel olarak sınıftaki tüm çocukların dış görünüşleri birbirinden farklı olsa da aslında birbirlerine benzer özellikleri olduğunu söyler.
- ★ Elmalarla ilgili konuştuğundan sonra öğretmen sınıfa getirdiği ve tahtaya astığı farklı yöre ve ülkelerden farklı fiziksel görünümdeki çocukların resimlerini gösterir.
- ★ Buradaki farklar hakkında konuştuğundan sonra çocukların aynı temel ihtiyaç ve özelliklere sahip olduğu ile ilgili sohbet edilir (Öğretmen çocukların kendilerinden örnek verebilir).
- ★ Sınıfta birbirine benzer fiziksel özellikleri olan ve birbirinden farklı görünen çocuklardan örnek verir, bu çocukların sevdiği yiyecek, renk, oyun hakkında bilgi alır. Birbirlerinden benzer ve farklı yönleri hakkında tartışılır.

DEĞERLENDİRME

Öğretmen, çocuklardan çevrelerinde bulunan nesnelere bakmalarını ve bunların hangi bakımdan birbirine benzer ve farklı olduklarını söylemelerini ister. Daha sonra tıpkı nesnelere olduğu gibi insanların da benzer ve farklı yönleri hakkında sohbet edilir.

H.B.1.1.12.

Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.

H.B.1.1.14.

Bireysel farklılıklara saygı duyar.

T1.1.1.

Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.

T1.1.2.

Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.

T1.1.2.1.

Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.

T1.1.2.2.

Konuşmalarında kelimeleri doğru telaffuz eder.

T1.1.2.3.

Konu dışına çıkmadan önceden belirlenmiş kurallara uyararak konuşur.

Başkalarını dinleme, konuşmasında uygun hitap ifadeleri kullanma, başkalarının sözünü kesmeme, konuşmanın bitmesini beklememe, akış içinde söz alarak konuşmaya katılma vb.

Araç-Gereç / Ortam

Sınıf veya okul bahçesi

OKULLA BÜTÜNLEŞME ETKİNLİKLERİ

1. Sınıf Öğrenme Alanı Oyun

BÜTÜNLEŞME 4 Bana En Sevdiğin Oyunu Öğret!

Yaklaşık Süre
30 Dakika

SÜREÇ

- ★ Öğretmen belirlediği listeye göre her gün çocuklardan birinin en sevdiği oyunu arkadaşlarına anlatmasını ve onlarla birlikte oynayarak öğretmesini ister.
- ★ Öğretmen, oyunların kurallarına dikkat çeker. Kurallar ile ilgili sohbet edilir.
- ★ Bu etkinliğe uyum haftası sonrasında da devam edilir.

DEĞERLENDİRME

Öğretmen çocuklara oyun sırasında neler hissettiklerini sorar. Yeni öğrendikleri oyunun kuralları ve bu kurallara uymanın önemi hakkında konuşulur. Bu oyunun öğrendikleri önceki oyunlardan farklı yönleri hakkında sohbet edilir.

H.B.1.1.12.

Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.

T1.1.1.

Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.

T1.1.2.

Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.

T1.1.2.1.

Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.

T1.1.2.2.

Konuşmalarında kelimeleri doğru telaffuz eder.

T1.1.2.3.

Konu dışına çıkmadan önceden belirlenmiş kurallara uyararak konuşur.

Başkalarını dinleme, konuşmasında uygun hitap ifadeleri kullanma, başkalarının sözünü kesmeme, konuşmanın bitmesini bekleme, akış içinde söz alarak konuşmaya katılma vb.

O.F.E.26.

Oyun ve fiziki etkinliklerle ilgili çeşitli bilgi edinme yollarını kullanır.

(Hayat Bilgisi, Türkçe, Oyun ve Fiziki Etkinlik dersleri ile ilgili)

KAZANIMLAR

OKULLA BÜTÜNLEŞME ETKİNLİKLERİ

BÜTÜNLEŞME 5
Rakamlara Şekil
Ver!

Araç-Gereç / Ortam

Sınıf, müzik çalar

1. Sınıf
Öğrenme Alanı
Hareket

Yaklaşık Süre
25 Dakika

SÜREÇ

- ★ Öğretmen müzik açar ve çocukların sınıf içerisinde serbestçe hareket etmelerini ister.
- ★ Öğretmen birden beşe kadar olan rakamları karışık şekilde söyleyerek (ya da parmaklarıyla gösterebilir) o rakam kadar öğrencinin bir araya gelerek grupları oluşturmalarını ister.
- ★ Bu ısınma etkinliğinden sonra öğretmen sınıftaki çocukları ikiye ayırır. Bir gruptaki çocuklara birden beşe kadar olan rakamları dağıtır. Vücutlarını kullanarak, çocukların öğretmenin söylediği rakamın şeklini almaları istenir.
- ★ Diğer gruptaki çocuklar onları izler ve oluşturdukları rakamları tahmin eder. Etkinlik gruplar değiştirilerek tekrarlanır.

UYARLAMA

Sınıfında zihinsel yetersizliği bulunan çocuk için; öğretmen etkinlik sürecinde zihinsel yetersizliğe sahip olan çocuğun yakınında bulunarak vücuduyla rakamları canlandırması için rehberlik eder. Gerekli olan durumlarda çocuğa net ve açık yönergeler verir.

DEĞERLENDİRME

Etkinlik tamamlandıktan sonra öğretmen çocuklara en kolay ve en zor hangi rakamı canlandıklarını sorar. Çocukların bedenleri ile rakamları oluştururken hangi stratejilerden yararlandıkları konuşulur. Öğretmen, başka neleri kullanarak rakam oluşturabileceklerini sorar, denemelerine fırsat sunar.

H.B.1.1.12.

Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.

O.F.E.8.

Verilen bir dizi hareketi, temel hareket beceri gruplarından (yer değiştirme, dengeleme, nesne kontrolü) uygun olanla ilişkilendirir.

O.F.E.9.

Temel hareketleri yaparken dengesini sağlamak için vücut bölümlerini kullanarak stratejiler geliştirir.

Araç-Gereç / Ortam

Seçim kutusu, resimler, oy pusulaları

 Yaklaşık Süre
40 Dakika

1. Sınıf Öğrenme Alanı Drama

OKULLA
BÜTÜNLEŞME
ETKİNLİKLERİ

BÜTÜNLEŞME 6
Seçiyoruz!

SÜREÇ

- ★ Öğretmen, sınıfa girdiğinde çocuklara bugün ne yapacaklarını onların belirleyeceğini söyler ve yapabilecekleri etkinliklerden seçenekler sunar.
- ★ Öğretmen çocuklara kitap okuyabileceğini, resim yapabileceklerini, bahçede oynayabileceklerini ve şarkı söyleyebileceklerini belirtir. Sonra çocuklara hangisini seçmek istediklerini sorar.
- ★ Tüm çocukların cevabını dinledikten sonra "Anlaşılan herkes farklı bir şey yapmak istiyor, bu şekilde seçim yapmamız zor olacak. Adaletli bir seçim yapabilmemiz için oy kullanmaya ne dersiniz?" diye sorar.
- ★ Dolaptan önceden hazırlamış olduğu seçim kutusunu çıkarıp masaya bırakır. "Hangi oyunu oynayacağımıza seçim yaparak karar vereceğiz" der.
- ★ Tahtaya her dört etkinliği temsil eden görselleri yapıştırır. Ve bu görsellerden çocuk sayısı kadar bulunan küçük oy pusulalarını çocuklara tanıtır. Çocukların sadece bir oy kullanacaklarını, yapmak istedikleri etkinliğe ait görseli seçip kutuya atacaklarını söyler.
- ★ Tüm çocuklar sırasıyla oylarını kullandıktan sonra kutu açılır ve oylar herkesin göreceği bir şekilde sayılmaya başlanır. En çok oy alan etkinlik belirlenir; süre yeterli ise o gün değilse izleyen günde seçilen etkinlik yapılır.

H.B.1.1.12.

Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.

1.1.13.

Sınıf ve okul içi etkinliklerde görev alır.

T1.1.1.

Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.

T1.1.2.

Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.

T1.1.2.1.

Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.

KAZANIMLAR
(Hayat Bilgisi, Türkçe dersleri ile ilgili)

DEĞERLENDİRME

Öğretmen yapacakları etkinliği belirlemek için neden oy kullandıklarını, başka hangi durumlarda oy kullanabileceklerini, sınıf içerisinde alınan kararlarda herkesin fikrinin alınmasının neden önemli olduğu hakkında sorular sorarak çocuklarla sohbet eder.

OKULLA BÜTÜNLEŞME ETKİNLİKLERİ

BÜTÜNLEŞME 7 Sınıfımız Bir Sergi

Araç-Gereç / Ortam

Çocukların evlerinden getirdiği nesnelere, çocukların fotoğrafları, sınıf

Yaklaşık Süre
40+40 Dakika

1. Sınıf Öğrenme Alanı Drama

SÜREÇ

- ★ Öğretmen bir sonraki gün için çocuklardan bir fotoğraflarını ve evlerindeki sevdikleri bir eşyayı okula getirmelerini ister.
- ★ Bununla ilgili velilere de notlar yazarak çocuklarının bir fotoğraflarını ve evden sevdiği bir nesneyi seçip getireceklerini hatırlatır.
- ★ Ertesi gün sınıfa fotoğraf ve sevdiği bir nesne ile gelen çocuklara tüm bunlarla bir sergi oluşturacaklarını söyler. Hep birlikte, uygun alanları kullanarak çocukların getirdiği nesnelere ve o nesnenin hangi çocuğa ait olduğunu gösterecek şekilde fotoğraflarını yerleştirirler.
- ★ Daha sonra oluşturdukları sergiye hep birlikte bir isim verirler. Öğretmen grubun çoğunluğunun fikirlerine uygun bir ad seçtiğinden emin olur.
- ★ Serginin adı, bir karton üzerine yazılarak kapının girişine asılır. Öğretmen "şimdi bu serginin açılışını yapmalıyız" diyerek çocuklarda heyecan uyandırmaya çalışır.
- ★ Açılışa kimleri davet edeceklerini konuşup kararlaştırırlar. Okul müdürü, rehber öğretmen gibi okuldaki personel açılışa davet edilebilir. Öğretmen bu kişilerle daha önceden konuşarak çocuklara yöneltebilecekleri sorular hakkında bilgi verebilir.
- ★ Çocuklar davetlileri karşılarlar, davetliler çocuklarla tanışır ve içlerinden biri serginin açılışını yaptıktan sonra öğretmen çocukları içeriye alır.
- ★ Sergiyi gezerken birbirlerine evden getirmiş oldukları nesnelere ilgili bilgi vermelerini, neden bu nesneyi getirdiklerini sormalarını, benzer nesnelere karşılaştırmalarını söyler.
- ★ Kendisi de sergide gezerken çocuklara sorular yöneltilir.

H.B.1.1.1.2.

Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.

1.1.1.3.

Sınıf ve okul içi etkinliklerde görev alır.

T.1.1.1.

Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.

T.1.1.2.

Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.

T.1.1.2.1.

Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.

DEĞERLENDİRME

Çocuklara sergiyi hazırlarken, açılış sırasında, davetlilerle konuşurken, müzeyi gezerken ve birbirlerine bilgi verirken neler yaptıklarını, nasıl hissettiklerini ve ne düşündüklerini sorar. Çocukların, oluşturdukları bu sergideki görev ve sorumluluklarının ne olduğu hakkında konuşulur. Çocukların yanıtları hakkında sohbet edilir.

Araç-Gereç / Ortam

Fon kartonu, keçeli kalem, pastel boya, resim ve eliş kâğıtları, makas, yapıştırıcı.

1. Sınıf Öğrenme Alanı Görsel okuma ve görsel sunum

OKULLA BÜTÜNLEŞME ETKİNLİKLERİ

BÜTÜNLEŞME 8 Sınıf Gazetesi

SÜREÇ

- ★ Haftanın son günü, öğretmen sınıfa içinde çeşitli malzemelerin bulunduğu büyük bir kutu ile gelir. Çocuklardan kutunun içinde neler olabileceğini tahmin etmelerini ister.
- ★ Tahminleri aldıktan sonra "Bakalım neler varmış." diyerek kutuyu açar ve malzemeleri tek tek masaya yerleştirir. Çocukların malzemeleri incelemeleri için süre verir.
- ★ Malzemelerle ne yapacaklarına dair çocukların tahminlerini aldıktan sonra çocuklardan içinde buldukları bir haftalık süreci hatırlamalarını ister; çocukların hatırlamalarını kolaylaştırmak için süreçte çektiği fotoğraflardan yararlanarak ya da etkinlikler sırasındaki deneyimlerinden bahsederek çocukların süreci hatırlamalarına yardımcı olur.
- ★ Öğretmen "Çocuklar, şimdi bir sınıf gazetesi hazırlayacağız. Hazırladığımız gazete ile anne babalarınıza bu hafta okulda neler yaptığımızı anlatabileceğiz. Bu nedenle, sizden, hatırladığınızda size heyecan veren, okula başladıktan sonra yapmaktan en çok keyif aldığınız, sizi mutlu eden anları/etkinlikleri düşünmenizi ve resimlemenizi istiyorum." der.
- ★ Malzemeleri çocuklara dağıtır. Çocuklar resimlerini tamamladıktan sonra bir araya gelerek gazetenin planlamasını yaparlar, neyin hangi sırada gösterileceğine ve sayfa düzenine karar verirler; öğretmenin yardımı ile resimlere haberler yazılır ve gazeteye bir ad seçerler.
- ★ Gazeteye isim seçimi esnasında öğretmen tüm çocukların fikrini söylemesine ve buldukları ismin tüm grubu temsil eden, çocuklarda aidiyet uyandıracak bir isim olmasına özen göstermelidir.
- ★ Çocuklar tamamladıkları gazeteyi okul girişinde uygun bir alanda okuldaki paydaşlara ve velilere sergilerler.

Not: Bu etkinliğin, çocukların geçirdikleri süreci somutlaştırması açısından; okula uyum haftası olarak ayrılan bir haftanın sonunda ya da yıl sonunda uygulanması önerilmektedir.

UYARLAMA

Sınıfta görme engelli çocuk varsa öğretmen getirdiği malzemeleri masaya koyarak çocuğun tek tek dokunarak incelemesi ve malzemeleri tanıması için rehberlik eder. Ayrıca fotoğrafları çocuğa anlatarak süreci hatırlamasına yardımcı olur.

H.B.1.1.12.

Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.

1.1.13.

Sınıf ve okul içi etkinliklerde görev alır.

T1.1.1.

Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.

G.S.1.1.1.

Görsel sanat çalışmalarını oluştururken uygulama basamaklarını bilir.

Görsel sanat çalışması oluşturma süreci; duygu, düşünce, gözlem, malzemenin belirlenmesi ve biçimlendirme basamaklarını içerir.

1.1.2.

Görsel sanat çalışmalarında farklı materyal, malzeme, gereç ve teknikleri kullanır.

1.1.3.

Duygu ve düşüncelerini görsel sanat çalışmasına yansıtır.

1.1.4.

Görsel sanat çalışmalarını temalardan, konulardan, fikirlerden, şirirlerden, hikâyelerden esinlenerek oluşturur.

DEĞERLENDİRME

Kendi sınıflarına ait bir gazete hazırlamanın onlara ne hissettirdiği hakkında sohbet edilir. Gazete hazırlarken hangi malzeme ve materyalleri kullandıkları sorulur. Gazeteyi sergilerken neler yaşadıkları hakkında konuşulur. Gazete aracılığı ile bütün bir hafta neler yaptıkları, neler öğrendikleri tartışılır.

OKULLA BÜTÜNLEŞME ETKİNLİKLERİ

BÜTÜNLEŞME 9 Grup Ağacı

Araç-Gereç / Ortam
Fotoğraf makinesi

1. Sınıf
Öğrenme Alanı
Drama

Yaklaşık Süre
20 Dakika

SÜREÇ

- ★ Rehber öğretmen sınıfa gelip çocuklarla tanışır, onlarla çeşitli oyunlar oynayarak grubun kendisine alışmasını sağlar.
- ★ Daha sonra öğretmen de dâhil olmak üzere tüm sınıfın birlikte bir ağaç oluşturacağını ağacın hangi parçası olmak istiyorlarsa oraya geçebileceklerini söyler.
- ★ Herkes ağaçtaki yerini aldıktan sonra ağacın bir fotoğrafı çekilir veya resmi çizilir. Daha sonra herkese ağaçtaki hangi bölüm/nesne/parça olduğu sorularak yanıtlar not edilir.
- ★ Alınan yanıtlar üzerinden grup üyelerinin gruba duydukları güven ve aidiyet hisleri değerlendirilir.
- ★ Rehber öğretmen ve sınıf öğretmeni; grup üyelerinin pozisyonlarına dayanarak çocukların özellikleri, hangi çocukların ne tür etkinliklerle desteklenebileceği gibi fikirler üretirler.

ALTERNATİF

Ağacın, ormanın bir parçası olduğu hatırlatılarak; çocuklarla ormanda ne olmak istediklerine dair sohbet edilebilir.

DEĞERLENDİRME

Bu etkinlik ile farklı zaman aralıkları ile grup ağacı, grup fotoğrafı gibi farklı yönergelerle tekrarlanarak çocukların grup içerisindeki rolleri gözden geçirilir ve gerekli değerlendirmeler yapılabilir. Bu süreçte sınıf öğretmenin rehber öğretmenden destek alması önemlidir. Tüm öğrencilere, etkinlikle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri için fırsat tanınır.

H.B.1.1.2. Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.

1.1.13. Sınıf ve okul içi etkinliklerde görev alır.

T1.1.1. Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.

T1.1.2. Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.

T1.1.2.1. Göz teması kurarak işitebilir bir ses tonuyla konuşur.

OKULLA BÜTÜNLEŞME ETKİNLİKLERİ

Araç-Gereç / Ortam

Okuldaki ilk günü anlatan resimli çocuk kitabı, farklı türde boyalar, artık materyaller

1. Sınıf Öğrenme Alanı Dil ve İletişim

BÜTÜNLEŞME 10 Hikâyemizi Oluşturuyoruz

Yaklaşık Süre

40 Dakika

SÜREÇ

- ★ Okuldaki ilk günü anlatan resimli çocuk kitabında yer alan resimlerinden birinci sınıf öğrencilerine uygun olan 4 tanesi seçilir ve A3 boyutunda renksiz olarak büyütülür.
- ★ Öğretmen çocuklara resimleri gösterir ve resimlerde neler olduğuyla ilgili konuşurlar. Hikâyedeki çocuğa sınıfça bir isim verirler.
- ★ Daha sonra sınıf 4 gruba bölünür. Her gruba bir resim dağıtılır ve resimlerle ilgili sohbet edip grupça resimde ne olduğuyla ilgili fikirlerini öğretmen not eder.
- ★ Çocuklar gruplarına ait resimleri boyadıktan sonra öğretmen uygun bir kalemle çocukların öykülerini alır ve sınıfın hikâye kitabı oluşur.

H.B.1.1.12. Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.

1.1.13. Sınıf ve okul içi etkinliklerde görev alır.

T.1.1.1. Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.

T.1.1.2. Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.

T1.1.2.1. Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.

T1.1.2.3. Konu dışına çıkmadan önceden belirlenmiş kurallara uyararak konuşur.

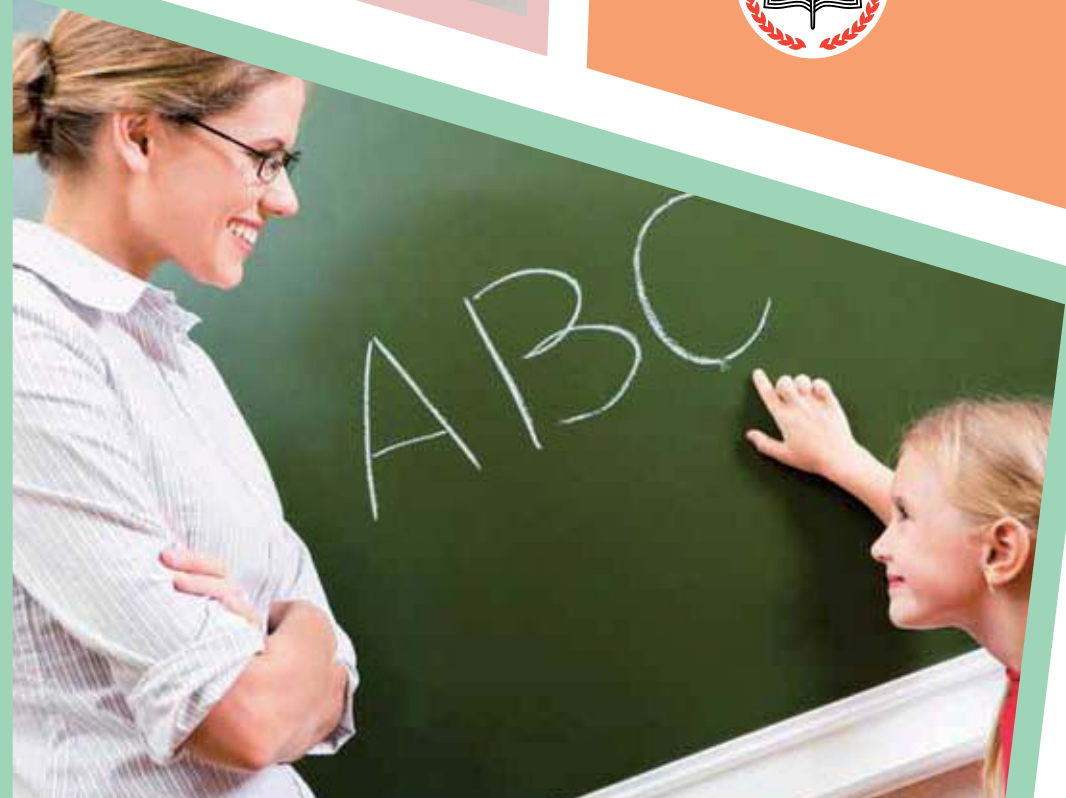
Başkalarını dinleme, konuşmasında uygun hitap ifadeleri kullanma, başkalarının sözünü kesmeme, konuşmanın bitmesini bekleme, akış içinde söz alarak konuşmaya katılma vb.

(Hayat Bilgisi, Türkçe, Oyun ve Fiziki Etkinlik dersleri ile ilgili)

KAZANIMLAR

DEĞERLENDİRME

Sınıfın kitabı oluşturulurken çocukların ne hissettiği, en çok eğlendikleri ve zorlandıkları kısımlar sorulur. Başka hangi konularda resimli öykü kitabı hazırlamak isteyecekleri konusunda çocukların fikirleri alınır.

İLKOKUL BİRİNCİ SINIF OKULA UYUM PROGRAMI VELİ EL KİTABI

unicef

2016

GİRİŞ	4
Değerli Veliler	5
İlkokula Başlarken	6
Çocuğumuzu Tanıyalım	7
Genel Gelişimsel Özellikler.....	8
Öz Bakım Becerileri ve Motor Gelişim	8
Bilişsel Gelişim	9
Dil Gelişimi	10
Sosyal ve Duygusal Gelişim	11
Sevgili Veliler	12
Okula Hazırlık Yaparken	14
Çocuğun Okula Alışma Sürecini Güçleştiren Durumlar	16
Okula Uyum Sürecinde Aşağıdaki İfadeleri Kullanmaktan Kaçınınız!	17
Okula Uyum Sürecinde Yaşanan Sorunlarla Nasıl Başa Çıkabilirim?	18
1. Çocuğum Okula Gitmek İstemiyor!	19
2. Eyvah! Çocuğum Okuyamıyor!	20
3. Benim Çocuğum Neden Diğerleri Gibi Değil?	21
4. Çocuğumdan Neler Bekliyorum? Ailelere Bazı Öneriler.....	22
5. Okulla Nasıl İletişim Kuracağım?	23
Peki, Ben Çocuğuma Nasıl Destek Olacağım?.....	24
Kaynaklar.....	26

GİRİŞ

İlkokul, anasınıfından farklı bir yerdir ve birinci sınıfa başlayan çocuklar yeni bir ortamın yeni beklentileri ile karşı karşıya kalırlar.

Çocukların okula uyum sağlayabilme düzeyleri, genellikle, takvim yaşı baz alınarak değerlendirilmekte ve diğer etkenler zaman zaman göz ardı edilebilmektedir. Ancak çocuğun ne zaman okula başlayacağı kararı verilirken; çeşitli duygusal ve davranışsal göstergeler göz önünde bulundurulmalıdır; çocuğun fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişim düzeyi okula uyum sağlama düzeyi hakkında fikir verebilmektedir. Hem bu yeni ortamın talepleri hem de çocuktan beklenen davranışların değişimi, okulda geçirilecek sürenin değişmesi gibi yaşantılar ilkokulun farklı bir yapı olduğunu çocuklara hatırlatmaktadır. Bu yeni yaşantılar, her çocuk tarafından aynı şekilde deneyimlenememektedir. **Gelişimsel ve sosyal açıdan farklı geçmişlere sahip çocukların ilkokula başlama sürecini farklı şekillerde atlatmaları kaçınılmazdır;** bunun bir sonucu olarak, bu geçiş süreci birtakım problemleri de beraberinde getirmektedir. Bu kitapta, ilkokula geçiş sürecinde karşılaşılabilecek muhtemel problemler, bu problemlere yönelik etkili ve pratik çözüm önerileri, okula uyum sürecinde ailenin sergilediği olumlu ve olumsuz tutumlar ile çocukların okula uyum sürecini kolaylaştırmak amacıyla kullanılacak etkinlik örneklerine yer verilmiştir. Ayrıca çocuğunuzun okulu hakkında tanıtıcı bilgileri de içermektedir.

Değerli Veliler,

Eğitim kademelerinin bütün evrelerinde, özellikle de okul yıllarının başlangıcında; ailenin çocuğun başarısı üzerinde önemli bir etkisi olduğu bilinmektedir. Eğitim sürecinin kalitesini arttırmak, çocuğun sağlıklı bir şekilde gelişim göstermesine imkân sağlamak ve eğitim öğretim faaliyetlerinin tümünde aktif olarak bulunmak velilerin birincil görevlerindedir. **Çocuğunuzun eğitimi okul ve sizler arasında paylaşılan önemli bir sorumluluktur.** Veli olarak sizler; çocuğunuzun eğitimine ne kadar erken katılırsanız çocuğunuzun kazanımları da o oranda artacaktır. Velinin çocuğun eğitime katılımı okul ve ev arasındaki devamlılığı sağlayarak kazanılan bilgi ve becerilerin pekiştirilmesinde ve eğitimde sürekliliğin sağlanması sonucunda başarının artmasında önemli bir etkidir. Her veli, çocuğunun potansiyelini ortaya koyması, kullanması ve kendini gerçekleştirme için uygun ortam ve koşulları hazırlama, çocuğunu teşvik etme, başarısını destekleme için potansiyel bir güce sahiptir. Veli, eğitimin her kademesinde önemli olup, ilkokula geçiş aşamasında velinin üzerine düşen sorumluluklar daha da artmaktadır.

Evde ve okulda çocuklarına sosyal, duygusal ve akademik destek sunan velilerin çocuklarının okula başarılı bir geçiş sağladığı görülmektedir. **Çocuğun okula uyumuyla ilgili bazı sorunlar ortaya çıkabilmekte; ancak, çocuğuna destek olan ve okul ile iş birliği içerisinde bulunan veliler bu sorunlarla daha kolay baş edebilmektedir.** Yaşanabilecek bu sorunlar sürecin doğal bir parçasıdır. Bu noktada, sizlerin endişelerinizle başa çıkmanız ve bunu çocuğunuza hissettirmemeniz büyük önem taşımaktadır.

İlkokula Başlarken

Sizler çocuğunuzun okula başlamasının gururu içindesiniz. Uzun yıllar sürecek eğitim öğretim hayatının başlangıcı olan ilkokul birinci sınıf siz ve çocuğunuz için farklı yaşantıları içermektedir. Anasınıfı, kreş ya da ev yaşantısından farklı olarak çocuğunuz ders saatleri ile karşılaşacak, gelişim ve öğrenmesini güçlendirecek çalışmalar yapacaktır. Zil ile derse girmek ve çıkmak ona zor gelebilir. Onu, okula başlamadan önce bu duruma hazırlamak gerekecektir. Ayrıca çalışma sayfaları da yeni karşılaşacağı bir durum olacaktır. Çalışma sayfalarını eğlenceli hâle getirerek okulu sevdirmek için size de sorumluluk düşmektedir. Çocuğunuzu anasınıfına giderken, sınıfta oyun oynadıkları için ilkokulu da oyun oynanacak yer olarak algılayıp hayal kırıklığı yaşamaması için ona ilkokulun nasıl bir yer olduğu, ders yapmanın, öğretmenin sözünü kesmeden söz almanın ne anlama geldiği anlatılmalıdır. Ayrıca okula giderken giyeceği üniforma da okul öncesi eğitiminden farklı olabilir. Bu durumda, her gün herkesin benzer kıyafetler giyerek okula gideceği ile ilgili bilgiler vermek çocuğunuzun kendisini iyi hissetmesine yardımcı olacaktır.

Bunlara ek olarak, çocuğunuzun okula uyum sağlayabilmesi için çeşitli duygusal ve davranışsal göstergeler de göz önünde bulundurulmalıdır; çocuğun fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişim düzeyi okula uyum sağlamada göz ardı edilmemelidir.

İlerleyen bölümlerde çocuğunuzu ilkokula hazırlamakta size yardımcı olabilecek bilgilere yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen bilgiler ışığında çocuğunuzu ilkokula hazırlamak, onun uyum sağlamasını kolaylaştıracak, okulu sevmesi ve başarılı olmasına yardımcı olacaktır.

Çocuğumuzu Tanıyalım

Bu bölümde, birinci sınıfa başlayacak olan çocuğunuzun temel gelişimsel özellikleri ile ilgili birtakım bilgiler bulacaksınız. Bu bilgiler, ilkokula başlayacak olan çocukların genel gelişimsel özelliklerini yansıtmaktadır. **Her çocuğun gelişiminin birbirinden farklı olduğunu unutmayınız. Ancak, okula başlarken çocuğunuzun her bir gelişim alanına özgü temel göstergelerin ne kadarını sergilediğini değerlendirmeniz, onun gelişiminde eksik kalan yanları öğrenmeniz açısından da önemlidir.** Bu nedenle aşağıda bu yaş grubuna ait özelliklere yer verilmiştir. Bu gelişim özelliklerini çocuğunuzun düşünerek dikkatle okuyunuz. Lütfen çocuğunuzun değerlendirirken onun değerli ve eşsiz olduğunu unutmayınız.

Genel Gelişimsel Özellikler

Öz Bakım Becerileri ve Motor Gelişim

Temel Gösterge

Bağımsız hareket etmesini ve ihtiyaçlarını karşılamasını sağlayacak becerileri gösterir.

- ✦ Yürürken ve hareket ederken dengelidir, beden koordinasyonunu sağlar.
- ✦ Kalemi doğru tutarak kontrolünü sağlar.
- ✦ İnsan resmini eksiksiz çizer.
- ✦ Bazı şekilleri ve harfleri kopyalar.
- ✦ Makasla bir şekli kesip çıkarır.
- ✦ Düğme ilikler, fermuarı kapatır.
- ✦ Bağımsız giyinir.
- ✦ Bağımsız olarak tuvalete gider ve temizliğini yapar.
- ✦ Yemeklerini kendi başına dökmeden yer.

Bilişsel Gelişim

Temel Gösterge

Öğrenmeye karşı olumlu bir tutum içindedir ve bunun gereklerini yerine getirir.

- ✦ İstenen sayıdaki nesneyi verir.
- ✦ Basit toplama ve çıkarma işlemleri yapar.
- ✦ Bir resimde gördüğü en az dört nesneyi hatırlar.
- ✦ Basit geometrik şekilleri kopyalar.
- ✦ Zıt ve benzer kavramları doğru ve yerinde kullanır.
- ✦ Dün/bugün/yarın kavramlarını doğru ve yerinde kullanır.
- ✦ Bir hikâyeyi başından sonuna kadar dinler ve ilgili soruları cevaplar.
- ✦ Sırası karışık resimleri bir hikâye oluşturacak şekilde sıraya koyar.
- ✦ Olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurar.
- ✦ Çevresinde gördükleri ile ilgili sorular sorar ve fikir yürütür.

Dil Gelişimi

Temel Gösterge

Dinledikleri/izlediklerinin anlamını kavrar ve bunları çeşitli yollarla ifade eder.

- ★ Duygu ve düşüncelerini anlaşılır ve akıcı bir biçimde aktarır.
- ★ Bir olayı ya da durumu baştan sona anlatır.
- ★ Sohbeti başlatır, sürdürür ve sonlandırır.
- ★ Yönergeleri takip eder ve yerine getirir.
- ★ Dinledikleri ve izledikleri ile ilgili soru sorar, soruları yanıtlar.
- ★ Çevresinde gördüğü görsel ve yazılı materyali inceler, açıklar.

Sosyal ve Duygusal Gelişim

Temel Gösterge

Diğer bireyler ile etkileşim içindeyken sıklıkla olumlu sosyal davranışlar gösterir.

- ★ Anne ve babadan ayrı kalmakta sorun yaşamaz.
- ★ Okula gelirken istekli ve mutludur.
- ★ Arkadaşları ile yaşadığı sorunla baş eder.
- ★ Başkalarının duygularına duyarlıdır.
- ★ Arkadaşları ile olumlu ilişkiler kurar ve sürdürür.
- ★ Aldığı sorumluluğu yetişkin yönlendirmesi olmadan yerine getirir.
- ★ Tehlikeleri fark eder ve kendini korur.
- ★ Olumsuz duygularını başkalarına zarar vermeden ifade eder.
- ★ Konuşmak için sırasını bekler.
- ★ Kuralların önemini bilir ve uyum sağlar.

Bu gelişim alanı da, diğer gelişim alanları gibi çocuğunuzun okula hazır olduğunun bir göstergesi ve aynı zamanda çocuğunuzun okulda göstereceği başarının da anahtarıdır.

Çocuğunuzun yukarıda belirttiğimiz gelişim alanları açısından değerlendirebilir ve hangi alanda eksikliği varsa okul açılıncaya kadar ve okula devam ederken de süreç içerisinde geliştirmek için çeşitli çalışmalar yaparak bu becerileri destekleyebilirsiniz.

Eğer çocuğunuzun yukarıda yer alan genel gelişimsel özelliklerinden herhangi birini göstermede sorun yaşadığını düşünüyorsanız, sorun yaşadığı özellikleri belirleyerek sınıf öğretmeni ve okul rehber öğretmeni ile paylaşınız.

Sevgili Veliler,

Yanda size bir liste sunmaktayız. Bu listede yer alan her maddeye çocuğunuzu düşünerek; “Evet” veya “Hayır” diyerek cevap veriniz. Çocuğunuz, aşağıda belirtilen becerilerin çoğunu yapabiliyorsa okula başlama yaşı gelmiş demektir. Çocuğunuz yukarıda sayılan becerilerin hangilerini yapamıyorsa o beceriler üzerinde çalışarak geliştirmeye çalışınız. Okula başladığında çocuğunuzun öğretmeni ile bu konuda konuşun ve iş birliği içinde çocuğunuzun gelişimini destekleyiniz.

Eğer çocuğunuzun bu becerileri sergilemekte sorun yaşadığını düşünüyorsanız, sorun yaşadığı becerileri okul başlamadan önce kazanması için basit etkinliklerle destek olabilirsiniz.

1. Kıyafet ve ayakkabılarını yardımsız giyebiliyor mu? .....
2. Kendi başına tuvalete gidip gelebiliyor mu? .....
3. Kendi başına yemek yiyebiliyor mu? .....
4. Kişisel eşyalarına sahip çıkabiliyor mu? .....
5. Kalemı doğru kullanabiliyor mu? .....
6. Adını, adresini, telefonunu söyleyebiliyor mu? .....
7. Yemek, oyun, uyku saati gibi günlük rutinleri takip edebiliyor mu? .....
8. Basit kurallara ve yönlendirmelere uyabiliyor mu? .....
9. Kısa süreler boyunca kendi başına, bağımsız olarak çalışabiliyor mu? .....
10. Başka çocuklar veya yetişkinlerle konuşma başlatıp sürdürebiliyor mu? .....
11. Kitap okuduğunuzda sizi dinliyor ya da okuduklarınızla ilgileniyor mu? .....
12. Sizden ayrılırken problem yaşıyor mu? .....
13. Başka çocuklarla oyun oynayabiliyor mu? .....
14. Duygularını sözel olarak ifade edebiliyor mu? .....
15. Başka çocukların duygularını anlayabiliyor mu? .....
16. Başka çocukların duygularına uygun tepki verebiliyor mu? .....
17. Arkadaşlarıyla sorun yaşadığında sizden ve diğer yetişkinlerden yardım isteyebiliyor mu? .....
18. Gerekli durumlarda yetişkinlerden izin almayı biliyor mu? .....
19. Sırasını bekleyebiliyor mu? .....
20. Paylaşmayı biliyor mu? .....

Okula Hazırlık Yaparken

Bu bölümde çocuğunuz okula başlamadan önce bilmeniz gereken pratik bilgiler ve çocuğunuzun ihtiyaç duyduğu gelişim alanlarını desteklemeniz için basit uygulama önerileri yer almaktadır.

“Çocuğumuzu Tanıyalım Bölümü”nde verilmiş olan Temel Gelişim Alanlarına göre, çocuğunuz hakkında genel bir bilgiye sahip olunuz. Daha sonra eksik olduğunu ve desteklenmesi gerektiğini düşündüğünüz gelişim özelliklerine ait önerileri kullanarak verilen etkinlik örneklerini çocuğunuzla birlikte eğlenerek uygulayınız.

Öncelikle çocuğunuz okula başlamadan önce görme ve işitme sorunu olup olmadığını kontrol ettiriniz. Bu sorunlar çocuğunuzun okul başarısızlığının nedenlerinden biri olabilmektedir. O yüzden erken teşhis ve tedavi son derece önemlidir.

Çocuğunuzun devam eden bir hastalığı varsa ve düzenli kullandığı bir ilaç varsa bu durumu öğretmeni ile paylaşınız.

Çocuğunuzun can güvenliği açısından okul ve ev arasındaki ulaşım hakkında ona bilgi veriniz. Yürüyerek gidecekse okul açılmadan önce yürüme alıştırmaları yapınız. Servis ile gidecekse, birlikte servis durağına yürüyünüz. Yoldaki işaretleri, trafik işaretlerini, yaya geçitlerini ve uyarı durumlarını birlikte inceleyerek ve üzerinde konuşunuz.

Öz bakım becerileri ve motor gelişim ile ilgili; çocuğunuz için jimnastik, dans, topla oynama, hamur yoğurma, hamura şekil verme ve bunlara benzer etkinlikler planlayabilirsiniz. Temizlik, giyinme ve tuvalet ihtiyacını tek başına giderebilmesi için fermuar açma, düğme kapama, el yıkama gibi egzersizler yaparak rehberlik edebilirsiniz. Örneğin, kıyafet ve ayakkabılarını yardımsız giyemiyorsa, giymeyi öğrenmesi için sabırla bekleyiniz. Eğer okul başladığında hâlâ öğrenememişse, öğreninceye kadar okulda sorun yaşamaması için okula bağımsız ayakkabılar ile gönderiniz. Okula başlamadan önce, uyku saatlerini aşamalı olarak düzenleyebilirsiniz.

Bilişsel gelişimi desteklemek için, resimli kartlarla hafıza oyunları oynayabilir; okuduğunuz bir öyküyü yarıda bırakarak çocuğunuzdan tamamlamasını isteyebilirsiniz. Basit bir görseli kâğıda aktarmasına yardımcı olabilir; nesnelere basit toplama, çıkarma, eşleştirme, karşılaştırma ve gruplama işlemleri yapabilirsiniz.

Dil gelişimini desteklemek için; çocuğunuzla günlük yaşam deneyimleri hakkında sohbet edebilir, her gün en az bir iki sayfa öykü okuyabilir, bununla ilgili sorular sorabilir ve sorduğu soruları yanıtlayabilirsiniz. Çevrede gördüğü sembol ve yazılarla ilgili sohbet ederek yazı farkındalığı geliştirmesine yardımcı olabilirsiniz.

Çocuğunuzun sosyal-duygusal gelişimini desteklemek için, onunla duyguları hakkında konuşabilir, kendi duygularını anlatması için fırsatlar sunabilirsiniz. Okul yaşantısı ile ilgili olumlu yorum ve deneyimlerinizi onunla paylaşmanız okul hakkında olumlu bir tutum geliştirmesine yardımcı olacaktır. Okullar açılmadan önce çocuğunuzun okula götürmek, mümkünse öğretmeni ile tanışmasını sağlamak da çocuğunuzun sosyal-duygusal açıdan okula hazır başlamasını kolaylaştıracaktır.

**Daha fazla etkinlik örneği için
lütfen etkinlik kitabımıza göz
atınız!**

Çocuğun Okula Alışma Sürecini Güçleştiren Durumlar

Çocuğunuz yeni bir başlangıç yaparken, sizlerin davranış ve tutumları da çocuğunuzun okul yaşantısı üzerinde belirleyici olacaktır. Bu dönemde ailelerin sıklıkla yaptığı ve çocuğun okula alışma sürecini olumsuz şekilde etkileyebilen bazı örnek durumlar aşağıda verilmiştir. Sizlerin bu davranışlardan kaçınmanız çocuğunuzun okula geçiş sürecinde önem taşımaktadır.

Velinin çocuk ile birlikte sınıfa girmesi,

Çocuğun ayrılmakta zorlandığı bir yetişkin tarafından okula getirilmesi,

Okulda vedalaşma sürecinin çok uzun veya çok kısa tutulması,

Çocuğu okula bırakan aile üyesinin çocuktan bir türlü ayrılmak istememesi,

Çocuğun öğretmen ve okul ile korkutulması,

İlkokulun okul öncesi eğitim kurumu ile kıyaslanması ve farkların çocuğa olumsuz bir şekilde aktarılması,

Velinin çocuğa okulda "Sıkıldın mı? Korktun mu?" gibi olumsuz ifadeler kullanarak sorular sorması,

Velinin okul ve öğretmenle ilgili olumsuz duygu ve düşüncelerini çocuğun yanında dile getirmesi,

Ev ve okul ortamının kıyaslanması,

Çocuğun okula alışması ile ilgili kaygıların aile tarafından çok fazla dile getirilmesi,

Aile bireylerinin çocuk okuldayken geçirecekleri zamanla ilgili planları çocuğun yanında yapması,

Aile bireylerinin çocuğun okula gitmesi ile ilgili tutarsız davranması (örneğin; çocuk okula gitmek istemediğinde bazen gitmesi için zorlaması bazen evde kalmasına izin vermesi).

Okula Uyum Sürecinde Aşağıdaki İfadeleri Kullanmaktan Kaçınınız!

Eğer ağlarsan giderim.

Okula gitmek zorundasın, gitmezsen okumayı öğrenemezsin.

Ağlayacak ne var, bak kimse senin gibi ağlamıyor.

Sen artık büyüdün, bebekler ağlar.

Hiç arkadaşların ağlıyor mu? Çok ayıp arkadaşların seni görmesin.

Sen çok akıllı bir çocuksun, neden ağlıyorsun?

Ağlarsan akşama gelip seni almam.

Ağlamadan sınıfına gidersen istediğin bir şeyi sana alacağım.

Öğretmenini sevmedin mi neden okula gitmek istemiyorsun?

Böyle davranırsan bu okulda kimse seni sevmez.

Bugün sınıfında kal; söz yarın seni okula getirmeyeceğim.

Arkadaşlarınla anlaşamadın mı, seni dışladılar mı?

Galiba sen okula alışamayacaksın.

Acaba bugün başlamasa mı?

Okula Uyum Sürecinde Yaşanan Sorunlarla Nasıl Başa Çıkabilirim?

Okula başlama; hem çocuklar hem de aileleri için heyecanlı bir süreçtir. Bu bölümde, okula başlayacak olan çocukların ve ailelerinin yaşayabileceği bazı problem durumlarına ve bu durumlarda ailelerin neler yapabileceğine dair basit ve uygulanabilir önerilere yer verilecektir.

Her çocuk aynı istek ve heyecanla okula başlamaz. Bunun altında yatan nedenler çocuktan çocuğa farklılık gösterir. Çocuğunuzun bireysel özelliklerinin farkına vararak, sorunun nedenlerini anlamaya çalışmanız, problemin ortadan kaldırılması için size yol gösterecektir.

1. Çocuğum Okula Gitmek İstemiyor!

Okula yeni başlayacak olan çocuklar kuvvetli bir endişe sebebiyle okula gitmekte isteksiz görünebilir ya da okula gitmeyi reddedebilir. Okul korkusu yaşayan çocuklar okula isteksizliklerini tipik bir şekilde çeşitli bedensel şikâyetlerle ifade eder ve evde kalmak için ailelerini ikna etmeye çalışırlar. Sabahları daha sık görülen karın ve baş ağrıları, mide bulantıları gibi şikâyetler; okula gitmemelerine karar verildiğinde, azalma gösterir ya da ortadan kaybolur. Üstüne gidildikçe ağlarlar ve gerginlikleri artar. **Çocuğın okula gitmek istememesinin temelinde; veliden ayrılma endişesi, annenin çocuktan ayrılmakta zorlanması, okul tuvaletlerine kullanmaya yönelik kaygılar, arkadaş edinmeye yönelik yaşayabileceği zorluklar, okul veya öğretmen ile korkutulma gibi durumlar yer alabilmektedir.**

Tüm çocuklar okula gitmek için cesaretlendirilmeleri gereken bir dönemden geçerler. Okuldan uzak kalmanın getireceği sorunlar nedeniyle bu tür durumların olabildiğince çabuk çözüme kavuşturulup çocuğın okula alışması sağlanmalıdır. İlk başlarda yaşanabilecek bu sorunların doğal olduğu unutulmamalı ve çocukların okula gitmek istememe ile ilgili bahaneler uydurması yadırganmamalıdır. Bu sorunun bir kaynağı çocuğunuzun sizden ayrılmak istememesi olabilir, birden bire günün büyük bir bölümünde evden ayrı kalmanın getirdiği endişe çocukta ayrılık kaygısını tetikleyebilir. Bu süreçte çocuğa karşı anlayışlı ve destekleyici olunması gereklidir. Sabırlı olun ve asla sinirlenmeyin. Ona okulun amacını anlatın, gözyaşları ile alay etmeyin. Vedalaşmalarınızı çabuk ve kısa süreli tutun. Ona gün içinde

neler yapacağınızı açıklayın. Ona okul rutinlerini anlatın ve onu almaya geleceğiniz konusunda size güven duymasını sağlayın. Sakinleşmesi ve dinlenmesi için çocuğu evde tutmak gerilimini azaltmaz, aksine artırır. Evde kalış uzadıkça okula dönüş o ölçüde güçleşir. Bu gibi durumlarda, çocuğın okula götürülmesi ancak okulda korkuya yol açan sebeplerin belirlenip konuşulması gerekmektedir. Daha soğukkanlı ve tutarlı davranan velinin çocuğu okula götürmesi önemlidir. Okula gitmeyi, evde kalmaya göre daha kolay ve eğlenceli hâle getirecek etkinlikler ailelerin işini kolaylaştıracaktır. "Çocuğunuzun okula gitmek istememesi gibi bir sorunla karşılaştığınızda mutlaka çocuğunuzun öğretmeni ile iş birliği içerisinde hareket edin.

2. Eyvah! Çocuğum Okuyamıyor!

Okuma yazma edinimi pek çok farklı becerinin koordinasyonu sonucu oluşur. Çocuğunuz gerekli psikomotor, bilişsel ve duygusal olgunluğa eriştikten sonra okuma yazma edinimi doğal bir süreç içerisinde gerçekleşecektir.

Velilerin çocuktan beklentilerinin yüksek olması ve ailelerin bazı becerileri çocukların biran önce öğrenmelerini istemeleri ilkokula başlayan çocukların ailelerinde görülen en önemli özelliklerdir. Özellikle ilkokula yeni başlayan çocuklarda okuma yazmaya geçiş aşamasında bu problemle karşı karşıya kalılabilmektedir. Veliler çocuğunuzun hazır bulunuşluk düzeyi, bireysel özellikleri, becerileri ve gelişimsel durumunu göz önünde bulundurmaksızın bir an önce okuma yazmaya geçmesini beklemektedir. Aceleci davranan veliler, çocuklarının eğitim sürecinde hem çocuklar açısından hem de öğretmen açısından sorunlara neden olabilmektedir. Bu noktada, veli olarak sizler çocuğunuzun okumaya yazmaya biran önce geçmesi için endişelenmemeli ve çocuğunuzun farklı bir birey olduğunu unutmamalısınız. Bu süre zarfında, çocuğunuzun başka çocuklarla kıyaslamayın. Ona kendisinde bir problem olduğunu hissettirecek yaklaşımlardan kaçınınız ve baskı yaparak endişesini artırmayınız. Bu süreçte, farklı etkinliklerle çocuğunuzun bu beceriyi edinmesine destek olun.

3. Benim Çocuğum Neden Diğeri Gibi Değil?

Çocuğunuzu asla diğeri çocuklarla kıyaslamayın ve onun da diğeriinden farklı ve güçlü yönlerini vurgulayın.

Kıyaslama yapmak; ailelerin beklentilerini gösteren ve aileler tarafından çocuğın başarısını arttıracak bir yöntem olarak kullanılmaktadır. Veliler genellikle "Komşunun çocuğ okumaya geçti, benim çocuğum neden geçemedi?", "Arkadaşların senden güzel yazıyor?" vb. ifadelerle kendi çocuklarının yetersizliklerini bir şekilde dile getirirler. Veliler çocuklarını bu şekilde motive edebileceklerini düşünmektedirler. Ancak, çocuk üzerinde baskı oluşturan

bu tür ifadelerin aslında kaygı yaratıcı ve başarıya engel olduğı unutulmamalıdır. Yaşlılarıyla etkileşimde bulunduğı ortamlarda çocuğunuzun diğeriinden farklı ve güçlü yanlarını daha iyi gözleme fırsatı elde edebilirsiniz. Ayrıca, çocuğunuzun zayıf olduğunu düşündüğünüz yönlerini evde basit görev ve sorumluluklar vererek güçlendirip, geliştirmesine yardımcı olabilirsiniz.

4. Çocuğumdan Neler Bekliyorum?

Sağlıklı bir okul-aile ilişkisi de ailelerin beklentilerini doğru bir şekilde belirlemelerine yardımcı olacaktır.

Çocuğ hakkında yeterince bilgiye sahip olmayan ve çocuğunu tanımayan velilerin çocuklarından ve okuldan beklentileri gerçek dışı olabilmektedir. Bu noktada veliye çok önemli sorumluluklar düşmektedir. Öncelikle aile çocuğ bütün yönleriyle tanımalı, farklı ortamlarda gözlemlemeli ve bireysel özelliklerinin farkında olmalıdır. Bunun yanında ailenin çocuğın ilgisi ve kapasitesinin farkında olması, neler yapabileceğini kestirerek çocuğ bu noktada iyi bir rehber olması ve çocuğın okul ortamından verimli bir şekilde nasıl yararlanabileceğini çok iyi bilmesi gerekir. Velinin yüksek beklentisi çocuğın cesaretini kırar. Veliyi hayal kırıklığına uğratma endişesi ise çocukta başarısızlık kaygısına neden olabilmektedir. Bu noktada, çocuğunuzu iyi tanıyarak beklentilerinizi gerçekçi düzeyde tutmanız, çocuğunuzun sağlıklı sosyal-duygusal gelişimi açısından büyük önem taşımaktadır.

5. Okulla Nasıl İletişim Kuracağım?

Öğretmen ve idareciler, sizleri çocuğunuz ile ilgili problem teşkil eden durumları görüşmek için okula çağırdıklarında, onlarla iş birliği içerisinde hareket etmeniz, çocuğunuzun da okul ve ev arasındaki devamlılığı algılamasını kolaylaştırır.

İlkokula geçiş sürecinde veli ile okul arasındaki iletişimin; süreci değerlendirme, duygu, düşünce ve bilgilerin paylaşılması, çocuğun gelişimini takip etme, var olan sorunları belirleme ve uygun çözümler üretme gibi uygulamaların çocuğun başarısı üzerinde oldukça etkili olduğu bilinmektedir. Öğretmenlerin velilere bu anlamda uygun şekilde rehberlik etmeleri öğretim sürecinin verimini arttırdığı gibi

çocukları da olumlu yönde etkiler. Velilerin eğitim sürecine etkin katılımını etkileyen bazı nedenler bulunmaktadır. Bazı velilerin geçmişte yaşamış oldukları olumsuz okul tecrübeleri, onların okula karşı olumlu bir tutum geliştirmelerini engellemektedir. Sizler de olası bir problem durumunda okulun veli görüşme saatini de göz önünde bulundurarak ilgili okul personeliyle iletişime geçebilirsiniz.

Peki, Ben Çocuğuma Nasıl Destek Olacağım?

Çocuğunuzu olduğu gibi, bir birey olarak görmeniz onun sağlıklı gelişimi için büyük önem taşımaktadır.

Çocuğunuz için yapabileceğiniz en önemli şey onu iyi tanıyarak, güçlü ve zayıf yönlerini bilerek beklentilerinizi en uygun düzeyde tutmanızdır.

Veli olarak çocukla birlikte hareket etmek, ortak karar almak ve bu kuralları birlikte uygulamak önem taşımaktadır.

Çocuğunuzun erken okuma-yazma öğrenmesinden çok, bunu istemesi ve öğrenmeye karşı olumlu bir tutum geliştirmesi önemlidir. Bu nedenle çocuğunuz okuma-yazmayı öğrenme aşamasına gelene dek sabırlı olmanız, büyük önem taşımaktadır.

Çocuğunuza yapabileceğiniz en büyük yardım, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda onu yönlendirmek ve ihtiyaç duyduğu desteği ona sağlamak, sorununu çözmede yardımcı olmaktır.

Her çocuğın öğrenme yöntemleri farklıdır. Kapasitesine ve bireysel özelliklerine en uygun öğrenme yöntemini seçmesi konusunda ona destek olunuz.

Çocuğunuza uyku saati, beslenme alışkanlıkları, giyinme ve tuvalet ihtiyacı ile ilgili günlük rutinlerini okul hayatını kolaylaştıracak şekilde sürdürebilmesi için destek olunuz.

Çocuğunuza okul yaşantısıyla ilgili sorular sorunuz ve bu yolla onun okulla ilgili düşüncelerini söylemesi için teşvik ediniz. Çocuğunuzun okuldaki sorumlulukları hakkında onunla sohbet ediniz.

Okulda iyi vakit geçireceği ve yeni şeyler öğreneceği konusunda onu motive ediniz. Gülümseyen bir yüz ifadesiyle onu uğurlayınız.

Çocuğunuzla öğrenme deneyimleri hakkında sohbet ediniz. Okulda neler öğrendiğini sorarak bunları günlük yaşantısıyla ilişkilendirmeye çalışınız.

Okuldaki diğer velilerle tanışıp onların da deneyimlerinden yararlanarak çocukların okula uyum sürecinde iş birliği yapınız.

Çocuğunuzun okula uyum sağlama yönündeki çabalarını takdir edip destek olunuz.

Kaynaklar

Eddowes, E.A. & Ralph, K.S. (1998). Interactions for Development and Learning Birth Through Eight Years. New Jersey: Prentice-Hall.

Erdoğan, T. (2013). İlkokula Hazırlık ve İlkokul Programları. Ankara: Eğiten Kitap.

Günayer Şenel, H. (2009). Eyvah Çocuğum Okula Başlıyor. İstanbul: Özgür Yayınları.

MEB (2013). Okul Öncesi Eğitimi Programı. Ankara.

Saygılı, S. (2006). Çocuklarda Davranış Bozuklukları. İstanbul: Elit Yayınları.

Yavuzer, H. (2014). Okul Çağı Çocuğuy. (17. Basım). Ankara: Remzi Kitabevi.

İLKOKUL BİRİNCİ SINIF OKULA UYUM PROGRAMI VELİ ETKİNLİK KİTABI

2016

Çocuğumla Okula Hazırlanıyorum	5
OKULA HAZIRLANMA ETKİNLİKLERİ	6
HAZIRLIK 1 "Ağaçtaki Elmalar".....	6
HAZIRLIK 2 "Ham Ham Hamur".....	7
HAZIRLIK 3 "Hafıza Kartları".....	8
HAZIRLIK 4 "Okulumu Anlatıyorum".....	9
HAZIRLIK 5 "Fermuarlar ve Düğmeler".....	10
OKULA YERLEŞME ETKİNLİKLERİ	11
YERLEŞME 1 "Mandallar Dans Ediyor".....	11
YERLEŞME 2 "Telefonda Kim Var?".....	12
YERLEŞME 3 "Okulu Seven Çocuk".....	13
OKULLA BÜTÜNLEŞME ETKİNLİKLERİ.....	14
BÜTÜNLEŞME 1 "Ne Hissediyorum?".....	14

ÇOCUĞUMLA OKULA HAZIRLANIYORUM!

Bu etkinlikler, çocuğunuzun ilkokula hazırlanma sürecini kolaylaştıracak ve ilkokulda ihtiyaç duyabileceği temel becerileri geliştirecek niteliktedir. Sizler bu etkinlikleri, çocuğunuzun gelişimsel düzeyine ve evdeki koşullarınıza göre değiştirerek uygulayabilir, yeni senaryolar üreterek daha eğlenceli hâle getirebilirsiniz.

Bu kitapta, birbirinden farklı dokuz etkinlik bulunmaktadır. Kitapta yer verilecek etkinlikler seçilirken okula başlamadan önce çocuklara kazandırılması gereken temel beceriler dikkate alınmış ve hemen her evde uygulanabilir etkinlikler olmasına dikkat edilmiştir.

Kitapta yer alan ilk beş etkinlik çocuğu okula hazırlamayı amaçlamaktadır. Aileler, çocuklarını yeni okul ortamına hazırlarken çocuklarıyla okul hakkında konuşmalı, çocuklarının okul kurallarına uyum sağlamasına yönelik beceriler kazanmasını desteklemeli, evde günlük rutinlerin oluşumunu takip etmeli ve çocuklara temel sorumluluk duygusunu kazandırmalıdırlar. Bu doğrultuda hazırlanan etkinlikler; çocukların dikkat süresini arttırma, yönergeleri takip etme, duygu ve düşüncelerini ifade etme, yardımsız giyinip soyunma, iletişimi başlatma ve sürdürme gibi becerilerini desteklemeye yöneliktir. "Okula Yerleşme" başlığı altında verilen üç etkinlik, okulların açıldığı haftalarda uygulanarak çocukların okulda geçirdikleri zaman ile ilgili paylaşımda bulunmasını kolaylaştıracak şekilde planlanmıştır. Son etkinlik ise çocuğun ilk uyum sürecini atlattıktan sonra okulla ilgili duygu ve düşüncelerini ifade etmesine fırsat tanıyacak niteliktedir.

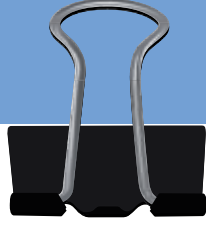
Okullar açılmadan önceki süreçte, çocuğunuzu okula hazırlamak amacıyla kullanmanız önerilen bu etkinlikler ile çocuğunuzun okul hakkında bilgi sahibi olarak okula başlamış olması hedeflenmektedir. Bu noktada, önerilen etkinlikleri, çocuğunuzun ve ailenizin ihtiyaçlarına göre uyarlayabilmeniz önem taşımaktadır.

HAZIRLIK I

Ağaçtaki Elmalar

OKULA
HAZIRLANMA
ETKİNLİKLERİ

Yaklaşık Süre
15 Dakika

SÜREÇ

- ★ Anne-baba ve çocuk, evin geniş bir bölümüne geçerler.
- ★ Yetişkinlerden biri, karşılarında bir elma ağacı olduğunu düşünmelerini ister.
- ★ Ardından, hafif bir müzik eşliğinde yavaş yavaş ağacın alt dallarından başlayarak ağaçtaki tüm elmaları topluyorlarmış gibi hareket ederler.
- ★ Yönergelerde çocuğun tüm vücudunu kullanması sağlanır.

MATERYAL ORTAM

Evin geniş bir bölümü

Bu Etkinlik Sonunda Çocuğunuz Neler Kazanacak?

- ★ Vücut koordinasyonu sağlar.
- ★ Dikkatini toplar.
- ★ Anne-baba ile etkileşim kurar.

OKULA HAZIRLANMA ETKİNLİKLERİ

HAZIRLIK 2

Ham Ham Hamur

Yaklaşık Süre
15 Dakika

MATERYAL ORTAM

Tutkal, un, nişasta, sulu
ya da guaj boya. Mutfak
ve/veya geniş bir masa

SÜREÇ

- ★ 1 bardak beyaz tutkal, 3/4 bardak un ve 1/2 bardak nişasta karıştırılır.
- ★ Anne baba ve çocuk birlikte bu karışımı yoğururlar ve seramik hamuru elde edilir.
- ★ Nemli bir beze sarılan hamur bir gece dolapta bekletildikten sonra çeşitli figürler/şekiller yapmak için kullanılabilir.
- ★ Aile üyeleri ve çocuk bu hamurdan yeterli büyüklükte parçalar alarak ufak figürler/şekiller oluştururlar.
- ★ Hamura istendiği gibi şekil verildikten sonra figürler/şekiller sulu boya ile renklendirilir.

Bu Etkinlik Sonunda Çocuğunuz Neler Kazanacak?

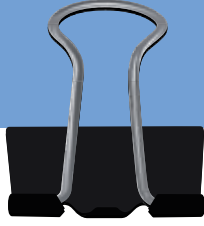
- ★ Parmak kasları gelişir.
- ★ El göz koordinasyonu gelişir.
- ★ Dikkatini yaptığı işe verir.
- ★ Estetik duygusu gelişir.

HAZIRLIK 3

Hafıza Kartları

Yaklaşık Süre
20 Dakika

SÜREÇ

- ★ Aile üyeleri evin sakin bir bölümünde yere ya da masaya otururlar.
- ★ Kartondan 8x12 cm boyutlarında toplam 24 adet kart kesilir. Çocuk ve ebeveynler bu 24 karta, 12 çift olacak şekilde çeşitli resimler çizerler.
- ★ Kartlara resim çizilebileceği gibi, dergi, gazete ya da internetten bulunan resimler kesilip yapıştırılabilir. Çizimler/resimler, hayvan, meyve, giysi gibi farklı kategorilerde çocuğun sevdiği nesnelere seçilebilir.
- ★ 12 çift kartın üzerinde bulunan resimler incelenir; etkinliğe katılan tüm aile üyeleri resimleri inceledikten sonra kartlar karıştırılır.
- ★ Resimler görünecek şekilde kartlar yere/masaya düzenli bir şekilde dizilir. Çocuktan kartların yerlerine dikkat etmesi istenir. Bu kartlar yerleştirildikleri sıra bozulmadan arkaları çevrilir.
- ★ Daha sonra her bir kişi, sırayla ikişer kart açarak birbirinin eşi olan kartı bulmaya çalışırlar.
- ★ Eşi bulunan kartlar oyuncuya 10 puan getirir ve kenara alınır. Kartın eşi bulunmadığında kapatılarak oyuna devam edilir. Oyun tüm kartların eşi bulunana dek devam eder.

MATERYAL ORTAM

Karton, keçeli boya kalemleri; evdeki sakin bir ortam.

Bu Etkinlik Sonunda Çocuğunuz Neler Kazanacak?

- ★ Dikkatini odaklar.
- ★ Gördüğünü hatırlar.
- ★ Görsel malzemelerin benzerliklerini söyler.
- ★ Görsel malzemelerin farklılıklarını ayırt eder.
- ★ Sırasını bekler.
- ★ Oyunun kurallarına uyar.

OKULA HAZIRLANMA ETKİNLİKLERİ

HAZIRLIK 4

Okulumu Anlatıyorum

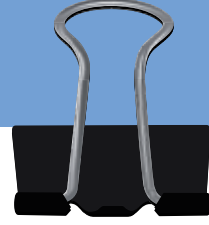
Yaklaşık Süre

15 Dakika

MATERYAL ORTAM

Bir rulo tuvalet kâğıdı.

SÜREÇ

- ★ Aile üyeleri evin sakin bir köşesinde oyuna başlarlar.
- ★ Anne ya da baba yanında bulundurduğu tuvalet kağıdından herkesin istediği kadar parçayı koparıp alabileceğini söyler. Herkes istediği kadar parça aldıktan sonra, anne ya da baba ne yapacaklarını anlatır.
- ★ Herkes çocuğun yeni başlayacağı okul yaşantısı ile ilgili olumlu duygu ve düşüncelerini aldığı tuvalet kâğıdı oranında anlatacaktır (Daha az parça alan kişiler birkaç kelimelik cümlelerle anlatacak, daha uzun parça alan kişiler ise daha çok şey anlatacaktır.)
- ★ Oyun, çocuk kendini rahatça ifade edene kadar oyun sürdürülebilir.

Bu Etkinlik Sonunda Çocuğunuz Neler Kazanacak?

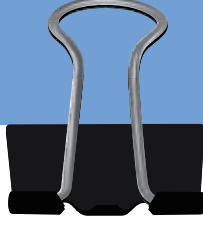
- ★ Duygu ve düşüncelerini ifade eder.
- ★ Başkalarının duygularını anlar.
- ★ İletişim kurar ve iletişimi sürdürür.

HAZIRLIK 5

Fermuarlar ve Düğmeler

OKULA
HAZIRLANMA
ETKİNLİKLERİ

Yaklaşık Süre
10 Dakika

SÜREÇ

- ★ Evde bulunan fermuarlı ve düğmeli giysi ve eşyalar kullanılır.
- ★ Yetişkin bir aile üyesi çocuktan düğmelerini açıp kapamasını, fermuarını çekmesini, kemerini takmasını ister. Ek olarak bu giysileri giyip çıkarması için yönergeler verilir.
- ★ Anne ve baba, çocuğun bu becerilerle ilgili desteklenmesi gerektiğini düşünüyorsa bu etkinliği belirli zaman aralıkları ile tekrar edebilirler. Bu beceriler, çeşitli senaryolar içerisinde gerçekleştirilerek çocuk için ilgi çekici hâle getirilebilir (Örneğin; bir defile hazırlamak ve bunun için kıyafet değiştirmek; parka gitmeden önce egzersiz yapmak gibi.)

MATERYAL ORTAM

Evdeki fermuarlı ve düğmeli giysiler/eşyalar, kemer.

Bu Etkinlik Sonunda Çocuğunuz Neler Kazanacak?

- ★ Yönergeleri takip eder.
- ★ Parmak kaslarını etkin şekilde kullanır.
- ★ Yardımsız giyinip soyunabilir.

OKULA YERLEŞME ETKİNLİKLERİ

YERLEŞME I

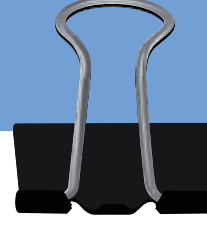
Mandallar Dans Ediyor

Yaklaşık Süre
15 Dakika

MATERYAL ORTAM

Farklı renk ve sayıdaki mandallar, evdeki herhangi bir ortam.

SÜREÇ

- ★ Evde bulunan mandallar bir masanın üzerine dizilir.
- ★ Aile üyeleri masanın etrafında toplanır ve bu mandallarla neler yapabilecekleri hakkında sohbet ederler.
- ★ Yetişkin aile üyelerinden biri, çocuğa yönergeler vererek mandalları renklerine, şekillerine ve sayılarına göre gruplama, eşleştirme, sıralama, sınıflama ve karşılaştırma gibi işlemler yaparlar.
- ★ Daha sonra, mandallar kullanılarak basit toplama çıkarma işlemleri çocukla birlikte yapılabilir.
- ★ Bu etkinlik için mandallar dışında evde bulunan başka nesnelere de kullanılabilir.

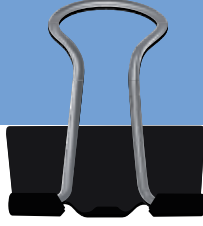
Bu Etkinlik Sonunda Çocuğunuz Neler Kazanacak?

- ★ Sıralama, gruplama, sınıflama gibi temel matematik becerileri gelişir.
- ★ Dikkatini odaklar.
- ★ Nesnelere kullanarak basit toplama ve çıkarma işlemleri yapar.

YERLEŞME 2

Telefonda Kim Var?

Yaklaşık Süre
15 Dakika

SÜREÇ

- ★ İki kâğıt bardağın alt kısımları yetişkin tarafından ipin geçebileceği büyüklükte delinir.
- ★ Çocukla birlikte ip, bardakların dış kısmından iç kısmına doğru geçirilerek iç kısmında küçük bir düğüm oluşturulur.
- ★ Böylece her iki bardak birbirine bir ip aracılığıyla bağlanmış olur.
- ★ Bardaklardan birisini yetişkin ağzına götürür, diğeri ise çocuk kulağına dayar. Konuşulacağı zaman ip hafifçe çekiltilerek telefon sesi çıkartılır.
- ★ Çocuğa “evet, hayır”ın yanı sıra daha açık cevaplayabileceği şekilde sorular sorar. Örneğin “Merhaba, nasılsın? Bugün neler yaptın?” vb.
- ★ Yetişkin, çocuğun cevaplarına yorum yapar, paylaşır, yardımcı olur. Sonra çocuk ve yetişkin rol değiştirir. Çocuk konuşacak çok şey bulamazsa en sevdiği çizgi film karakteri onu arıyormuş ve onunla konuşuyormuş gibi yapılabilir.
- ★ Çocuğun ilgisi ve yeteneklerine göre konuşma derinleşir. Ardından önemli durumlarda hangi numaraları arayabileceği konuşulur. Örneğin itfaiye, ambulans, polis vb.

OKULA
YERLEŞME
ETKİNLİKLERİ

MATERYAL ORTAM

İki kâğıt bardak, bir ip

Bu Etkinlik Sonunda Çocuğunuz Neler Kazanacak?

- ★ Dikkatini toplar.
- ★ Sırasını beklemeyi öğrenir.
- ★ İletişimi başlatır ve sürdürür.
- ★ İletişimde uygun sözcükleri kullanır.

OKULA YERLEŞME ETKİNLİKLERİ

YERLEŞME 3

Okulu Seven Çocuk

Yaklaşık Süre
20 Dakika

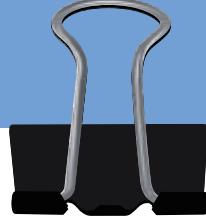

MATERYAL ORTAM

Okula yeni başlayan bir çocuğun öyküsünü anlatan resimli hikâye kitabı, evin sakın bir bölümü

Bu Etkinlik Sonunda Çocuğunuz Neler Kazanacak?

- ★ Duygularını ifade eder.
- ★ Okulla ilgili düşüncelerini ifade eder.
- ★ Başkalarının duygularını anlar.
- ★ Dikkatini odaklar.
- ★ Gördüklerini hatırlar.

SÜREÇ

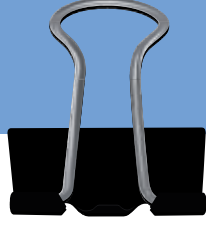
- ★ Resimli hikaye kitabı edinilir.
- ★ Çocukla birlikte sakın bir ortamda oturularak kitap incelenir.
- ★ Veli tek tek resimleri çocuğa göstererek hikayeyi okur.
- ★ Hikayeki karakterin yerinde olsa çocuğun neler yapacağı hakkında sohbet edilerek çocuğun okula hazırlanmasına destek olunur.

BÜTÜNLEŞME I

Ne Hissediyorum?

Yaklaşık Süre
15 Dakika

OKULLA
BÜTÜNLEŞME
ETKİNLİKLERİ

SÜREÇ

- ★ Aile üyeleri, evin rahatça oturabildikleri bir bölümünde bir araya gelirler.
- ★ Duygularını sergileyecek olan bir ebe seçilir, bu ebeye duyguları sergilemesi ve durması için yönerge verecek olan bir kişi belirlenir.
- ★ Diğer aile üyeleri de ebenin duygularını tahmin etmeye çalışır.
- ★ Ebe, mimiklerini ve bedenini kullanarak seçtiği duyguyu canlandırır. "Dur" komutunu aldığı anda seçtiği mimik ve beden duruşu ile heykel olur (donar).
- ★ Diğer aile üyeleri hangi duyguyu sergilediğini tahmin etmeye çalışırlar.

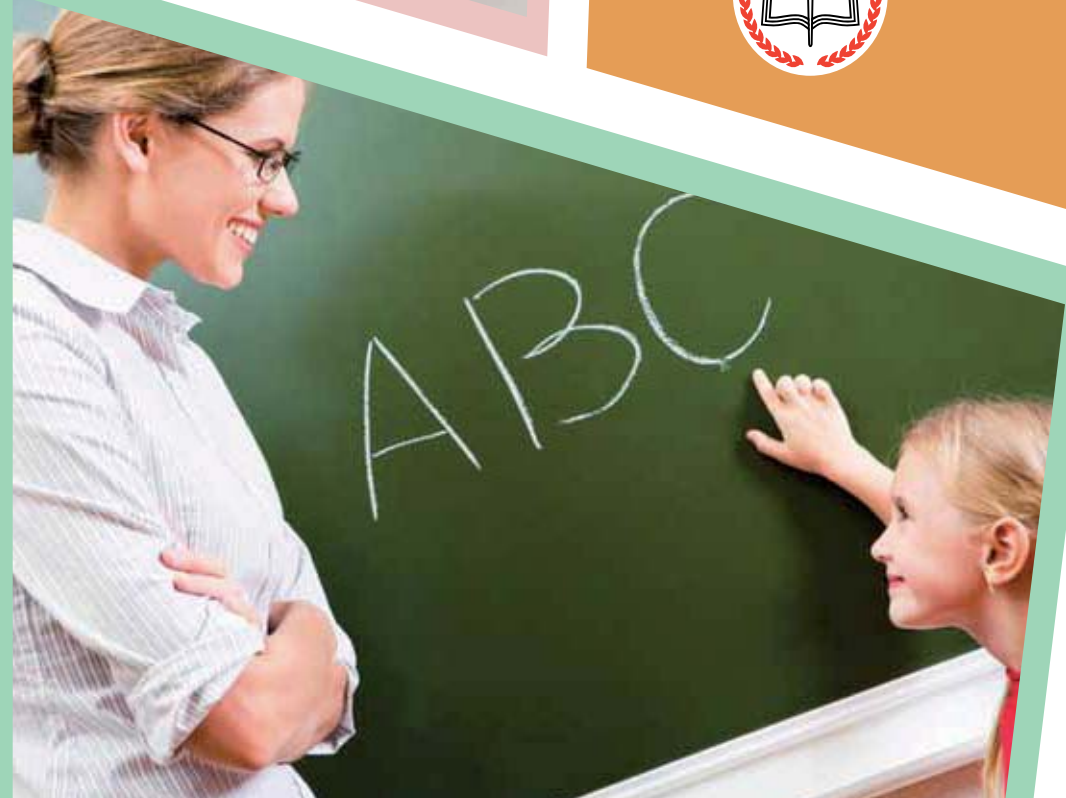

MATERYAL ORTAM

Evin sizin bir bölümü

Bu Etkinlik Sonunda Çocuğunuz Neler Kazanacak?

- ★ Diğerlerinin duygularını anlar.
- ★ Duygularını ifade eder.
- ★ Duyguya uygun yüz ifadesini tanır ve gösterir.
- ★ Dikkatini belirli bir kişiye odaklar.
- ★ Oyundaki diğer bireylerle iletişim kurar.

İLKOKUL BİRİNCİ SINIF OKULA UYUM PROGRAMI DEĞERLENDİRME KILAVUZU

unicef

2016

GİRİŞ	4
Planlama	5
Uygulama Süreci	6
Verilerin Analizi	8
Sürecin Raporlaştırılması	9
Değerlendirme Sonuçlarının Paylaşımı	9
EK 1: Yöneticilerin İlkokul Birinci Sınıf Uyum Programı'nı Değerlendirmede Kullanabilecekleri Ölçme Araçları	10
1. İlkokul Birinci Sınıf Öğrenci Uyumunu Değerlendirme Ölçeği	12
2. İlkokul Birinci Sınıf Uyum Programı Kazanımları İçin Öğrenci Gözlem Formu (Dereceleme Ölçeği)	14
3. İlkokul Birinci Sınıf Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Yönetici Öz Değerlendirme Formu (Kontrol Listesi)	18
4. İlkokul Birinci Sınıf Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Öğretmen Öz Değerlendirme Formu (Kontrol Listesi)	20
5. İlkokul Birinci Sınıf Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Rehber Öğretmen Öz Değerlendirme Formu (Kontrol Listesi)	22
6. İlkokul Birinci Sınıf Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Veli/Ebeveyn Öz Değerlendirme Formu (Kontrol Listesi)	24
7. İlkokul Birinci Sınıf Uyum Programı'na Yönelik Yönetici Memnuniyet Anketi (Dereceleme Ölçeği)	26
8. İlkokul Birinci Sınıf Uyum Programı'na Yönelik Öğretmen Memnuniyet Anketi (Dereceleme Ölçeği)	28
9. İlkokul Birinci Sınıf Uyum Programı'na Yönelik Rehber Öğretmen Memnuniyet Anketi (Dereceleme Ölçeği)	30
10. İlkokul Birinci Sınıf Uyum Programı'na Yönelik Veli/Ebeveyn Memnuniyet Anketi (Dereceleme Ölçeği)	32

GİRİŞ

İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'nın işleyişinin sorumlusu okul/kurum yöneticisidir.

Kurum yöneticileri (müdürler ve/veya müdür yardımcıları) İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'nı değerlendirmede çok kaynaktan veri toplamayı esas almalı ve değerlendirme süreçlerini iyi planlamalıdır. İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'nı değerlendirme planına bağlı olarak kurum yöneticilerinin değerlendirme süreci aşağıdaki gibi tasarlanmıştır. Yöneticilerin aşağıdaki adımları yap-

ması durumunda İlkokul Birinci Sınıf Uyum Programı'nın beklenen etkiyi yaratması mümkün olacaktır. Bu bakımdan yöneticiler öncelik sırasına göre verilen işlemleri yerine getirmelidir. Gerekli olduğu durumlarda bu işlemlere sırasına uygun olarak yeni işlemler eklemeli, kurumu için uygun olmadığını düşündükleri veya uygulanma olanağı görmedikleri işlemleri göz ardı etmelidirler.

Planlama

İyi bir değerlendirme süreci, aşağıdaki işlemlerin ve görevlerin planlaması ile başarılabilir.

1. İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı değerlendirme sürecinin başlangıç ve bitiş tarihlerini belirleyiniz.
2. Gerekli görülüyorsa öğrencilerin ihtiyaç analizinin hangi tarihte yapılacağını belirleyiniz. Bu amaçla EKLER bölümündeki 1. test olan "İlkokul Birinci Sınıf Öğrenci Uyumunu Değerlendirme Ölçeği" kullanılabilir.
3. İhtiyaç analizi uygulama sürecinde kimlerin görevli olduğunu (Okula Uyum Süreci Komisyonu) belirleyiniz.
4. Okul çalışanlarına Okula Uyum Programı'nı değerlendirme sürecinde kendilerinden neler beklendiği bilgisini veriniz.
5. Okul çalışanlarına Okula Uyum Programı'na yönelik çalışma sürecini değerlendirmede hangi araçları kullanacaklarını açıklayınız.
6. Okula Uyum Programı'nın değerlendirme sürecine ilişkin işleri kolaylaştıracak önlemleri alınız.

Uygulama Süreci

Okula Uyum Programı'nın değerlendirmesine yönelik uygulama sürecinin planlandığı şekilde sürdürülüp sürdürülmediği kontrol edilmeli, aksaklıklar var ise anında müdahâle edilerek problemler ertelenmeden çözümlenmelidir. Aksi hâlde biriken sorunların çözülmesi zorlaşacak değerlendirme süreci istenen sonuçları vermeyecektir. Diğer yandan okul yöneticilerinin Okula Uyum Programı'nın kalitesini

kontrol etmeleri için çok sayıda ölçek eklerde verilmiştir. Bu ölçeklerden ne kadar çoğu kullanılırsa elde edilen bilgiler o derece doğru olacak ve Okula Uyum Programı'nın kalitesi o ölçüde belirlenecektir. Okul yöneticilerinin kullanmadığı ölçekler olursa bu kılavuzda verilen ilgili maddeleri dikkate almaya bilirler.

- 1.** İlkokul birinci sınıf için hazırlanan Okula Uyum Programı'nın işleyişini önceden belirlenen planlamaya uygun olarak işleyip işlemediğini kontrol ediniz. Bu amaçla "İlkokul Birinci Sınıf Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Yönetici Öz Değerlendirme Formu"nu (Ek 3) işlerin aşamasına uygun olarak kullanınız.
- 2.** Görevlendirilen çalışanların sorumluluklarını yerine getirip getirmediğini kontrol ediniz.
- 3.** Öğretmenlerden "İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Öğretmen Öz Değerlendirme Formu"nu (Ek 4), rehber öğretmenlerden "İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Rehberlik Öğretmeni Öz Değerlendirme Formu"nu (Ek 5) ve velilerden/ebeveynlerden "İlkokul Birinci Sınıf Okul Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Veli/Ebeveyn Öz Değerlendirme Formu"nu (Ek 6) doldurmalarını isteyiniz.
- 4.** Öğretmen, rehberlik öğretmeni ve velilerin doldurduğu öz değerlendirme formlarını kontrol edip eksik noktaları belirleyerek tamamlanması için gerekli önlemleri alınız.
- 5.** Okula Uyum Programı'nın uygulama süreci sonunda öğretmenlerden öncelikle "İlkokul Birinci Sınıf Öğrenci Uyumunu Değerlendirme Ölçeği"ni (Ek 1) doldurmalarını isteyiniz. Söz konusu ölçek ihtiyaç analizi amacıyla ön test olarak uygulandı ise ön test uygulama verileri ile süreç sonunda elde edilen verileri karşılaştırınız.

- 6.** Gerekli görüldüğünde ve mümkün olan durumlarda öğretmenlerden “İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı Kazanımları için Öğrenci Gözlem Formu Dereceleme Ölçeği”ni (Ek 2) süreçteki gözlemlerine dayanarak doldurmalarını isteyiniz.
- 7.** “İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı’na Yönelik Yönetici Memnuniyet Anketi”ni (Ek 7) kendiniz doldurunuz.
- 8.** Yönetici yardımcılarından “İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı’na Yönelik Yönetici Memnuniyet Anketi”ni (Ek 7) doldurmalarını isteyiniz.
- 9.** Öğretmenlerden “İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı’na Yönelik Öğretmen Memnuniyet Anketi”ni (Ek 8) doldurmalarını isteyiniz.
- 10.** Rehberlik Öğretmenlerinden “İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı’na Yönelik Rehberlik Öğretmeni Memnuniyet Anketi”ni (Ek 9) doldurmalarını isteyiniz.
- 11.** Yönetici yardımcılarından veya öğretmenlerden “İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı’na Yönelik Veli /Ebeveyn Memnuniyet Anketi”ni (10) ailelere uygulamasını isteyiniz.
- 12.** İlkokul birinci sınıf için hazırlanan Okula Uyum Programı’nı değerlendirmelerin önceden belirlenen planlamaya uygun olarak işleyip işlemediğini kontrol etmek için “İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Yönetici Öz Değerlendirme Formu”nun (Ek 3) eksik kalan kısımlarını tamamlayınız.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde yöneticilerin kolayca yapacakları ortalama alma ve yüzdeye dönüştürme işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

Kurum yöneticilerinin İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'nı değerlendirmek için topladığı veriler yöneticinin kendisi, yönetici yardımcıları veya yönetici tarafından görevlendirilen öğretmenler tarafından gerçekleştirilebilir. Aşağıdaki adımlara uyularak elde edilen veriler analiz edilebilir.

1. İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Yönetici Öz Değerlendirme Formunu (Ek 3) yönergede verilen değerlendirme açıklamasına uygun olarak değerlendiriniz.
2. Öğretmenlerin doldurarak size verdiği "İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Öğretmen Öz Değerlendirme Formunu (Ek 4) yönergede verilen değerlendirme açıklamasına uygun olarak değerlendiriniz.
3. Rehberlik öğretmenlerinin doldurarak size verdiği "İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Rehber Öğretmen Öz Değerlendirme formunu (Ek 5) yönergede verilen değerlendirme açıklamasına uygun olarak değerlendiriniz.
4. İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Veli/Ebeveyn Öz Değerlendirme Formunu (Ek 6) yönergede verilen değerlendirme açıklamasına uygun olarak değerlendiriniz.
5. İlkokul Birinci Sınıf Öğrenci Uyumunu Değerlendirme Ölçeğini (Ek 1) yönergede verilen değerlendirme açıklamasına uygun olarak değerlendiriniz.
6. İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı Kazanımları İçin Öğrenci Gözlem Formu Dereceleme Ölçeğini (Ek 2) değerlendirme açıklamasına uygun olarak değerlendiriniz.
7. İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'na Yönelik Yönetici Memnuniyet Anketini (Ek 7) yönergesinde verilen değerlendirme açıklamasına uygun olarak değerlendiriniz.
8. İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'na Yönelik Öğretmen Memnuniyet Anketini (Ek 8) yönergesinde verilen açıklamalara uygun olarak değerlendiriniz.
9. İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'na Yönelik Rehberlik Öğretmeni Memnuniyet Anketini (Ek 9) yönergesinde verilen açıklamalara uygun olarak değerlendiriniz.
10. İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'na Yönelik Veli /Ebeveyn Memnuniyet Anketini (Ek 10) yönergesinde verilen değerlendirme açıklamalarına uygun olarak değerlendiriniz.

Sürecin Raporlaştırılması

Yöneticiler, İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'na yönelik paydaşlardan gelen verilere ilişkin sonuçları öncelikle ayrı ayrı yorumlayacak ardından tüm bilgiler birleştirilerek Program'ın genel değerlendirilmesini yapacaklardır.

Diğer yandan değerlendirme sonuçları İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'nın farklı yönlerine (içerik, uygulama, ölçme ve değerlendirme araçları vb.) ilişkin bilgiler verecek şekilde ve paydaşların görüş ve algılarını ayrı ayrı yansıtacak şekilde rapor edilecektir.

1. Öğrencilerin kazanımlara erişim düzeylerinin her alt alanda ve genelde, % 60'tan yüksek olup olmadığını kontrol ederek raporlayınız. Düşük performansları ve gerekçelerini belirtiniz.
2. Yönetici, öğretmen ve velilerin öz değerlendirme sürecinde görevlerinin % 60 veya daha fazlasını yapıp yapmadığını kontrol ederek raporlayınız. Var ise eksik bırakılan veya yerine getirilemeyen görevleri ve gerekçelerini belirtiniz.
3. Yönetici, öğretmen ve velilerin memnuniyet düzeylerinin % 60 veya daha yüksek olup olmadığını kontrol ederek raporlayınız. Düşük memnuniyet düzeylerini ve gerekçelerini belirtiniz.
4. Her bir ihtiyacında ve genel olarak öğrencilerin ihtiyaçlarının Uyum Programı sonunda veya dönem başındaki duruma göre önemli düzeyde karşılanıp karşılanmadığını kontrol ederek raporlayınız. Program'ın ihtiyaçları karşılama düzeyi düşük bulunmuşsa bu durumun olası nedenlerini belirtiniz.
5. Her bir ölçekten elde edilen bulguları dikkate alarak Program'ın kalitesini değerlendiren sonuç bölümünü yazınız.

Değerlendirme Sonuçlarının Paylaşımı

Söz konusu rapor MEB, öğretmenler, veliler, öğrenciler ve uygun görülen diğer paydaşlarla paylaşılabilir. Kurum yöneticileri, İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'na ilişkin değerlendirme sonuçlarını yapılan işlemler, ulaşılan sonuçlar ve alınan kararları kapsayan bir rapor hâline getirerek uygun görülen paydaşlarla web ortamında paylaşabilirler.

YÖNETİCİLERİN İLKOKUL BİRİNCİ SINIF UYUM PROGRAMI'NI DEĞERLENDİRMEDE KULLANABİLECEKLERİ ÖLÇME ARAÇLARI

Form Adı	Uygulayıcı	Form Türü
1. Öğrenci Uyumunu Değerlendirme Ölçeği	Öğretmen	Dereceleme Ölçeği
2. Öğrenci Kazanımları için Gözlem Formu	Öğretmen	Dereceleme Ölçeği
3. Yönetici Öz Değerlendirme Formu	Yönetici	Kontrol Listesi
4. Öğretmen Öz Değerlendirme Formu	Öğretmen	Kontrol Listesi
5. Rehberlik Öğretmeni Öz Değerlendirme Formu	Rehberlik Öğretmeni	Kontrol Listesi
6. Veli/Ebeveyn Öz Değerlendirme Formu	Veli/Ebeveyn	Kontrol Listesi
7. Yönetici Memnuniyet Anketi	Yönetici	Dereceleme Ölçeği
8. Öğretmen Memnuniyet Anketi	Öğretmen	Dereceleme Ölçeği
9. Rehberlik Öğretmeni Memnuniyet Anketi	Rehberlik Öğretmeni	Dereceleme Ölçeği
10. Veli/Ebeveyn Memnuniyet Anketi	Veli/Ebeveyn	Dereceleme Ölçeği
Değerlendirme Örneği	Öğretmen	Dereceleme Ölçeği

1 İlkokul Birinci Sınıf Öğrenci Uyumunu Değerlendirme Ölçeği (Dereceleme Ölçeği)

Yönerge

Bu gözlem formu öğrencilerin İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı kapsamında uyum davranışlarını ne düzeyde kazanabildiğini belirlemek için geliştirilmiştir. Bu ölçek formu, dereceleme ölçeği olarak hazırlanmıştır. Ölçekteki ifadeler ilkokul birinci sınıftaki öğrencilerden beklenen uyum göstergelerinden oluşmaktadır. Ölçekteki ifadeler uyum konusunda yapılan literatür çalışmaları, daha önceden uyum konusunda çalışan akademisyenlerin geliştirdiği ölçekler ve Uyum Programı geliştiren ekipteki alan uzmanlarının görüşlerinden yararlanılarak oluşturulmuştur.

Ölçeği kullanırken uyuma ilişkin göstergelerin gözlenme sıklığını dikkate alarak doldurunuz. Ölçeğin uyum göstergelerine ilişkin dereceleme düzeyleri aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

1. Hiç (bir zaman) gözlenmedi

2. Ara sıra gözlendi

3. Sık sık gözlendi

4. Her zaman gözlendi

Değerlendirme

Bu form her bir göstergenin kazanılma düzeyini dereceleme olanağı vermekle beraber uyum davranışlarının geniş bir örneklemini değerlendirme olanağı da vermektedir. Bir öğrencinin uyum davranışlarının her birini kabul edilebilir düzeyde kazanmış olması için en az 2 puan alması (ilgili göstergelyi ara sıra sergilemesi) gerekmektedir. Bir göstergeyle ilgili olarak 2 puandan daha düşük alan öğrenci için o kazanıma yönelik ek etkinliklere ihtiyaç olduğu değerlendirilmesi yapılabilir.

Öğrencileri Okula Uyum Programı kapsamındaki uyum göstergelerinin tümü bakımından değerlendirirken göstergelerin her biri için elde edilen puanlar toplanır ve ölçekteki madde sayısına bölünerek **ortalama ölçek puanı** hesaplanır. Elde edilen ortalama 4'e bölündükten sonra yüz ile çarpılır. Böylece bir öğrenci için **genel uyum yüzdesi (GUY)** hesaplanmış olur. Bir öğrencinin Okula Uyum Programı kapsamındaki uyum düzeyinin yeterli olduğunu söyleyebilmek için genel uyum yüzdesinin 60 veya üzerinde olması gerekir. Genel uyum yüzdesi 60 puandan düşük olan öğrencilerin Okula Uyum Programı kapsamındaki uyum göstergelerini yeterince sergilemediğinden bu öğrencilerin ek etkinliklere ihtiyaç duyduğu değerlendirilmesi yapılabilir.

1. İlkokul Birinci Sınıf Öğrenci Uyumunu Değerlendirme Ölçeği

No.	Uyum Göstergeleri	1	2	3	4
1	Öğretmeni tarafından verilen görevleri sorumlulukla yerine getirir.				
2	Sınıf malzemelerini bilinçli kullanır.				
3	Okula gelmekten hoşlanır.				
4	Öğretmenin sözünü dinler.				
5	Öğretmeni ve arkadaşları ile ilişkileri olumludur.				
6	Okulda iyi zaman geçirir (eğlenir vb.).				
7	Sınıf ve okul kurallarına uyar.				
8	Öğretmenin istemesine gerek kalmadan arkadaşlarına yardım eder.				
9	Öğretmenin okuldaki rolünü bilir.				
10	Verilen bir görevin sorumluluğunu üstlenir.				
11	Kendi kararlarını kendi verir.				
12	Bağımsız çalışır.				
13	Sınıf ve okul içi etkinliklerde görev alır.				
14	Yönergeleri almadan önce çalışmaya başlar.				
15	Kendine güvenini gösteren davranışlar sergiler.				
16	Öğretmenle konuşma başlatır.				
17	Arkadaşlarıyla birlikteyken konuşmayı başlatır.				
18	Grupla çalışma kurallarına uyar.				
19	Kendini sınıfta rahat ifade eder.				
20	Üstlendiği sorumlulukları yerine getirir.				

2

İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı Kazanımları İçin Öğrenci Gözlem Formu (Dereceleme Ölçeği)

Yönerge

Bu gözlem formu öğrencilerin İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı kazanımlarını ne düzeyde kazanabildiğini belirlemek için geliştirilmiştir. Bu gözlem formu dereceleme ölçeği olarak hazırlanmıştır. Ölçekteki ifadeler Okula Uyum Programı'nın göstergelerinden oluşmaktadır. Söz konusu ifadeler Uyum Programı'nda yer alan bilişsel, dilsel, sosyal ve duygusal gelişimle motor gelişim temel alanlarını kapsamaktadır. Böylece öğrencileri hem Okula Uyum Programı'ndaki kazanımlar bakımından değerlendirmek mümkün olacaktır.

Gözlem formu kullanılırken göstergelerin gözlenme sıklığı dikkate alınarak doldurulmalıdır. Dereceleme ölçeğinin sıklık ifadeleri aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

1. Hiç (bir zaman) gözlenmedi

2. Ara sıra gözlendi

3. Sık sık gözlendi

4. Her zaman gözlendi

Değerlendirme

Bu form her bir göstergenin kazanılma düzeyini dereceleme imkânı vermekle beraber Uyum Programı'nın tümünü değerlendirme imkânı da vermektedir. Bir öğrencinin hedeflenen davranışlardan her birini kabul edilebilir düzeyde kazanmış olması için en az 2 puan alması (ilgili göstergelyi ara sıra sergilemesi) gerekmektedir. Bir göstergeyle ilgili olarak 2 puandan daha düşük alan öğrenci için o kazanıma yönelik ek etkinliklere ihtiyacı olduğu değerlendirilmesi yapılabilir.

Öğrencileri Okula Uyum Programı kazanımlarının tümü bakımından değerlendirirken maddelerden elde edilen puanlar toplanarak ölçekteki madde sayısına bölünür. Elde edilen ölçek ortalaması 4'e bölünerek yüz ile çarpılır. Böylece Program'ın tümü için **genel başarı yüzdesi (GBY)** hesaplanmış olur. Bir öğrencinin Okula Uyum Programı'nın kazanımlarını yeterince kazandığını söyleyebilmek için genel başarı yüzdesinin 60 veya üzerinde olması gerekir. Genel başarı yüzdesi 60 puandan düşük olan öğrencilerin Okula Uyum Programı'ndaki kazanımlarla ilgili ek etkinliklere ihtiyaç duyduğu değerlendirilmesi yapılabilir.

2. İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı Kazanımları için Öğrenci Gözlem Formu (Dereceleme Ölçeği)

No.	Göstergeler	1	2	3	4
1	Öğretmeniyle ve arkadaşlarıyla tanışır.				
2	Okul içinde sınıfının yerini bulur.				
3	Sınıf içerisinde bulunan eğitim-öğretim araç ve gereçleri ile şeref köşesini tanır.				
4	Okulunun bölümlerini tanır.				
5	Okulunun çalışanlarını tanır.				
6	Sınıf ve okul içi etkinliklerde görev alır.				
7	Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.				
8	Bireysel farklılıklara saygı duyar.				
9	Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.				
10	Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.				
11	Topluluk önünde konuşur.				
12	Konuşmacının sözlü olmayan (jest,mimik ve beden dili vb.) mesajlarını anlar.				
13	Düzeyine ve konuya uygun görsel okuma yapar.				
14	Dengeleme hareketlerini yapar.				
15	Yer değiştirme hareketlerini yapar.				
16	Ritim ve müzik eşliğinde hareket eder.				
17	Oyunu belirlenen kurallara göre oynar.				
18	Oyun ve fiziki etkinlikler sırasında çeşitli iletişim becerileri gösterir.				
19	Duygu ve düşüncelerini görsel sanat çalışmasına yansıtır.				

3 İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Yönetici Öz Değerlendirme Formu (Kontrol Listesi)

Yönerge

Bu öz değerlendirme formu İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'nın uygulanması sürecinin bir aksama olmadan tamamlanıp tamamlanmadığını belirlemek için geliştirilmiştir. Yönetici öz değerlendirme formu kontrol listesi olarak hazırlanmıştır. Kontrol listesindeki ifadeler Okula Uyum Programı'nın uygulama sürecindeki yöneticilerin sorumlu olduğu düşünülen bir aşama ya da işleme karşılık gelmektedir. Böylece Okula Uyum Programı'nın uygulanmasında karşılaşılan güçlükler belirlenebileceği gibi Programı uygulama sürecinde yöneticilerin yapması gereken işlemlerin eksiksiz yapılıp yapılmadığını değerlendirmek de mümkün olacaktır.

Yönetici öz değerlendirme formu kullanılırken ifadelerdeki işlemlerin yapılıp yapılmadığı dikkate alınarak doldurulmalıdır. Kontrol listesindeki ifadelerin puanlanması aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

0: Hayır

1: Evet

Değerlendirme

Okula Uyum Programı'nın hedeflerine ulaşabilmesi için yöneticilerin formdaki işlemlerden her birini eksiksiz olarak yapmış olması, yani her bir işlem için 1 puan verilmiş olması beklenmektedir. Yöneticinin 0 puan vermiş olduğu yani gerçekleştirmediği bir işlem varsa bunun gerekçelerini belirlemesi, söz konusu işlemlerin gerçekleştirilmesindeki zorlukların nedenini belirtmesi Okula Uyum Programı'nın gözden geçirilmesi, güncellenmesi ve geliştirilmesi bakımından önemlidir.

Yönetici öz değerlendirme formu sonuçları değerlendirilirken her bir soruya verilen puanlar toplanıp soru sayısına bölündükten sonra yüz ile çarpılır. Böylelikle Okula Uyum Programı'nın **yönetici sorumluluğundaki işlemlerin gerçekleşme yüzdesi (YSİGY)** elde edilir. Hesaplanan gerçekleşme yüzdesi 60 veya üzerinde ise Program'la ilgili yönetici sorumluluğundaki işlemlerin kabul edilebilir düzeyde gerçekleştiği söylenebilir. Hesaplanan gerçekleşme yüzdesi 60 puandan düşük ise Program'la ilgili yönetici sorumluluğundaki işlemlerin gerçekleşmesinde sorunlar yaşandığı sonucuna ulaşılabilir. Program'ın uygulanabilirliğini artırmak için gerçekleşme düzeyi düşük olan işlemler belirlenerek gözden geçirilebilir.

3. İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Yönetici Öz Değerlendirme Formu (Kontrol Listesi)

No.	İşlemler	0	1
1	Öğretmenler kurulunda Okula Uyum Programı görüşüldü mü?		
2	Okulda Okula Uyum Programı'nı yürütecek bir "Okula Uyum Süreci Komisyonu" kuruldu mu?		
3	Komisyonunda yer alan tüm paydaşların görev tanımları yapıldı mı?		
4	Komisyonunda yer alanlar arasında eş güdümü sağlayacak etkin bir lider/koordinatör belirlendi mi?		
5	Okula Uyum Programı okulun şartlarına uyarlandı mı?		
6	Uyarlama sonucunda öncelik verilen kazanımları, uyarlanan ve geliştirilen etkinlikleri ve diğer materyalleri içeren bir dosya hazırlandı mı?		
7	Gelen çocukların ve ailelerinin özellikleri, gereksinimleri, güçlü ve gelişmeye açık yönleri hakkında bilgi alındı mı?		
8	Okula yeni kayıt olan öğrencilerin Okula Uyum Programı'na katılımının sağlanması için gerekli önlemler alındı mı?		
9	Fiziksel olarak okul ortamı Okula Uyum Programı'na hazır hâle getirildi mi?		
10	Uyum sürecinin işleyişinde kullanılması gereken kaynaklar etkin kullanıldı mı?		
11	Program'da yapılması gereken düzenlemelere ilişkin öneriler toplandı mı?		
12	Okul web sayfasında uyum süreci ile ilgili bölümler güncel tutuldu mu?		
13	Veli El Kitabı, Etkinlik Kitabı veya Broşür gibi materyallerin okula kayıt ve uyum haftasında ailelere dağıtımını koordine edildi mi?		
14	Okulu tanıtıcı bilgiler ve okulun bir krokisi Veli Broşürü'ne eklendi mi?		
15	Velilere yönelik okulu tanıtıcı konuları içeren toplantı düzenlendi mi?		
16	Uyum sürecinde eğitim ortamlarının düzenlenmesinde öğretmenlere destek verildi mi?		
17	Öğretmenlerin uyum sürecinde gereksinim duydukları ortam ve materyaller sağlandı mı?		
18	Öğretmenlerden etkinliklerin değerlendirilmesine ilişkin dönüt alındı mı?		
19	Program kapsamında yürütülen etkinlik ve faaliyetler değerlendirildi mi?		
20	Okula Uyum Programı'nın etkililik düzeyine ilişkin paydaşlara bilgi verildi mi?		

4 İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Öğretmen Öz Değerlendirme Formu (Kontrol Listesi)

Yönerge

Bu öz değerlendirme formu İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'nın uygulanması sürecinin bir aksamadan tamamlanıp tamamlanmadığını belirlemek için geliştirilmiştir. Öğretmen öz değerlendirme formu kontrol listesi olarak hazırlanmıştır. Kontrol listesindeki ifadeler Okula Uyum Programı'nın uygulama sürecindeki yöneticilerin sorumlu olduğu düşünülen bir aşama ya da işleme karşılık gelmektedir. Böylece Okula Uyum Programı'nın uygulanmasında karşılaşılan güçlükler belirlenebileceği gibi Programı uygulama sürecinde yöneticilerin yapması gereken işlemlerin eksiksiz yapılıp yapılmadığını değerlendirmek de mümkün olacaktır.

Öğretmen öz değerlendirme formu kullanılırken ifadelerdeki işlemlerin yapılıp yapılmadığı dikkate alınarak doldurulmalıdır. Kontrol listesindeki ifadelerin puanlanması aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

0: Hayır

1: Evet

Değerlendirme

Okula Uyum Programı'nın hedeflerine ulaşabilmesi için öğretmenlerin formdaki işlemlerden her birini eksiksiz olarak yapmış olması, yani her bir işlem için 1 puan verilmiş olması beklenmektedir. Öğretmenin 0 puan vermiş olduğu yani gerçekleştiremediği bir işlem varsa bunun gerekçelerini belirlemesi, söz konusu işlemlerin gerçekleştirilmesindeki zorlukların nedenini belirtmesi Okula Uyum Programı'nın gözden geçirilmesi, güncellenmesi ve geliştirilmesi bakımından önemlidir.

Öğretmen öz değerlendirme formu sonuçları değerlendirilirken her bir soruya verilen puanlar toplanıp soru sayısına bölüldükten sonra yüz ile çarpılır. Böylelikle Okula Uyum Programı'nın **öğretmen sorumluluğundaki işlemlerin gerçekleşme yüzdesi (ÖSİGY)** elde edilir. Hesaplanan gerçekleşme yüzdesi 60 veya üzerinde ise Program'la ilgili yönetici sorumluluğundaki işlemlerin kabul edilebilir düzeyde gerçekleştiği söylenebilir. Hesaplanan gerçekleşme yüzdesi 60 puandan düşük ise Program'la ilgili yönetici sorumluluğundaki işlemlerin gerçekleşmesinde sorunlar yaşandığı sonucuna ulaşılabilir. Program'ın uygulanabilirliğini artırmak için gerçekleşme düzeyi düşük olan işlemler belirlenerek gözden geçirilebilir.

4. İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Öğretmen Öz Değerlendirme Formu (Kontrol Listesi)

No.	İşlemler	0	1
1	Kendinizi çocuklara ve ailelerine tanıttınız mı?		
2	Okulu ve okulun çevresini çocuk ve ailelere tanıttınız mı?		
3	Okulun web sayfasını çocuklara ve ailelere tanıttınız mı?		
4	Okul ve okulun çevresindeki olanaklar hakkında aileleri ve çocukları bilgilendirdiniz mi?		
5	Sınıf ortamını, çocukların uyumunu kolaylaştıracak şekilde düzenlediniz mi?		
6	Velilere ve çocuklara okulun temel kuralları ve işleyişine yönelik bilgi verdiniz mi?		
7	Uyum haftası etkinliklerinin amaçları ve çocuklara sağlayacağı yararları velilere açıkladınız mı?		
8	Çocuğun velisiyle iletişime geçerek çocukla ilgili bilgi aldınız mı?		
9	Ailelerle beklentileri ve kaygılarına yönelik konuştunuz mu?		
10	Uyum sürecindeki rol ve sorumlulukları hakkında aileleri bilgilendirdiniz mi?		
11	Çocukların her biriyle ayrı ayrı ilgilendiniz mi?		
12	Çocukların birbirleriyle kaynaşmaları ve okula alışmaları için uyum sürecinde oyun, drama ve sportif etkinliklerin ağırlıkta olduğu bir eğitim ortamı sundunuz mu?		
13	Okula uyum sürecinde velileri sınıf ortamındaki etkinliklere dâhil ettiniz mi?		
14	Uyum sürecine ilişkin velilerden beklentilerinizi açıkça ifade ettiniz mi?		
15	Çocuk okula başlamadan önce ya da başladıktan sonra gerektiğinde çocuğun evine ziyarette bulundunuz mu?		
16	Uyum sürecindeki gözlem ve değerlendirme sonuçlarınızı meslektaşlarınızla paylaştınız mı?		
17	Uyum sürecindeki gözlem ve değerlendirme sonuçlarınızı yönetimle paylaştınız mı?		
18	Uyum sürecindeki gözlem ve değerlendirme sonuçlarınızı ailelerle paylaştınız mı?		

5 İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Rehberlik Öğretmeni Öz Değerlendirme Formu (Kontrol Listesi)

Yönerge

Bu öz değerlendirme formu İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'nın uygulanması sürecinin bir aksama olmadan tamamlanıp tamamlanmadığını belirlemek için geliştirilmiştir. Rehberlik öğretmeni öz değerlendirme formu kontrol listesi olarak hazırlanmıştır. Kontrol listesindeki ifadeler Okula Uyum Programı'nın uygulama sürecindeki rehberlik öğretmenlerinin sorumlu olduğu düşünülen bir aşama ya da işleme karşılık gelmektedir. Böylece Okula Uyum Programı'nın uygulanmasında karşılaşılan güçlükler belirlenebileceği gibi Programı uygulama sürecinde rehberlik öğretmenlerinin yapması gereken işlemlerin eksiksiz yapılıp yapılmadığını değerlendirmek de mümkün olacaktır.

Rehberlik öğretmeni öz değerlendirme formu kullanılırken ifadelerdeki işlemlerin yapılıp yapılmadığı dikkate alınarak doldurulmalıdır. Kontrol listesindeki ifadelerin puanlanması aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

0: Hayır

1: Evet

Değerlendirme

Okula Uyum Programı'nın hedeflerine ulaşabilmesi için rehberlik öğretmenlerinin formdaki işlemlerden her birini eksiksiz olarak yapmış olması, yani her bir işlem için 1 puan verilmiş olması beklenmektedir. Rehberlik öğretmenlerinin 0 puan vermiş olduğu yani gerçekleştiremediği bir işlem varsa bunun gerekçelerini belirlemesi, söz konusu işlemlerin gerçekleştirilmesindeki zorlukların nedenini belirtmesi Okula Uyum Programı'nın gözden geçirilmesi, güncellenmesi ve geliştirilmesi bakımından önemlidir.

Rehberlik öğretmeni öz değerlendirme formu sonuçları değerlendirilirken her bir soruya verilen puanlar toplanıp soru sayısına bölümdükten sonra yüz ile çarpılır. Böylelikle Okula Uyum Programı'nın **rehberlik öğretmeni sorumluluğundaki işlemlerinin gerçekleşme yüzdesi (RÖSİGY)** elde edilir. Hesaplanan gerçekleşme yüzdesi 60 veya üzerinde ise Program'la ilgili rehberlik öğretmeni sorumluluğundaki işlemlerin kabul edilebilir düzeyde gerçekleştiği söylenebilir. Hesaplanan gerçekleşme yüzdesi 60 puandan düşük ise Program'la ilgili rehberlik öğretmeni sorumluluğundaki işlemlerin gerçekleşmesinde sorunlar yaşandığı sonucuna ulaşılabilir. Program'ın uygulanabilirliğini artırmak için gerçekleşme düzeyi düşük olan işlemler belirlenerek gözden geçirilebilir.

5. İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Rehberlik Öğretmeni Öz Değerlendirme Formu (Kontrol Listesi)

No.	İşlemler	0	1
1	Uygun teknikler kullanarak çocuklar tanındı mı?		
2	Velilerden ve çocuğu yakından tanıyan diğer yetişkinlerden çocukların ilgi ve gereksinimleri hakkında bilgi alındı mı?		
3	Eğitim ortamlarının çocukların uyumunu kolaylaştıracak şekilde düzenlenmesinde öğretmenlere destek sunuldu mu?		
4	Çocukların gelişimsel özellikleri hakkında çocukla ilgilenen kişilerde farkındalık yaratıldı mı?		
5	Çocuklara sosyal ve duygusal alanlarda destek olundu mu?		
6	Uyum sürecinde okul yönetimi, aile, öğretmenler gibi paydaşlarla etkili bir iletişim kurarak rehberlik hizmetleriyle uyum süreci desteklendi mi?		
7	Uyum sürecinde ortaya çıkabilecek tipik sorunlar karşısında hazırlık yapıldı mı?		
8	Aileler ve öğretmenlerle çocuklar hakkında bilgi alışverişinde bulunuldu mu?		
9	Uyum sürecindeki gözlem ve değerlendirme sonuçları hakkında tüm paydaşlarla bilgi alışverişinde bulunuldu mu?		
10	Uyum sorunları olan çocuklarla ve aileleriyle bireysel çalışmalar yapıldı mı?		
11	Özel gereksinimli çocuklara ve ailelerine yönelik rehberlik hizmetleri düzenlendi mi?		
12	Okuldaki rehberlik hizmetlerini ve bu hizmetleri sunan kişileri tanıtıcı bir broşür hazırlandı mı?		
13	Rehberlik hizmetlerini ve bu hizmetleri sunan kişileri tanıtım broşürü, okula kayıt ve uyum haftası sürecinde ailelere dağıtıldı mı?		
14	Rapor sonuçları yöneticiler, öğretmenler ve veliler ile paylaşıldı mı?		
15	Uyum süreci sonrasında okulda yapılan çalışmalara katıldınız mı?		

6 İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Veli/Ebeveyn Öz Değerlendirme Formu (Kontrol Listesi)

Yönerge

Bu öz değerlendirme formu İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'nın uygulanması sürecinin bir aksama olmadan tamamlanıp tamamlanmadığını belirlemek için geliştirilmiştir. Veli öz değerlendirme formu kontrol listesi olarak hazırlanmıştır. Kontrol listesindeki ifadeler Okula Uyum Programı'nın uygulama sürecindeki velilerin sorumlu olduğu düşünülen bir aşama ya da işleme karşılık gelmektedir. Böylece Okula Uyum Programı'nın uygulanmasında karşılaşılan güçlükler belirlenebileceği gibi Programı uygulama sürecinde velilerin yapması gereken işlemlerin eksiksiz yapılıp yapılmadığını değerlendirmek de mümkün olacaktır.

Veli öz değerlendirme formu kullanılırken ifadelerdeki işlemlerin yapılıp yapılmadığı dikkate alınarak doldurulmalıdır. Kontrol listesindeki ifadelerin puanlanması aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

0: Hayır

1: Evet

Değerlendirme

Okula Uyum Programı'nın hedeflerine ulaşabilmesi için velilerin formdaki işlemlerden her birini eksiksiz olarak yapmış olması, yani her bir işlem için 1 puan verilmiş olması beklenmektedir. Velinin 0 puan vermiş olduğu yani gerçekleştirmediği bir işlem varsa bunun gerekçelerini belirlemesi, söz konusu işlemlerin gerçekleştirilmesindeki zorlukların nedenini belirtmesi Okula Uyum Programı'nın gözden geçirilmesi, güncellenmesi ve geliştirilmesi bakımından önemlidir.

Veli öz değerlendirme formu sonuçları değerlendirilirken her bir soruya verilen puanlar toplanıp soru sayısına bölüldükten sonra yüz ile çarpılır. Böylelikle Okula Uyum Programı'nın **veli sorumluluğundaki işlemlerinin gerçekleştirme yüzdesi (VSİGY)** elde edilir. Hesaplanan gerçekleştirme yüzdesi 60 veya üzerinde ise Program'la ilgili veli sorumluluğundaki işlemlerin kabul edilebilir düzeyde gerçekleştirildiği söylenebilir. Hesaplanan gerçekleştirme yüzdesi 60 puandan düşük ise Program'la ilgili veli sorumluluğundaki işlemlerin gerçekleştirilmesinde sorunlar yaşandığı sonucuna ulaşılabilir. Program'ın uygulanabilirliğini artırmak için gerçekleştirme düzeyi düşük olan işlemler belirlenerek gözden geçirilebilir.

6. İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı Uygulama Sürecine İlişkin Veli/ Ebeveyn Öz Değerlendirme Formu (Kontrol Listesi)

No.	İşlemler	0	1
1	Çocuğunuzun, okula başlamadan önce görme sorunu olup olmadığını kontrol ettirdiniz mi?		
2	Çocuğunuzun, okula başlamadan önce işitme sorunu olup olmadığını kontrol ettirdiniz mi?		
3	Çocuğunuzun devam eden bir hastalığı varsa bu durumu öğretmeni ile paylaştınız mı?		
4	Çocuğunuzun düzenli kullandığı bir ilaç varsa bu durumu öğretmeni ile paylaştınız mı?		
5	Okul ve ev arasındaki ulaşım hakkında çocuğunuza bilgi verdiniz mi?		
6	Çocuğunuz okula yürüyerek gidecekse okul açılmadan önce onunla yürüme alıştırmaları yaptınız mı?		
7	Çocuğunuz okula servis ile gidecekse, birlikte servis durağına yürüdüğünüz mü?		
8	Yoldaki işaretleri, trafik işaretlerini, yaya geçitlerini ve uyarı durumlarını birlikte inceleyip üzerinde konuştunuz mu?		
9	Çocuğunuz için jimnastik, dans, topla oynama, hamur yoğurma, hamura şekil verme ve benzeri etkinlikler yaptınız mı?		
10	Okula başlamadan önce, uyku saatlerini düzenleyerek çocuğunuzun uygun uyku alışkanlığı kazanmasını sağladınız mı?		
11	Çocuğunuza, temizlik, giyinme ve tuvalet ihtiyacını tek başına giderebilmesi için fermuar açma, düğme kapama, el yıkama gibi egzersizler yaparak rehberlik ettiniz mi?		
12	Çocuğunuzla günlük yaşam deneyimleri hakkında sohbet ettiniz mi?		
13	Çocuğunuza kendi duygularını anlatması için fırsatlar sundunuz mu?		
14	Kendi okul yaşantınızla ilgili olumlu yorum ve deneyimlerinizi onunla paylaştınız mı?		
15	Okullar açılmadan önce tanıtmak için çocuğunuzu okula götürdüğünüz mü?		

7

İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'na Yönelik Yönetici Memnuniyet Anketi (Dereceleme Ölçeği)

Yönerge

Bu memnuniyet anketi İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'na yönelik yöneticilerin memnuniyet düzeyini saptamak için geliştirilmiştir. Anketteki maddeler ihtiyaç analizi kapsamında yapılan odak grup görüşmelerinde yöneticilerin Okula Uyum Programı'na ilişkin olarak ifade ettikleri beklentilere karşılık gelmektedir. Yönetici memnuniyet anketi dereceleme ölçeği olarak hazırlanmıştır. Böylece Okula Uyum Programı'nı sizin görüşleriniz doğrultusunda değerlendirmek mümkün olacaktır.

Yönetici memnuniyet anketini doldururken her bir ifade için Okula Uyum Programı'nı düşünerek görüşünüzü yansıtacak kutucuğu işaretlemeniz beklenmektedir. İfadelerin puanlanması aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

1: Kesinlikle katılmıyorum.

2: Katılmıyorum.

3: Katılıyorum.

4: Kesinlikle katılıyorum.

Değerlendirme

Yöneticilerin Okula Uyum Programı'ndan beklentilerini temsil eden maddelerden her birine verdiği puan incelenerek programın değerlendirilmesi sağlanacaktır. 1 ve 2 puan memnuniyetsizliği, 3 ve 4 puan ise memnuniyeti belirtecektir.

Yöneticilerin Okula Uyum Programı'na yönelik memnuniyetlerini belirlemek için maddelerin her birinden elde edilen puanlar toplanır ve ölçekteki madde sayısına bölünerek ortalama ölçek puanı hesaplanır. Elde edilen ortalama 4'e bölündükten sonra yüz ile çarpılır. Böylece **yönetici için genel memnuniyet yüzdesi (GMY)** hesaplanmış olur. GMY 60 ve üzerinde olduğunda yeterli memnuniyet sağlandığı, aksi durumda yeterli memnuniyet sağlanmadığı yorumu yapılabilir.

7. İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'na Yönelik Yönetici Memnuniyet Anketi (Dereceleme Ölçeği)

No.	İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı;	1	2	3	4
1	Çocukların uyum sürecine aktif olarak katılmasını sağlamaktadır.				
2	Öğretmenlerin uyum haftası öncesinde bu sürece hazırlanmalarını teşvik etmektedir.				
3	Öğretmenleri aralarında iş birliği yapmaya yöneltmektedir.				
4	Kapsamında okula uyum konusunda öğretmenlere yönelik yeterli bilgilendirme bulunmaktadır.				
5	Aile eğitimine öncelik vermektedir.				
6	Çocuklara oyun olanaklarının sunulacağı yerler konusunda bilgiler içermektedir.				
7	Etkinlikler yönünden zengindir.				
8	Etkinlikleri öğrencilerin gereksinimleri dikkate alınarak hazırlanmıştır.				
9	Sürecin yürütülmesi konusunda yöneticilere gerekli bilgiler vermektedir.				
10	Paydaşların görev ve sorumluluklarını açıklamaktadır.				

8

İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'na Yönelik Öğretmen Memnuniyet Anketi (Dereceleme Ölçeği)

Yönerge

Bu memnuniyet anketi İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'na yönelik öğretmenlerin memnuniyet düzeyini saptamak için geliştirilmiştir. Anketteki maddeler ihtiyaç analizi kapsamında yapılan odak grup görüşmelerinde öğretmenlerin Okula Uyum Programı'na ilişkin olarak ifade ettikleri beklentilere karşılık gelmektedir. Öğretmen memnuniyet anketi dereceleme ölçeği olarak hazırlanmıştır. Böylece Okula Uyum Programı'nı sizin görüşleriniz doğrultusunda değerlendirmek mümkün olacaktır.

Öğretmen memnuniyet anketini doldururken her bir ifade için Okula Uyum Programı'nı düşünerek görüşünüzü yansıtacak kutucuğu işaretlemeniz beklenmektedir. İfadelerin puanlanması aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

1: Kesinlikle katılmıyorum.

2: Katılmıyorum.

3: Katılıyorum.

4: Kesinlikle katılıyorum.

Değerlendirme

Öğretmenlerin Okula Uyum Programı'ndan beklentilerini temsil eden maddelerden her birine verdiği puan incelenerek programın değerlendirilmesi sağlanacaktır. 1 ve 2 puan memnuniyetsizliği, 3 ve 4 puan ise memnuniyeti belirtecektir.

Öğretmenlerin Okula Uyum Programı'na yönelik memnuniyetlerini belirlemek için maddelerin her birinden elde edilen puanlar toplanır ve ölçekteki madde sayısına bölünerek ortalama ölçek puanı hesaplanır. Elde edilen ortalama 4'e bölümdükten sonra yüz ile çarpılır. Böylece **öğretmen için genel memnuniyet yüzdesi (GMY)** hesaplanmış olur. GMY 60 ve üzerinde olduğunda yeterli memnuniyet sağlandığı, aksi durumda yeterli memnuniyet sağlanmadığı yorumu yapılabilir.

8. İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'na Yönelik Öğretmen Memnuniyet Anketi (Dereceleme Ölçeği)

No.	İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı;	1	2	3	4
1	Okul sistemi ve işleyişi hakkında bilgi vermektedir.				
2	Sınav sistemi ve not vermeyle ilgili kurallar hakkında bilgi vermektedir.				
3	Okul tanıtımının nasıl yapılacağı ile ilgili bilgi vermektedir.				
4	Okul personelinin görevleri konusunda bilgi vermektedir.				
5	Rehberlik öğretmenin görevi hakkında bilgi vermektedir.				
6	Sınıf öğretmenin görevi hakkında bilgi vermektedir.				
7	Öğrencilerin aktif olduğu çeşitli etkinlikler içeren bir süreci kapsamaktadır.				
8	Öğrencinin gelişim gereksinimleri hakkında öğretmenleri bilgilendirmektedir.				
9	Etkinlik ve işlemleri kimin yapacağı konusunda net tanımlar içermektedir.				
10	Gerekli esnekliğe sahiptir.				
11	Öğrenci ve diğer paydaşların ihtiyaçlarını dikkate almaktadır.				
12	Arkadaşlık ilişkilerini geliştiren etkinlikler içermektedir.				
13	Ders çalışma ve zamanı etkin kullanmanın önemini vurgulamaktadır.				
14	Öğrencilerin kendilerini okula ait hissetmelerine ve güven duymalarına destek olacak etkinlikler içermektedir.				
15	Uyumun kısa bir süreç olmayıp geniş bir zamana yayılan bir planlama gerektirdiğini vurgulamaktadır.				

9 İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'na Yönelik Rehberlik Öğretmeni Memnuniyet Anketi (Dereceleme Ölçeği)

Yönerge

Bu memnuniyet anketi İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'na yönelik rehberlik öğretmenlerinin memnuniyet düzeyini saptamak için geliştirilmiştir. Anketteki maddeler ihtiyaç analizi kapsamında yapılan odak grup görüşmelerinde rehberlik öğretmenlerinin Okula Uyum Programı'na ilişkin olarak ifade ettikleri beklentilere karşılık gelmektedir. Rehberlik öğretmeni memnuniyet anketi dereceleme ölçeği olarak hazırlanmıştır. Böylece Okula Uyum Programı'nı sizin görüşleriniz doğrultusunda değerlendirmek mümkün olacaktır.

Rehberlik öğretmeni memnuniyet anketini doldururken her bir ifade için Okula Uyum Programı'nı düşünerek görüşünüzü yansıtacak kutucuğu işaretlemeniz beklenmektedir. İfadelerin puanlanması aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

1: Kesinlikle katılmıyorum.

2: Katılmıyorum.

3: Katılıyorum.

4: Kesinlikle katılıyorum.

Değerlendirme

Rehberlik öğretmenlerinin Okula Uyum Programı'ndan beklentilerini temsil eden maddelerden her birine verdiği puan incelenerek programın değerlendirilmesi sağlanacaktır. 1 ve 2 puan memnuniyetsizliği, 3 ve 4 puan ise memnuniyeti belirtmektedir.

Rehberlik öğretmenlerinin Okula Uyum Programı'na yönelik memnuniyetlerini belirlemek için maddelerin her birinden elde edilen puanlar toplanır ve ölçekteki madde sayısına bölünerek ortalama ölçek puanı hesaplanır. Elde edilen ortalama 4'e bölümdükten sonra yüz ile çarpılır. Böylece **rehberlik öğretmeni için genel memnuniyet yüzdesi (GMY)** hesaplanmış olur. GMY 60 ve üzerinde olduğunda yeterli memnuniyet sağlandığı, aksi durumda yeterli memnuniyet sağlanmadığı yorumu yapılabilir.

9. İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'na Yönelik Rehberlik Öğretmeni Memnuniyet Anketi (Dereceleme Ölçeği)

No.	Okula Uyum Programı;	1	2	3	4
1	Uyum sorunu çeken çocukların belirlenmesinde etkilidir.				
2	Sürece ilişkin belirli bir plan önermektedir.				
3	Farklı okullarda uygulanabilecek esnekliğe sahiptir.				
4	Veliyi aile eğitimi programına dahil etmektedir.				
5	Çocukların arkadaşlık ilişkilerini geliştirecek özelliktedir.				
6	Oyun etkinliklerine ağırlık vermektedir.				
7	Dış mekân etkinliklerine yer vermektedir.				
8	Sadece sorunlu öğrencileri değil her öğrenciyi kapsayan etkinlik ve içeriğe sahiptir.				
9	Çocuklara kurumu her yönüyle tanıtan bir içeriktedir (Kütüphane, kantin, odalar, derslikler vs.).				
10	Boyama, oyun hamuru, resim etkinlikleri, sanat çalışmaları vb. etkinlikler ile uyum sağlamayı kolaylaştıracak niteliktedir.				
11	Aile, öğretmen ve rehber öğretmen iş birliğini sağlayacak yapıdadır.				
12	Kuralları çocuğa benimsetecek bir sisteme sahiptir.				
13	Çocuğun sosyal uyumunu geliştirecek içeriğe sahiptir.				

10 İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'na Yönelik Veli/Ebeveyn Memnuniyet Anketi (Dereceleme Ölçeği)

Yönerge

Bu memnuniyet anketi İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'na yönelik velilerin memnuniyet düzeyini saptamak için geliştirilmiştir. Anketteki maddeler ihtiyaç analizi kapsamında yapılan odak grup görüşmelerinde velilerin Okula Uyum Programı'na ilişkin olarak ifade ettikleri beklentilere karşılık gelmektedir. Veli memnuniyet anketi dereceleme ölçeği olarak hazırlanmıştır. Böylece Okula Uyum Programı'nı sizin görüşleriniz doğrultusunda değerlendirmek mümkün olacaktır.

Veli memnuniyet anketini doldururken her bir ifade için Okula Uyum Programı'nı düşünerek görüşünüzü yansıtacak kutucuğu işaretlemeniz beklenmektedir. İfadelerin puanlanması aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

1: Kesinlikle katılmıyorum.

2: Katılmıyorum.

3: Katılıyorum.

4: Kesinlikle katılıyorum.

Değerlendirme

Velilerin Okula Uyum Programı'ndan beklentilerini temsil eden maddelerden her birine verdiği puan incelenerek programın değerlendirilmesi sağlanacaktır. 1 ve 2 puan memnuniyetsizliği, 3 ve 4 puan ise memnuniyeti belirtecektir.

Velilerin Okula Uyum Programı'na yönelik memnuniyetlerini belirlemek için maddelerin her birinden elde edilen puanlar toplanır ve ölçekteki madde sayısına bölünerek ortalama ölçek puanı hesaplanır. Elde edilen ortalama 4'e bölündükten sonra yüz ile çarpılır. Böylece **veliler için genel memnuniyet yüzdesi (GMY)** hesaplanmış olur. GMY 60 ve üzerinde olduğunda yeterli memnuniyet sağlandığı, aksi durumda yeterli memnuniyet sağlanmadığı yorumu yapılabilir.

10. İlkokul Birinci Sınıf Okula Uyum Programı'na Yönelik Veli/Ebeveyn Memnuniyet Anketi (Dereceleme Ölçeği)

No.	Okula Uyum Programı;	1	2	3	4
1	Çocukların gelişimleri konusunda bilgiler içermektedir.				
2	Çocukların bireysel farklılıklarını dikkate almaktadır.				
3	Okul ve ailenin iş birliği yapması için çok sayıda etkinlik içermektedir.				
4	Aileye uyum konusunda bilgi vermektedir.				
5	Çocukların ilgilerini çekecek çok sayıda etkinlik içermektedir.				
6	Velilere okulu ve okul kurallarını tanıtmaktadır.				
7	Öğrencilere okulu ve okul çalışanlarını tanıtmaktadır.				
8	Öğrencilere okul çalışanlarının görevleri hakkında bilgi vermektedir.				

ÖLÇEKLERE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER İÇİN HESAPLAMA ÖRNEKLERİ

No.	Uyum Göstergeleri	1	2	3	4
1	Öğretmenin söylediklerini yapar.			✓	
2	Sınıf malzemelerini sorumlulukla kullanır.				✓
3	Okula gelmekten hoşlanır.			✓	
4	Öğretmenin yönergelerini yerine getirir.			✓	
5	Öğretmenin isteklerine yanıt verir.	✓			
6	Okulda iyi zaman geçirir (eğlenir vb.).		✓		
7	Sınıf kurallarına uyar.	✓			
8	Öğretmenin istemesine gerek kalmadan arkadaşlarına yardım eder.			✓	
9	Öğretmenin otoritesini kabul eder.			✓	
10	Verilen bir görevin sorumluluğunu üstlenir.			✓	
11	Kendi kararlarını kendi verir.				✓
12	Bağımsız çalışır.	✓			
13	Sınıftaki etkinliklere kendiliğinden katılır.	✓			
14	Yönergeleri almadan önce çalışmaya başlar.		✓		
15	Kendine güvenini gösteren davranışlar sergiler.		✓		
16	Öğretmenle konuşma başlatır.			✓	
17	Arkadaşlarıyla birlikteyken konuşmayı başlatır.			✓	
18	Grup içi çalışmalarda aktiftir.				✓
19	Kendini sınıfta rahat ifade eder.				✓
20	Üstlendiği sorumlulukları yerine getirir.				✓

5-7-12-13 maddelerinden 1 puan aldığı için, öğrenci bu davranışları kazanmamıştır ve kazanıma yönelik ek etkinliklere ihtiyacı vardır.

Ölçeğin genelinden elde ettiği puan ise şu şekilde hesaplanır;

$$\text{Ortalama ölçek puanı} = \frac{3+4+3+3+1+2+1+3+3+3+4+1+1+2+2+3+3+4+4+4}{20} = \frac{54}{20}$$

$$\text{Ortalama ölçek puanı} = 2,7$$

$$\text{GUY} = (2,7/4) \times 100 = 67,5$$

GUY'nun 60 puandan fazla olması sebebiyle öğrencinin uyum düzeyinin yeterli olduğu söylenebilir.

No.	İşlemler	0	1
1	Öğretmenler kurulunda Okula Uyum Programı görüşüldü mü?		✓
2	Okulda Okula Uyum Programı'nı yürütecek bir "Okula Uyum Süreci Komisyonu" kuruldu mu?	✓	
3	Komisyonunda yer alan tüm paydaşların görev tanımları yapıldı mı?	✓	
4	Komisyonunda yer alanlar arasında eş güdümü sağlayacak etkin bir lider/koordinatör belirlendi mi?		✓
5	Okula Uyum Programı okulun şartlarına uyarlandı mı?		✓
6	Uyarlama sonucunda öncelik verilen kazanımları, uyarlanan ve geliştirilen etkinlikleri ve diğer materyalleri içeren bir dosya hazırlandı mı?		✓
7	Gelen çocukların ve ailelerinin özellikleri, gereksinimleri, güçlü ve gelişmeye açık yönleri hakkında bilgi alındı mı?		✓
8	Okula yeni kayıt olan öğrencilerin Okula Uyum Programı'na katılımının sağlanması için gerekli önlemler alındı mı?	✓	
9	Fiziksel olarak okul ortamı Okula Uyum Programı'na hazır hâle getirildi mi?		✓
10	Uyum sürecinin işleyişinde kullanılması gereken kaynaklar etkin kullanıldı mı?		✓
11	Program'da yapılması gereken düzenlemelere ilişkin öneriler toplandı mı?		✓
12	Okul web sayfasında uyum süreci ile ilgili bölümler güncel tutuldu mu?		✓
13	Veli El Kitabı, Etkinlik Kitabı veya Broşür gibi materyallerin okula kayıt ve uyum haftasında ailelere dağıtımını koordine edildi mi?		✓
14	Okulu tanıtıcı bilgiler ve okulun bir krokisi Veli Broşürü'ne eklendi mi?	✓	
15	Velilere yönelik okulu tanıtıcı konuları içeren toplantı düzenlendi mi?	✓	
16	Uyum sürecinde eğitim ortamlarının düzenlenmesinde öğretmenlere destek verildi mi?	✓	
17	Öğretmenlerin uyum sürecinde gereksinim duydukları ortam ve materyaller sağlandı mı?		✓
18	Öğretmenlerden etkinliklerin değerlendirilmesine ilişkin dönüt alındı mı?		✓
19	Program kapsamında yürütülen etkinlik ve faaliyetler değerlendirildi mi?	✓	
20	Okula Uyum Programı'nın etkililik düzeyine ilişkin paydaşlara bilgi verildi mi?		✓

2-3-8-14-15-16-19 maddelerinden 0 puan aldığı için, yöneticinin bu maddeleri gerçekleştirmediği görülmektedir. Söz konusu işlemlerin gerçekleştirilmesindeki zorlukların nedenini belirtilmesi gerekmektedir.

Ortalama ölçek puanı = $\frac{13}{20}$
 Ölçeğin genelinden elde edilen puan ise şu şekilde hesaplanır;

$$\text{Ortalama ölçek puanı} = 0,65$$

$$\text{YSİGY} = 0,65 \times 100 = 65$$

YSİGY'nin 60 puandan fazla olması sebebiyle yönetici sorumluluğundaki işlemlerin kabul edilebilir düzeyde gerçekleştirildiği söylenebilir.

İLKOKUL BİRİNCİ SINIF OKULA UYUM PROGRAMI KAZANIMLAR

unicef

2016

OKULA UYUM PROGRAMI İLKOKUL KAZANIMLARI	4
Hayat Bilgisi Programı	5
Türkçe Programı	6
Oyun ve Fiziki Etkinlik Programı	7
Görsel Sanatlar Programı	7

OKULA UYUM PROGRAMI İLKOKUL KAZANIMLARI

Kazanım Alanı Program Türü	Okula Hazırlanma	Okula Yerleşme	Okulla Bütünleşme
Hayat Bilgisi	5	8	3
Türkçe	2	11	6
Oyun ve Fiziki Etkinlik	4	6	4
Görsel Sanatlar	1	1	4
Toplam	15	26	17

HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

OKULA HAZIRLANMA	OKULA YERLEŞME	OKULLA BÜTÜNLEŞME
H.B.1.1.1. Öğretmeniyle ve arkadaşlarıyla tanışır.	H.B.1.1.1. Öğretmeniyle ve arkadaşlarıyla tanışır.	H.B.1.1.12. Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.
H.B. 1.1.2. Sınıfının okul içindeki yerini bulur. <i>Yönle ilgili temel kavramlardan; sağında, solunda, önünde, arkasında, altında, üstünde, yanında, karşısında vb. üzerinde durulacaktır.</i>	H.B. 1.1.2. Sınıfının okul içindeki yerini bulur. <i>Yönle ilgili temel kavramlardan; sağında, solunda, önünde, arkasında, altında, üstünde, yanında, karşısında vb. üzerinde durulacaktır.</i>	H.B.1.1.13. Sınıf ve okul içi etkinliklerde görev alır.
H.B.1.1.7. Okula gidiş ve gelişlerde güvenlik kurallarına uyar. <i>Servis araçlarında uyulması gereken temel kurallar, yaya geçidi, kaldırım ve yolların kullanımı ile tanıdığı ve tanımadığı kimselerle iletişimde nelere dikkat etmesi gerektiği konuları üzerinde durulacaktır.</i>	H.B.1.1.3. Sınıf içerisinde bulunan eğitim-öğretim araç ve gereçleri ile şeref köşesini tanır.	H.B.1.1.14. Bireysel farklılıklara saygı duyar.
H.B.1.1.12. Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.	H.B.1.1.4. Okulunun bölümlerini tanır. <i>Öğrencilere; okulun bölümlerini görerek ve gözlemleyerek tanımaları amacıyla öğretmen eşliğinde okulun idari kısmı, öğretmenler odası, rehberlik servisi, kantin, kütüphane, spor salonu vb. birimleri tanıtılacaktır.</i>	
H.B.1.1.13. Sınıf ve okul içi etkinliklerde görev alır.	H.B.1.1.5. Okul çalışanlarını tanır. <i>Öğretmenler, okul müdür yardımcıları, okul müdürü ve diğer hizmetlerde çalışan kişileri tanıma üzerinde durulacaktır.</i>	
	H.B.1.1.7. Okula gidiş ve gelişlerde güvenlik kurallarına uyar. <i>Servis araçlarında uyulması gereken temel kurallar, yaya geçidi, kaldırım ve yolların kullanımı ile tanıdığı ve tanımadığı kimselerle iletişimde nelere dikkat etmesi gerektiği konuları üzerinde durulacaktır.</i>	
	H.B.1.1.12. Sınıfta ve okulda başkalarıyla iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.	
	H.B.1.1.13. Sınıf ve okul içi etkinliklerde görev alır.	

TÜRKÇE PROGRAMI

OKULA HAZIRLANMA	OKULA YERLEŞME	OKULLA BÜTÜNLEŞME
T1.1. SÖZLÜ İLETİŞİM T1.1.1. Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.	T1.1. SÖZLÜ İLETİŞİM T1.1.1. Düşüncelerini ve duygularını ifade eden seviyesine uygun cümleler kurar.	T1.1. SÖZLÜ İLETİŞİM T1.1.1. Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.
T1.1.2. Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.	T1.1.2. Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.	T1.1.2. Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.
T1.1.2.1. Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.	T1.1.2.1. Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.	T1.1.2.1. Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.
T1.1.2.2. Konuşmalarında kelimeleri doğru telaffuz eder.	T1.1.2.2. Konuşmalarında kelimeleri doğru telaffuz eder.	T1.1.2.2. Konuşmalarında kelimeleri doğru telaffuz eder.
T1.1.2.3. Konu dışına çıkmadan önceden belirlenmiş kurallara uyarak konuşur. <i>Başkalarını dinleme, konuşmasında uygun hitap ifadeleri kullanma, başkalarının sözünü kesmeme, konuşmanın bitmesini bekleme, akış içinde söz alarak konuşmaya katılma vb.</i>	T1.1.2.3. Konu dışına çıkmadan önceden belirlenmiş kurallara uyarak konuşur. <i>Başkalarını dinleme, konuşmasında uygun hitap ifadeleri kullanma, başkalarının sözünü kesmeme, konuşmanın bitmesini bekleme, akış içinde söz alarak konuşmaya katılma vb.</i>	T1.1.2.3. Konu dışına çıkmadan önceden belirlenmiş kurallara uyarak konuşur. <i>Başkalarını dinleme, konuşmasında uygun hitap ifadeleri kullanma, başkalarının sözünü kesmeme, konuşmanın bitmesini bekleme, akış içinde söz alarak konuşmaya katılma vb.</i>
	T1.1.4. Topluluk önünde konuşur.	T1.1.4. Topluluk önünde konuşur.
	T1.1.5. Düşüncelerini ve duygularını daha iyi ifade edebilmek için uygun yerlerde çizimler, resimler vb. görselleri kullanır.	
	T1.1.10 Dinledikleri ve izlediklerinde geçen yönergeleri takip eder ve uygular.	
	T1.1.14. Konuşmacının sözlü olmayan (jest, mimik ve beden dili vb.) mesajlarını anlar.	
	T1.2. OKUMA T1.2.5. Metni canlandırarak okur.	
	T1.2.6. Düzeyine ve konuya uygun görsel okuma yapar.	

OYUN VE FİZİKİ ETKİNLİK PROGRAMI

OKULA HAZIRLANMA	OKULA YERLEŞME	OKULLA BÜTÜNLEŞME
1. Yer değiştirme hareketlerini yapar.	1. Yer değiştirme hareketlerini yapar.	8. Verilen bir dizi hareketi, temel hareket beceri gruplarından (yer değiştirme, dengeleme, nesne kontrolü) uygun olanla ilişkilendirir.
2. Dengeleme hareketlerini yapar.	2. Dengeleme hareketlerini yapar.	9. Temel hareketleri yaparken dengesini sağlamak için vücut bölümlerini kullanarak stratejiler geliştirir.
5. Ritim ve müzik eşliğinde hareket eder.		24. Oyun ve fiziki etkinlikler sırasında çeşitli iletişim becerileri gösterir.
8. Verilen bir dizi hareketi, temel hareket beceri gruplarından (yer değiştirme, dengeleme, nesne kontrolü) uygun olanla ilişkilendirir.	8. Verilen bir dizi hareketi, temel hareket beceri gruplarından (yer değiştirme, dengeleme, nesne kontrolü) uygun olanla ilişkilendirir.	26. Oyun ve fiziki etkinliklerle ilgili çeşitli bilgi edinme yollarını kullanır.
	10. Oyunu belirlenen kurallara göre oynar.	
	11. Oyunda kullanılan basit stratejileri/taktikleri tanımlar.	

GÖRSEL SANATLAR PROGRAMI

OKULA HAZIRLANMA	OKULA YERLEŞME	OKULLA BÜTÜNLEŞME
1.1.2. Görsel sanat çalışmalarında farklı materyal, malzeme, gereç ve teknikleri kullanır.	1.1.2. Görsel sanat çalışmalarında farklı materyal, malzeme, gereç ve teknikleri kullanır.	1.1.1. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken uygulama basamaklarını bilir. <i>Görsel sanat çalışması oluşturma süreci; duygu, düşünce, gözlem, malzemenin belirlenmesi ve biçimlendirme basamaklarını içerir.</i>
		1.1.2. Görsel sanat çalışmalarında farklı materyal, malzeme, gereç ve teknikleri kullanır.
		1.1.3. Duygu ve düşüncelerini görsel sanat çalışmasına yansıtır.
		1.1.4. Görsel sanat çalışmalarını temalardan, konulardan, fikirlerden, şiirlerden, hikâyelerden esinlenerek oluşturur.